

PEACEFUL CO-EXISTENCE:
Towards Federal Union of Burma
[Series No. 11]

ငြိမ်းချမ်းစွာအတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေးဝါဒမှသည် စစ်မှန်သောဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုစနစ်ဆီသို့
(စာစဉ်အမှတ် - ၁၁)

ပြည်ထောင်စုအတွင်းတိုင်းရင်းသားများ၏
အဆင့်မြှင့်တင်မှုနှင့်
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကိုဦးတည်ထားသော
ဆောင်းပါးများ

စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး

နိုင်ဟံသာ

Typesetting: Thang Pi
Layout & Design: Sai Mawn (UNLD-LA)

With generous financial support from:
National Reconciliation Program (NRP)

UNLD Press
Chiang Mai, Thailand
2006

မာတိကာ

၁။ စာရေးသူ၏ ဖြတ်သန်းခဲ့မှုနှင့် ဆန္ဒသဘောထား	5
၂။ ပြည်ထောင်စုအတွင်း တိုင်းရင်းသားများ၏ အဆင့်နေရာ	11
၃။ အချင်းချင်းနားလည်မှုဖြင့် ပြဿနာကိုဖြေရှင်းကြပါစို့	37
၄။ ပြဿနာပေါင်းစုံ၏ ထွက်ပေါက်	47
၅။ ပြဿနာများ၏ ရေသောက်မြစ်	55
၆။ ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းရေး ပြဿနာ	63
၇။ ငြိမ်းချမ်းရေးကို တည်ဆောက်မည်ဆိုပါလျှင်	69
၈။ သောင်းထိုက်၏ပထဝီနိုင်ငံရေးစာအုပ်အပေါ်သုံးသပ်ခြင်း	77
၉။ လူမျိုးတို့၏ အသက်	87
၁၀။ မျက်မှောက်ကာလ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးအလားအလာ	93
၁၁။ ကျားကိုသနားရင် သမင်ကိုလည်းစာနာတတ်ပါစေ	105
၁၂။ အမျိုးသားစာပေသင်ကြားခြင်းနှင့်ဆက်စပ်မှု	115
၁၁။ ကမ္ဘာ့ရွာခေတ်နှင့်အညီ ဘာတွေပြင်ဖို့လိုနေပြီလဲ	125
၁၃။ ဓါတ်ပုံမှတ်တမ်း	135

တရားသူ၏ ပြတ်သန်းခဲ့မှုနှင့်
ဆန္ဒသဘောထား

တရားသူ၏ ပြတ်သန်းခဲ့မှုနှင့် သန္ဓေသဘောထား

ကျနော်သည် ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် တော်လှန်ရေးနယ်မြေသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ပြီး မျိုးချစ် တော်လှန်ရေးသမားတစ်ဦးအနေဖြင့် မွန်ပြည်သစ်ပါတီတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၇၁ ခုနှစ်တွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံညီညွတ်ရေးနှင့် လွတ်မြောက်ရေးတပ်ပေါင်းစု (တညလ) ၏ အသံလွှင့်ဌာနတွင် မွန်ဘာသာဖြင့် အသံလွှင့်ခြင်းကို တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် ဥက္ကဋ္ဌနိုင်ငံရွှေကျင်၏ နောက်ကိုလိုက်ခဲ့ရသောကြောင့် မဟာမိတ်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံဆက်ဆံခဲ့ရသည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် (KNU) ဗဟိုဌာနချုပ် မာနယ်ပလောစခန်းတွင်ကျင်းပသော အဖွဲ့ (၁၃) ဖွဲ့ တက်ရောက်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ်လယ်မှ ၁၉၈၇ ခုနှစ်လယ်အထိ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီတပ်ပေါင်းစု (မဒတ) တွင် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှောင်းပိုင်းတွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သော မြန်မာပြည်ဒီမိုကရက်တစ် မဟာမိတ်အဖွဲ့ချုပ် (မဒမေ) ခေါ် (DAB) တွင် တွဲဖက်အတွင်း ရေးမှူးအဖြစ် တစ်နှစ်ကျော် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၉၃ ခုနှစ်လယ်မှ ၁၉၉၅ ခုနှစ်လယ်အထိ (မဒမေ) တပ်ပေါင်းစုတွင် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ မာနယ်ပလောသဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုသောစည်းဝေးပွဲနှင့် မယ်သရောထာသဘောတူညီချက် ချုပ်ဆိုသော နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတို့တွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ မွန်ပြည်သစ်ပါတီ၏ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးအနေဖြင့် မဟာမိတ်ရေးရာနှင့် တပ်ပေါင်းစုရေးရာလုပ်ငန်းများတွင် မကြာခဏတာဝန်ယူခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းပေါင်းစုံမှ ခေါင်းဆောင်ကိုယ်စားလှယ် တော်တော်များများနှင့် သိကျွမ်းရင်းနှီးခဲ့သည်။ ၎င်းတို့နှင့် နိုင်ငံရေးရာကိစ္စရပ်များကို အကြိမ်ကြိမ်ဆွေးနွေးတိုင်ပင် အမြင်ဖလှယ်ခဲ့ရာမှ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံ၏ အခြေခံနိုင်ငံရေးပြဿနာသည် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး ပျက်ပြားနေခြင်းကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း သိမြင်နားလည်ခဲ့သည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော နိုင်ငံတစ်ခုတွင် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို မတည်ဆောက်နိုင်သမျှ ငြိမ်းချမ်းအောင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်၍ရမည်မဟုတ်သည်မှာ အထူးပြောဖွယ်ရာလိုမည်မထင်ပါ။ ၎င်းကို ခံစားနားလည်သဖြင့် (မဒမေ) ခေါ် (DAB) တပ်ပေါင်းစုဖြစ်ပေါ်လာပြီးနောက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံ လက်ခံနိုင်သော ဖက်ဒရယ်ပြည်

နိုင်ဟံသာ

ထောင်စု ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (မူကြမ်း) တစ်ခုပေါ်ပေါက်လောရေးကို အများ နှင့်အတူ စတင်ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ ထိုကာလတွင် ဥပဒေပညာရှင်များ အတော် အတန်ပြည့်စုံနေသဖြင့် မူကြမ်းရေးဆွဲရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ အခြေခံသဘော ထားရရှိရန် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲများ ကျင်းပခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်လာခဲ့သည်။

ထိုအချိန်မှစပြီး မိမိအနေနှင့် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးဆိုင်ရာ အခြေခံသဘောထားဖြစ်များကို ပိုမိုလေ့လာရှာဖွေဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ရှာဖွေ လေ့လာနေစဉ် တောင်ကြီးဦးထွန်းမြင့် ရေးသားခဲ့သော “ရှမ်းပြည်ဘယ်လဲ” ဆိုသည့်စာအုပ်ကို ရှမ်းကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးထံမှ လက်ခံရရှိဖတ်ရှုခဲ့ရသည်။ ထို စာအုပ်သည် ပင်လုံစာချုပ်အကြောင်း ၁၉၄၇ ခု ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေ၏ အားနည်းချက်နှင့် ရှမ်းပြည်သူများ၏ နစ်နာချက်များအကြောင်းတို့ကို စုပေါင်းထားသော စာအုပ်ဖြစ်သည်။ တောင်ကြီးဦးထွန်းမြင့်သည် ၎င်းကိုယ်တိုင် ပါဝင်တွေ့ကြုံခဲ့သော နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်အတွင်းမှ ရရှိခဲ့သည့်ခံစားချက်အမြင် သဘောထားများကို ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ်ပြည်သူများသိရှိနားလည်ရန် ရေးသားခဲ့ သဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော အသိပညာများကို လွယ်လွယ်နှင့် ရရှိစေခဲ့သည်။

တော်လှန်ရေးတွင် စာပေရေးသားပြီး ဘဝတူရဲဘော်များနှင့် ပြည်သူများကို စည်းရုံးပညာပေးခြင်းသည် အလွန်လိုအပ်သော လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်သည် အကြောင်းအရာမျိုးစုံကို ဝတ္ထု၊ ကဗျာ၊ ဆောင်းပါး အသွင်မျိုးစုံ ကလောင်နာမည်မျိုးစုံဖြင့် ရေးသားကာ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းမျိုးစုံကို ပေးပို့ခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခု နောက်ပိုင်းတွင် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် ဖက်ဒရယ်ပြည် ထောင်စုတည်ဆောက်ရေးကို စတင်အလေးထားပြီး ရေးသားဖြစ်ခဲ့သည်။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်တွင် ၁၉၈၈ ခုကို ထူးခြားသော အလှည့် အပြောင်းတစ်ခုအဖြစ် အားလုံးလိုလိုက ရှုမြင်ကြသည်။ သို့သော် ရှုမြင်ကြသော အမြင်သည် တစ်မျိုးတည်း၊ တစ်ထပ်တည်း မဟုတ်ပါ။ မြို့ကြီးပြကြီးများတွင် ဒီမိုကရေစီစနစ်ပေါ်ထွန်းရေးကိုသာ အလေးထားတောင်းဆိုကြသော်လည်း နယ်စပ်နှင့် တောနယ်များတွင် ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် ဗမာလူမျိုးစုနှင့် ကျန်တိုင်းရင်း သားလူမျိုးစုများအကြား ညီညွတ်မှုရရှိရေးကို တောင်းဆိုကြသည်။ ၎င်းကို လုပ်ငန်း စဉ်အားဖြင့် ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးသော တန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်း ခွင့်ရှိသည့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေးကို ဖော်ဆောင်ရန်ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကို အချို့သော နိုင်ငံရေးပါတီ အဖွဲ့အစည်းများက လက်မခံလိုကြပါ။ ၎င်းတို့က ဒီမိုကရေစီစနစ် ပေါ်ထွန်းရေးသည်သာ ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီရရှိပြီးမှ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံကို စီစဉ်မည်။ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို စောင့်ဆိုင်းမည်။ ဖွဲ့စည်းပုံကို စီစဉ်ရင်းသားအခွင့်အရေးကို တချိန်တည်းတွင် စဉ်းစားဖော်ဆောင်နေပါက ဒီမိုကရေစီရရှိရေးကို နှောင့်နှေးထိခိုက်စေမည် ဟု မြင်ကြသည်။

သို့သော် ဗမာမဟုတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများကမူ မိမိတို့အခွင့်အရေးအတွက် တစ်စုံတစ်ခုသော အာမခံချက်မရှိပဲ ဗမာတို့ကိုမယုံကြည်၊ မပူးပေါင်းလို။ ဤအသိခံစားချက်ကို ၁၉၄၈ မှ ၁၉၈၈ အထိ နှစ်ပေါင်း (၄၀) ကာလအတွက် အကြံပြုမှုမှ ခိုင်မြဲလာစေခဲ့သည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေးသည် ဒင်္ဂါးတစ်ခွက် ခေါင်းနှင့်ပန်းပမာ ခွဲ၍မရ။ တပြိုင်တည်းဖော်ဆောင်ရမည်ဟု မြင်သည်။ မတူညီသောဘဝ မတူညီသော ပတ်ဝန်းကျင်မှ ကြီးပြင်းလာသူများအကြား ကျေကျနပ်နပ်နှင့် ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ လက်တွဲနိုင်ရန် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပညာပေးမှုသည် များစွာလိုအပ်မည်ဖြစ်ပေသည်။

ထိုသို့လိုအပ်နေသည့်အလျှောက် ယခုခေတ်နိုင်ငံရေးဇာတ်ခုံတွင် ဇာတ်ပို့ဇာတ်ရုံအဖြစ် တစ်ခန်းတစ်ကဏ္ဍမှ ပါဝင်ခဲ့သော ကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း မိမိ၏အသိအမြင်ခံစားချက်များကို တခါတရံ ဆောင်းပါးအသွင်ဖြင့် ရေးသားဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုရေးသားခဲ့သော စာမူဟောင်းများထဲမှ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံအတွက် ၁၉၄၇ ခုမှ ယနေ့အထိ လိုအပ်နေဆဲဖြစ်သော တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေးကို ဦးတည်သည့်ဆောင်းပါးများကို ပြန်လည်ရှာဖွေတွေ့ရှိသမျှစုစည်းပြီး မျိုးဆက်သစ်လူငယ်များအား လက်ဆင့်ကမ်းအမြင်သဘောထားများမျှဝေနိုင်ရန် စာအုပ်ငယ်အဖြစ် ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ဝေသောဆန္ဒရှိပါသည်။

ဤစာအုပ်ပါ ဆောင်းပါးများတွင် ဖော်ပြထားသည့် အချက်အလက်တစ်ချို့သည် မှားယွင်းအားနည်းချက်ရှိပါက စာရေးသူ၏တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ ထောက်ပြပေးနိုင်ပါက အထူးကျေးဇူးတင်ပါမည်။ ဤစာအုပ်ငယ်သည် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး အတွက် တစုံတရာအထောက်အကူဖြစ်ပါက စာရေးသူအဖို့ ကျေနပ်ပြီဖြစ်ပါကြောင်း။

နိုင်ဟံသာ

သက္ကရာဇ် ၂၀၀၅ ခုနှစ်။

ပြည်ထောင်စုအတွင်း
တိုင်းရင်းသားများ၏အဆင့်နေရာ

ပြည်ထောင်စုအတွင်း တိုင်းရင်းသားများ၏အဆင့်နေရာ

၁၉၄၈ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးရရှိန်မှ ယနေ့တိုင် ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံကို ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ် ခေါ်ဆိုမှတ်ယူ လက်ခံထားခဲ့ကြပါသည်။ ဤ ပြည်ထောင်စု၏ ပြည်နယ်များကို ပထဝီအခြေခံဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းမဟုတ်၊ လူမျိုးတို့၏ စုစည်း နေထိုင်မှုကို အခြေပြုပြီး ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်နာမည်များကိုလည်း ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း စသည်ဖြင့် ဆိုင်ရာလူမျိုးတို့၏ နာမည် များကို အတိအလင်းဖော်ပြထားသည်။ ဤသည်မှာ လူမျိုးစုံပါဝင်သည့် ပြည် ထောင်စုတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း သဏ္ဌာန်အားဖြင့် ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေသည်။

သို့သော် ၎င်းကို မှတ်ကျောက်တင်စစ်ဆေးကြည့်ပါက အရေခံ၊ ရွှေမှုကြ၊ **“နာမည်ခံပြည်ထောင်စု”** ဖြစ်နေကြောင်းကို နိုင်ငံရေးသမားများနှင့် တိုင်းရင်း သားခေါင်းဆောင်တို့က ကောင်းစွာနားလည်ထားကြသည်။ ဤ ပြည်ထောင်စု၏ ၁၉၄၇ ခု ဖွဲ့စည်းပုံသည် ပြည်နယ်ပြည်မပုံစံဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး ပြည်မက ပြည် နယ်များအပေါ် လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်ထားသည်။ ၁၉၇၄ ခု ဖွဲ့စည်းပုံသည် ပြည်နယ်များ၊ တိုင်းများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော်လည်း တစ်စုတည်းသော ဗဟိုအစိုးရက အာဏာ ကို ချုပ်ကိုင်ထားသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်နယ်ဟူသည်မှာ နာမည်ခံဟန်ပြမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် **“အတူအယောင်ပြည်ထောင်စု”** ဖြစ်ကြောင်းထင်ရှားသည်။

ပြည်ထောင်စုအမည်ခံယူထားပြီး အဘယ်ကြောင့်အတူအယောင် ဖြစ်နေရ ပါသနည်း။ မေးရာရှိပါလိမ့်မည်။ အဖြေမှာ အာဏာရခေါင်းဆောင်များ (အထူး သဖြင့် ဗမာလူမျိုးခေါင်းဆောင်များ) သည် တိုင်းရင်းသားအရေးကို အလေးမထား သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့် အလေးမထားရသနည်း။ အဆင့်နေရာ မှန်ကို နားမလည်၍ ဖြစ်နိုင်သလို၊ လွှမ်းမိုးဝါးမျိုလို၍လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ တိုင်းရင်း သားများ၏ အဆင့်နေရာမှန်ကိုဖွံ့ဖြိုးနိုင်ရန် ကြိုးကျယ်သော နိုင်ငံရေးအဘိဓမ္မာ စကားလုံးများဖြင့် ဖုံးအုပ်ခဲ့ကြသည်။ လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၃၀/၄၀ ကျော် ကွန်မြူ နစ်ဝါဒခေတ်ကောင်းခဲ့စဉ်က **“လူမျိုးရေးပြဿနာသည် လူတန်းစားပြဿနာ ၏လက်အောက်ခံဖြစ်သည်။ လူတန်းစားပြဿနာကို ဖြေရှင်းပြီးသည်နှင့် လူမျိုး ရေးပြဿနာသည်လည်း အလိုလိုပြေလည်သွားမည်”** ဟု ဆိုခဲ့ကြသည်။ လူမျိုးရေး ပြဿနာကိုတင်ပြလျှင် အမြင်ကျဉ်းသည်ဟု နှိမ့်ချပြောဆိုတတ် ကြသည်။

ဒီမိုကရေစီခေတ်ရောက်ပြန်သောအခါ “လူမျိုးရေးဆိုင်ရာအခွင့်အရေးသည် လူ့အခွင့်အရေးဘောင်ထဲတွင်ရှိသည်။ ဒီမိုကရေစီစနစ်သည် လူ့အခွင့်အရေး မှန်သမျှကို ဖော်ဆောင်ပေးသည်ဖြစ်သောကြောင့် ဒီမိုကရေစီရပါက လူမျိုးရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများလည်း အလိုလိုရရှိလိမ့်မည်” ဟုဆိုပြန်ပါသည်။ ဤသို့ ကွန်မြူနစ်၊ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံရေးအဘိဓမ္မာ ဆရာကြီးများ (အားလုံးကိုမဆိုလို) ၏ ဒဿနဆန်သော နိုင်ငံရေးဝေါဟာရများဖြင့် တိုင်းရင်းသားများ၏ အဆင့်နေရာမှန်ကို ဖုံးကွယ်ခဲ့ကြသည်။ မည်သို့သော သဘောထားမျိုးရှိရှိ တိုင်းရင်းသားများ၏ တန်းတူရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်ကို ဘေးဖယ်ထားခဲ့ကြသဖြင့် ပြည်တွင်းစစ်မီး အနှစ် (၅၀)ကျော် တောက်လောင်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဗမာမဟုတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အဆင့်နေရာမှန်ကို အများသိအောင် မီးမောင်းထိုးတင်ပြလို၍ ဤဆောင်းပါးကို ရေးသားတင်ပြခြင်းဖြစ်သည်။

၁။ ရှေးအတိတ်ကသမိုင်းနောက်ခံ

မိမိတပ်ပြလိုသော ဦးတည်ချက်အတွက် လိုအပ်မည်ဟုယူဆသည့် အတိတ်သမိုင်းတစ်ချို့ကို တင်ပြပါမည်။ သို့သော်ဦးစားပေးထည့်တွက်ရမည့် ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ်အရေးအတွက် သမိုင်းနောက်ခံအချို့ကြောင့် အနှောင့်အယှက်မဖြစ်စေလိုပါ။ ထို့ကြောင့် အထူးမလိုအပ်သည်များနှင့် အငြင်းပွားစရာများကို အတတ်နိုင်ဆုံးရှောင်ရှား၍ တင်ပြပါမည်။

ဤပြည်ထောင်စုအဝန်းအဝိုင်းတွင် ရပ်တည်နေထိုင် ကြကုန်သော ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ဗမာ၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း၊ ပအိုဝ်း၊ ပလောင်၊ ဝ၊ လားဟူ စသည့် တိုင်းရင်းသားတို့သည် နှစ်ပေါင်းထောင်နှင့်ချီ၍ ဤမြေတွင် နေထိုင်လာခဲ့ကြသည်။ အားလုံးသည် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများဖြစ်ကြသည်။ ဦးစွာရောက်ရှိနေရာရထားခြင်း၊ လူဦးရေများခြင်း၊ အင်အားကြီးမားခြင်း၊ ဓလေ့ထုံးစံနှင့် အကြိုက်ကို လိုက်ပြီး နေရာရွှေ့ချယ်ခြင်း စသည်ဖြင့် နေရာယူနေထိုင်လာခဲ့ကြရာမှ သူ့ဒေသနှင့် သူသတ်သတ်မှတ်မှတ် ဖြစ်ရှိလာခဲ့သည်။ သူ့ဒေသသူနေ၊ သူ့လူမျိုးအရေးကို သူဖန်တီး၊ သူမင်း၊ သူစော်ဘွား၊ သူစော်ကဲ၊ သူစောဗျာ၊ သူဒူးဝါး၊ သူတောင်ပိုင်၊ သူတောင်အုပ်တို့နှင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ နေထိုင်လာခဲ့ကြသည်။ ဤသည်မှာ ခရစ်နှစ် အေဒီ ၉/၁၀ ရာစုထိဖြစ်သည်။

ဗမာတို့သည် အေဒီ ၉ရာစုတွင် ဤပြည်ထောင်စုဒေသအတွင်းသို့ စတင် ရောက်ရှိလာကြောင်း၊ ထိုမတိုင်မီက မွန်နှင့်ပျူတို့သည် မြို့ပြနိုင်ငံများတည်ထောင် ပြီး စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုတို့ဖြင့် ထင်ထင်ရှားရှားတည်ရှိနေပြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ ဗမာတို့ အင်နှင့်အားနှင့် ဝင်ရောက်လာချိန်တွင် ပျူနိုင်ငံသည် တရုတ်တို့၏တိုက်ခိုက်ဖျက် စီးခြင်း ခံထားရသည့် ကာလဖြစ်သဖြင့် အားနည်းပျက်စီးနေကြောင်း၊ ၎င်းနေရာ တွင် ဗမာတို့ဝင်ရောက်နေရာရခဲ့ပြီး တစတစနှင့် မြို့ပြနိုင်ငံတည်ထောင်လာခဲ့ ကြောင်း သမိုင်းစာအုပ်များတွင် အများနည်းတူ ကျနော်လေ့လာ သိရှိရသည်။

ထိုကာလမှ (၁၁) ရာစုဦးပိုင်းအထိသည် အလယ်ပိုင်းတွင် ဗမာနိုင်ငံ၊ အနောက်ပိုင်းတွင် ရခိုင်နိုင်ငံ၊ တောင်ပိုင်းတွင် မွန်နိုင်ငံဟူ၍ ထင်ထင်ရှားရှား ထီးပြင်နန်းပြင်များဖြင့် တည်ရှိခဲ့သည်။ အခြားလူမျိုးတို့သည် တိုင်းနိုင်ငံအဖြစ် မထင်ရှားသော်လည်း မိမိတို့နယ်မြေတွင် မိမိတို့အကြီးအကဲနှင့် မိမိတို့အမျိုးသား ကံကြမ္မာကို မိမိတို့ဖန်တီးခဲ့ကြသည်။

(၁၁) ရာစုမှာ ပုဂံတွင် မင်းလုပ်နေသော ဗမာဘုရင်အနော်ရထာက စစ် အင်အားဖြင့် နိုင်ငံတို့တိုးချဲ့ပြီး၊ ပထမဗမာ အင်ပါရာနိုင်ငံကို တည်ထောင်ခဲ့ သည်။ (၁၃) ရာစုအထိ တည်တံ့ခဲ့သည်။ (၁၆) ရာစုတွင် တောင်ငူမှ ဗမာဘုရင် ဘုရင့်နောင်သည် စစ်အင်အားဖြင့်ပင် ဒုတိယဗမာအင်ပါရာနိုင်ငံကို တည် ထောင်ခဲ့သည်။ (၁၈) ရာစုအထိ တည်တံ့ခဲ့သည်။ (၁၈) ရာစုတွင်ပင် မုဆိုးဘိုရွာ သား အလောင်းဘုရား ဦးအောင်ဇေယျသည် တတိယဗမာအင်ပါရာနိုင်ငံကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။ (၁၉) ရာစုအထိ တည်တံ့ခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အင်္ဂလိပ် တို့ ဝင်ရောက်လာခဲ့ပြီး ရပ်ဝေးတိုင်းသားတို့၏ ကိုလိုနီကျွန်ဘဝအောက် လူမျိုး အားလုံး ရောက်ရှိခဲ့ကြရသည်။

ဗမာဘုရင်များနယ်မြေချဲ့ထွင် သိမ်းယူထားခဲ့သော ပထမ၊ ဒုတိယ အင်ပါရာခေတ်ကာလများတွင် စစ်ရှုံးသောနယ်မြေများကို ဘဏ္ဍာ၊ သမီးကညာ နှင့် လိုအပ်သည့်အခါ စစ်သားများပေးပို့ရသော လက်အောက်ခံ နယ်စားများ အဖြစ်ထားရှိကြကြောင်း လေ့လာသိရှိရသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု တို့အပေါ် လွှမ်းမိုးချယ်လှယ် ဖျက်ဆီးခြင်း မပြုကြပေ။ အလောင်းဘုရား (ခေါ်) ဦးအောင်ဇေယျ၏ တတိယအင်ပါရာခေတ်တွင်ကား မြေဩဇာ၊ ရာသီဥတု၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပြင်ပကမ္ဘာနှင့် ဆက်သွယ်ရာ တံခါးပေါက်ဖြစ်သော နယ်မြေများကို ဗမာပိုင်နယ်မြေအဖြစ် ထာဝရယူနိုင်ရန် စနစ်တကျစီစဉ် ခဲ့သည်။

နိုင်ဟံသာ

ထို့ကြောင့် ဤအချိန်တွင် သတ်ဖြတ်မောင်းထုတ်၊ ဝင်ရောက်နေရာယူ ဝါးမျိုးမှု များပြခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် တောင်ပိုင်းသို့ ဗမာများရောက်ရှိလွှမ်းမိုး နိုင်ခဲ့သည်။

ဤသမိုင်းနောက်ခံဖြစ်စဉ်အပေါ် သုံးသပ်ကြည့်ပါက ယနေ့ပြည်ထောင်စု၏ ပြည်နယ်နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ နယ်မြေများသည် မူလအစဉ်အဆက်အားဖြင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ပိုင်ဆိုင်သောနယ်မြေများ ဖြစ်သည်။ ရွှေလျား ပြောင်းလဲမှုအချို့ရှိခဲ့သော်လည်း မိမိတို့မူလဘိုးဘွားပိုင်နယ်မြေတွင် ဆက်လက် ရပ်တည်လျက်ရှိကြသည်။ တိုင်းရင်းသားများအကြားတွင် ဗမာသည် အင်အား ပိုကြီးသော (စုပါပါဝါ) လူမျိုးဖြစ်ပြီး အချက်အခြာနယ်မြေများစွာကို ရရှိပိုင်ဆိုင် ထားနိုင်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော်နယ်မြေအားလုံးကို ဗမာတို့ကသာ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည်။ ဗမာတို့၏ဘိုးဘွားပိုင်မြေ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ဆက်လက်ပိုင်ဆိုင်သင့်သည်ဟု မှတ်ယူ၍ မရစကောင်းပါ။

၂။ လွတ်လပ်ရေးအကြိုကာလနှင့် ပင်လုံစာချုပ်

နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်လက်အောက်၊ ကျွန်သဘောကံဘဝတွင် ကျွန်တော်တို့လူမျိုးစု တို့၏ ဘဝဘယ်ပုံဘယ်နည်း တည်ရှိခဲ့ရသည်ကိုလည်း အနည်းအကျဉ်း တစ်ပြလိုပါ သည်။ လက်ရှိပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံနယ်မြေကို အင်္ဂလိပ်တို့ ဝင်ရောက်သိမ်း ပိုက် အခြေစိုက်ချိန်မှစ၍ ၁၉၄၈ ခုလွတ်လပ်ရေးရချိန်အထိ အာဏာပိုင်တစ်ဦး တည်း၏အောက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံတော်အနေဖြင့် တစည်းတလုံးတည်း တည်ရှိ နေထိုင်လာခဲ့ကြခြင်းမဟုတ်ပေ။ လူမျိုးအလိုက် ဒေသအလိုက် သီးခြားစီနေထိုင် လာခဲ့ကြသည်မှာ သမိုင်းတွင် အထင်အရှားပင်ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ လက်အောက်တွင် (၁) မြန်မာပြည်မ၊ (၂) တောင်တန်းဒေသများ၊ (၃) ကရင်နီနယ် ဟူ၍ သုံးမျိုးခွဲခြားထားရှိပါသည်။

အထက်ပါအခြေအနေသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းခေါင်းဆောင်သော ဖဆပလအဖွဲ့က ၁၇၄၆ ခုနှစ်အထိ အတိုင်ပင်ခံအမှုဆောင်အဖွဲ့ (ဝန်ကြီးအဖွဲ့) တွင် ဝင် ရောက်အာဏာယူသည့် ၁၉၄၇ ခုနှစ်အထိ ဖြစ်သည်။ အထက်ပါ ဝန်ကြီးအဖွဲ့ သည် ၁၇၄၆ ခုနှစ်အားမြန်မာပြည်မအတွက် အကြံပေးနိုင်သော်လည်း ကျန်ဒေသ များအတွက် လုံးဝပြောဆို ပိုင်ခွင့်မရှိခဲ့ပါ။ ကရင်နီနယ်ခေါ် ယခုကယားပြည်နယ် သည် မြန်မာဘုရင်မင်းတုန်း မင်းလက်ထက်က မြန်မာအစိုးရကိုယ်စား ကင်းဝန် မင်းကြီးနှင့် ဗြိတိသျှအစိုးရတို့ ချုပ်ဆိုခဲ့သောစာချုပ်အရ လွတ်လပ်သောဒေသ

တစ်ခု အဖြစ်သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်အစိုးရမှ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း မပြုရပေ။
နောက်ပိုင်းတစ်ပြည်လုံးကို အင်္ဂလိပ်တို့သိမ်းပိုက်လိုက်သောအခါ အင်္ဂလိပ်
တို့ကပင် သီးခြားထိန်းချုပ်ကိုင်တွယ်ခဲ့ ကြောင်းသိရသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးနောက် ဗြိတိသျှအစိုးရက ထုတ်ပြန်သော စက္ကူဖြူ
စာတမ်းတွင် ပြည်မမြန်မာနိုင်ငံအား ဒိုမီနီယံအဆင့်မှ လွတ်လပ်ရေးပေးရန် ဖြစ်
သော်လည်း တောင်တန်းဒေသများကို ဗြိတိသျှအစိုးရလက်အောက်တွင် ဆက်
လက်ထားရှိရန်ဖြစ်သည်။ ဤအနေအထားတွင် ၁၉၄၆ ခု ဇန်နဝါရီလ ရွှေတိဂုံ
စေတီအလယ်ပစ္စယံ၌ ကျင်းပသော ဖဆပလ၏ ပထမအကြိမ်နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ
ညီလာခံတွင် အဆိုအမှတ် (၆) အနေနှင့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုအရေးခေါင်းစဉ်
ဖြင့် “လွတ်လပ်သောဗမာပြည်သစ်ကိုတည်ထောင်ရာမှာ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစု၊
လူမျိုးစုအားလုံး သဘောတူညီတဲ့နည်းနဲ့ လွတ်လပ်စွာတည်ထောင်ရန် ကျနော်
တို့သဘောတူညီကြောင်း ကတိပေးပါသည်။ မည်သည့်တိုင်းရင်းသား လူနည်းစု
ကိုမဆို မိမိတို့ကံကြမ္မာကို မိမိတို့ဘာသာဖန်တီးခွင့်ပေးပါမည်။ ကျနော်တို့နှင့်
ခွဲထွက်လိုသည့်အခါ ခွဲထွက်ခွင့်ရှိကြောင်း” ကတိပြုထားပါသည်။ ထို့အတူ ၁၉၄၆
ခု မတ်လတွင် ကျင်းပသော ပထမပင်လုံအစည်းအဝေးတွင် ဖဆပလကိုယ်စား
လှယ်အဖြစ် သခင်နု၊ ဦးဘဂျမ်းနှင့် အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့တက်ရောက်ပြီး
တောင်တန်းသားများ ဗမာပြည်မနှင့်ပူးပေါင်း၍ လွတ်လပ်ရေးရယူရန် တိုက်တွန်း
ထားပြီး လွတ်လပ်ရေးရပြီးလျှင် တွဲလိုက်တွဲနိုင်၍၊ ခွဲထွက်လိုကလည်း ခွဲထွက်ခွင့်
ရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း ထိုမျှမှာ မည်သည့် အာဏာရအဖွဲ့အစည်းမဆို ကျင့်သုံးသွား
ရမည့် “မူ” ဖြစ်ကြောင်း ထည့်သွင်းပြောဆိုထားသည်။

ရှမ်းပြည် ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (ရပလ) က ၁၉၄၆ ခု ဩဂုတ်လတွင်
ပြည်မနှင့်ပေါင်း၍ လွတ်လပ်ရေးအရယူပြီးလျှင် —

- (၁) ပြည်ထောင်စုမူအရ ပေါင်းမည်၊
 - (၂) အခွင့်အရေးနှင့်အဆင့်အတန်းတူ ဖြစ်ရမည်၊
 - (၃) ရှမ်းပြည်အား လုံးဝကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ပေးရမည်၊
 - (၄) ခွဲထွက်လိုက အချိန်မရွေးခွဲထွက်ခွင့် ပေးရမည်၊
- ဟု ကြွေးကြော်စည်းရုံးခဲ့သည်။

ထိုနှစ် နိုဝင်ဘာလ (၁၄) ရက်နေ့တွင် ရှမ်းစော်ဘွားများက ဘုရင်ခံထံ
စာရေးပေးပို့ရာ၌ မြန်မာပြည်မနှင့် ပြည်ထောင်စုစနစ်မူအရ ပေါင်းမည်ဆိုလျှင်

- (၁) ရှမ်းပြည်အားကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး ပေးရမည်၊

နိုင်ဟံသာ

- (၂) အခွင့်အရေးနှင့် အဆင့်အတန်းတူဖြစ်ရမည်
 - (၃) ခွဲထွက်လိုသည့်အချိန်တွင် ခွဲထွက်ခွင့်ပေးရမည်
- ဟု ဖော်ပြထားသည်။

ကချင်တို့ကလည်း လွတ်လပ်ရေးရပြီး ဖွဲ့စည်းမည့်ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ အတွင်း ကချင်ပြည်နယ် ပါဝင်ရေးကို အောက်ပါခြွင်းချက်နှစ်ရပ်ဖြင့် စဉ်းစားမည်။

- (၁) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ကချင်ပြည်နယ်ပါရေး မပါရေးကို ကချင်ပြည်နယ်သားများကသာ ဆုံးဖြတ်ရမည်။
- (၂) ခွဲထွက်လိုသည့်အချိန်တွင် ခွဲထွက်ခွင့်ပေးရန် ဟုဖော်ပြတောင်းဆိုသည်။

ထိုအခြေခံသဘောထားများကို ပင်လုံညီလာခံတွင် ဆက်လက်ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးကြပြီး ၁၉၄၇ ခု ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၂) ရက်နေ့တွင် ပင်လုံစာချုပ်ကြီးကို ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့သည်။ ပင်လုံစာချုပ်၏ အနှစ်သာရ သဘောတူညီချက် (**Agreement in Spirit**) မှာ —

- (၁) တန်းတူညီမျှသော ပြည်ထောင်စုတစ်ခုဖွဲ့စည်းရန်နှင့်
- (၂) ခွဲထွက်လိုက ခွဲထွက်ခွင့် ပေးရန် ဖြစ်သည်။

ပင်လုံစာချုပ်ချုပ်ဆိုပြီးနောက် အကျိုးဆက်အားဖြင့် အောင်ဆန်း —အက်တလီစာချုပ်တွင် တောင်တန်းဒေသ စုံစမ်းရေးကော်မရှင် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ၎င်းအဖွဲ့သည် ကရင်နီနယ်အပါအဝင် တောင်တန်းဒေသမှ ကိုယ်စားလှယ်များကို ကျယ်ပြန့်စွာ ဖိတ်ခေါ်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး အစီရင်ခံစာတင်သွင်းနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံး အဝန်းအဝိုင်းဖြင့် အတူတကွလွတ်လပ်ရေး ရရှိလာခြင်းဖြစ်သည်။ အကယ်၍ တောင်တန်းသားခေါင်းဆောင်များက ပြည်ထောင်စုအသွင်ဖြင့် ဗမာတို့နှင့် မပူးပေါင်းခဲ့လျှင် ပင်လုံစာချုပ် ပေါ်ပေါက်လာမည် မဟုတ်ပေ။ ပင်လုံစာချုပ်သမ္မတပေါ်ပေါက်ခဲ့လျှင် “တောင်တန်းဒေသစုံစမ်းရေးကော်မရှင်” လည်းပေါ်ပေါက်လာမည်မဟုတ်။ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့လျှင် ဗမာနှင့် တောင်တန်းသား တို့သည် ယခုအခါ သီးခြားနိုင်ငံသားများအဖြစ် ရောက်ရှိနေကြပေလိမ့်မည်။

၃။ ပထဝီနိုင်ငံရေးအမြင်ဖြင့် လေ့လာခြင်း

ပထဝီနိုင်ငံရေးဆိုသည်မှာ ပကတိတည်ရှိနေသော ရေမြေအနေအထား တည်နေရာနှင့် လူမျိုး၊ လူဦးရေ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ စီးပွားရေးအခြေခံ၊ စိတ်ဓာတ်

အခြေခံ စသည်တို့ကိုပါ လေ့လာပြီး ထည့်တွက်စဉ်းစားသည့် နိုင်ငံရေးအမြင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းအမြင်အရ လေ့လာကြည့်ပါက ကျနော်တို့ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတွင် ၁၉၇၄ ခု နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသတ်မှတ်ထားပြီး ယနေ့တိုင် အသိအမှတ်ပြုနေသေးသော ပြည်နယ် (၇) ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း (၇) တိုင်း ရှိသည်။ ပြည်နယ် (၇) နယ်မှာ နာမည်ပေးထားသည့်အတိုင်း ဆိုင်ရာလူမျိုးများ၏ နယ်မြေဟုအသိအမှတ်ပြုပြီး တိုင်း (၇) တိုင်းမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ဗမာလူမျိုးများ နေထိုင်သည့်ဒေသဟု သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ဤ ဖွဲ့စည်းတည်ရှိနေမှု အပေါ် အခြေခံပြီး လေ့လာကြည့်ပါစို့။

ရခိုင်၊ ချင်း၊ ကချင်၊ ရှမ်း၊ ကယား၊ ကရင်၊ မွန်ပြည်နယ်များသည် ပြည်ထောင်စု၏နယ်စပ် တစ်လျှောက်တွင် တည်ရှိနေကြပြီး အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ဆက်စပ်နေကြသည်။ အဆိုပါ ဆက်စပ်နေသည့်တစ်ဖက်နိုင်ငံများ အတွင်းတွင်လည်း ၎င်းလူမျိုးများရှိနေကြသည်။ ၎င်းတို့သည် နိုင်ငံသားချင်းမတူကွဲပြားသော်လည်း ၎င်းတို့အချင်းချင်းထိတွေ့ဆက်ဆံနေကြသည်။ အချို့မှာ လူမျိုးရေးအရ ခံစားချက်ခြင်းနီးစပ်ပြီး အပြန်အလှန် ရိုင်းပင်းကူညီမှုများ ရှိကြသည်။ အဆိုပါ လူမျိုးများသည် ဆက်စပ်နေသောနိုင်ငံများရှိ ပြည်သူ့အစိုးရများနှင့် ပြဿနာကြီးကြီးမားမား မရှိကြပေ။ နောက်တစ်ချက်မှာ ဆက်စပ်နေသည့်နိုင်ငံများသည် မိမိတို့ပြည်ထောင်စုထက် အေးချမ်းသည်၊ တိုးတက်သည်၊ နေချင်စဖွယ်လည်း ပိုရှိသည်။ ဤ အနေအထားသည် ပြည်နယ်တစ်ခုခုက မိမိတို့ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထွက်ပြီး သီးခြားရပ်တည်ခြင်း သို့မဟုတ် တဖက်နိုင်ငံနှင့် ပူးပေါင်းခြင်းများ ပြုလုပ်လိုအောင် ဆွဲဆောင်နေသည့် အနေအထားရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

ပြည်နယ်ရရှိထားကြသော လူမျိုး (၇) မျိုး၏ အနေအထားအပေါ် သုံးသပ်ကြည့်ပါက သမိုင်းကြောင်းအရ လည်းကောင်း၊ လူဦးရေအရ လည်းကောင်း၊ အခြေခံစီးပွားရေးအရ လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေးနိမ့်ကြားတက်ကြွမှုအရ လည်းကောင်း စံမီကြ၍ ပြည်နယ်ရရှိထားကြခြင်း ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးနိမ့်ကြားတက်ကြွမှုအရာတွင် စံမီရုံမက — အာဏာရပြည်ထောင်စုအစိုးရ အဆက်ဆက်ကိုပင် နှစ်ပေါင်းများစွာ လက်နက်ကိုင်တော်လှန် ပုန်ကန်ခဲ့ကြသည်။ ယနေ့တိုင် ဦးဆောင်နိုင်ငံရေးပါတီ အမျိုးသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ ပီပီပြင်ပြင် ရှိနေကြသည်။ ၎င်း နိုင်ငံရေးပါတီ၊ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများသည်လည်း အချင်းချင်းဆက်စပ်မှု၊ ရင်းနှီးမှုကောင်းစွာ ရှိကြသည်။

ဗမာလူမျိုးများသည် အလယ်ပိုင်းနှင့် မြေပြန့်ပိုင်းတွင် အနေများသည်။ နယ်စပ်နှင့် ဆက်စပ်နေသော စစ်ကိုင်းတိုင်း၏ အနောက်မြောက်ဒေသများတွင် ဗမာလူမျိုးနည်းပြီး ချင်း၊ နာဂ၊ ရှမ်း၊ ကချင်စသည့် တိုင်းရင်းသားတွေက များပါသည်။ ထို့အတူ တနင်္သာရီတိုင်းတွင်လည်း ထားဝယ်သားများသည် အများစုဖြစ်ပြီး ကရင်၊ မွန် လူမျိုးများလည်း များစွာရှိကြသည်။ ထားဝယ်သားများသည် ဗမာမျိုးနွယ်စုဝင်ဟု ဆိုသော်လည်း ဗမာလူမျိုးအဖြစ် မခံယူလိုပါ။ ၎င်းတို့တွင် “ဘိတ် - ထားဝယ်အမျိုးသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦး” တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်း ရှိသည်။

မြင်သာသည်မှာ ဗမာလူမျိုးသည် နယ်စပ်တလျှောက်တွင် အနေနည်းပြီး အလယ်ပိုင်းတွင် စုစည်းနေထိုင်ကြသည်။ တိုင်းရင်းသားများက ၎င်းတို့ကို ဝန်းရံထားသည်။ လက်ရှိပြည်နယ် (၇) ပြည်နယ်၏ အကျယ်အဝန်းသည် ဇေယျာစတုရန်းမိုင် (၁၄၆၅၀) ရှိပြီး တိုင်း (၇) တိုင်း၏ အကျယ်အဝန်းမှာ ဇေယျာစတုရန်းမိုင် (၁၁၇၅၅၈) ရှိသည်။ ထို့ကြောင့်နယ်မြေအရ ပြည်နယ်များက ပို၍ကျယ်ပါသည်။ လူဦးရေအရကြည့်လျှင် တိုင်း (၇) တိုင်းပေါင်းသည် ပြည်နယ် (၇) ပြည်နယ်ပေါင်းထက် ပိုများပါသည်။ သို့သော် ဗမာလူမျိုးအားလုံးပေါင်းသည် အခြားတိုင်းရင်းသား လူမျိုးစု အားလုံးပေါင်းထက် ပို၍မများပါ။ ဗမာလူမျိုးတို့ အနေနှင့် အပေါ် စီးရထားသည်မှာ ကြာမြဲဖြစ်ပြီး၊ တိုင်းရင်းသားများအနေဖြင့် စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် နိုင်ငံရေးအာဏာများ ကန့်သတ်ဖိနှိပ်ခံနေရသည့်အတွက် ဗမာလူမျိုးများအဖြစ်ခံယူသူ ပိုများနေခြင်းဖြစ်သည်။

စိတ်ဓာတ်ရေးရာကို လေ့လာကြည့်ပါက ဗမာအများစုသည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကိုးကွယ်ယုံကြည်ကြသည်။ တိုင်းရင်းသားအချို့သည် ခရစ်ယာန်ဘာသာကို ကိုးကွယ်ကြပြီး အချို့မှာ နတ်ကိုးကွယ်ကြသည်။ ဓလေ့ထုံးစံ ယဉ်ကျေးမှုအရ အချို့မှာ ဗမာလူမျိုးနှင့် အလွန်ခြားနားသည်။ နိုင်ငံရေးယုံကြည်ချက်အရ ဆိုပါမူ ဗမာတို့၏ကြီးစိုးမှုကို မခံလို၍ နှစ်ပေါင်းများစွာ ဆန့်ကျင်အာခံ တော်လှန်ခဲ့ကြသည်။ ယခုအခါ အချို့အဖွဲ့အစည်းတို့က အာဏာပိုင်စစ်အစိုးရနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲထားသည်ဆိုသော်လည်း အခြေခံနိုင်ငံရေးအမြင် ယုံကြည်ချက်တို့တွင် ကွဲပြားလျက် ပင်ရှိသည်။ ၎င်းကို ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းရန် ယနေ့အထိ စတင်နိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ တိုင်းရင်းသားအများစုတို့မှာ အမျိုးသားတန်းတူရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များဆုံးရှုံးနေရသဖြင့် အာဏာရအစိုးရအဆက်ဆက်အပေါ် ကျူးကျော်သူ မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒီများအဖြစ် ရှုမြင်နေကြသည်။ ဤသို့ ရှုမြင်နေပါက ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် အခက်အခဲများစွာရှိကြောင်း သိရှိနိုင်ပါသည်။

၄။ လေးနက်သောမျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်

ပြည်ထောင်စုအတွင်းမှ ဗမာမဟုတ်သော တိုင်းရင်းသားများ၏ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်သည် ဗမာလူမျိုးများထက်ပိုသည်ဟု မဆိုနိုင်သော်လည်း လျော့နည်းမည်ဟု ထင်မြင်ပါက မှားပေလိမ့်မည်။ ဗမာလူမျိုးများသည် နိုင်ငံခြားသား အင်္ဂလိပ်၊ ဂျပန် နယ်ချဲ့များလက်အောက် ကျရောက်ခဲ့စဉ်ကာလတွင် မည်သို့ခံစားရသည်ကို ပြန်လည်စဉ်းစားသုံးသပ်ပါက ကျန်တိုင်းရင်းသားများ၏ ခံစားချက်ကို နားလည်ပါလိမ့်မည်။ ဗမာတို့တစ်ချိန်က အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာ ပျောက်ကွယ်မှာ အလွန်စိုးရိမ်ခဲ့ကြသလို ကျန်တိုင်းရင်းသားများအနေနှင့် ကြာမြင့်ခဲ့သည့် အချိန်မှ ယနေ့ထိတိုင် စိုးရိမ်နေကြဆဲ ဖြစ်သည်။ ဤသည်ကို ဗမာခေါင်းဆောင်များ လေးလေးနက်နက် ကိုယ်ချင်းစာ ထည့်တွက်စေလိုသည်။

လူမျိုးဆိုသည်မှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု ချင်း တူညီသော လူစုကို ခေါ်ဆိုကြသည်။ ဤသို့ တူညီနိုင်ရန်မှာ နှစ်ပေါင်းထောင်သောင်းချီ၍ အတူတကွနေထိုင်သွားလာ ရွှေ့လျားရင်း ဒုက္ခအန္တရာယ် အသွယ်သွယ်ကို အတူတကွ တွန်းလှန်ကာကွယ်ခဲ့ကြသော ကောင်းတူဆိုးဘက် ကံကြမ္မာ ချင်းဆက်နေကြသည့် ဘိုးဘေးဘီဘင်များမှ ပေါက်ဖွားလာသူများ ဖြစ်ကြရပေမည်။ အရင်းစစ်ပါက လူမျိုးဆိုသည်မှာ ဆွေမျိုးသားချင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ လူ့ဘဝသမိုင်းကို လေ့လာလျှင် လူတို့သည် တစ်စုနှင့်တစ်စု တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်ပြီး ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့် နေရာကိုလု၊ စစ်ရှုံး၍ ထွက်မပြေးနိုင်သူကို ကျွန်ုပ်တို့ခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် လိုအပ်မှုအရ အုပ်စုဖွဲ့နေထိုင်ရင်း ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ကျေးရွာ၊ မြို့ပြ၊ နိုင်ငံများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထိုသို့အုပ်စုအလိုက်သာ ရှင်သန်ရပ်တည်ကြီးပွားနိုင်သော ဖြစ်စဉ်အတွင်း လူတို့မှာအုပ်စုချစ်စိတ်၊ မျိုးချစ်စိတ်သည် နက်ရှိုင်းစွာ အမြစ်တွယ်ခဲ့ကြသည်။ ခေတ်ကာလမည်သို့ ပင်ပြောင်း စေကာမူ ယနေ့အထိ လူမျိုး၊ နိုင်ငံခြားမှုသည် ရှိနေဆဲဖြစ်ပြီး ၎င်းကို အရင်းစစ်ကြည့်ပါက ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရမည်။

မျိုးချစ်စိတ်သည် နိုင်ငံရေးအယူဝါဒ ယုံကြည်မှုထက်များစွာ နက်ရှိုင်းသည်။ ထိုသို့နက်ရှိုင်းကြောင်းကို ရေရှားသော နေရာသို့ရောက်မှ ရေ၏တန်ဖိုးကို လေးလေးနက်နက်သိရှိနိုင်သော လူများကဲ့သို့ နိုင်ငံပျောက် ဖိနှိပ်မှုအောက် ရောက်နေသော လူမျိုးများက ပို၍သိရှိနားလည်ကြသည်။ ကားမက် (စ်) လီနင်နှင့်

နိုင်ဟံသာ

သခင် - - တို့က လူမျိုးရေးပြဿနာသည် လူတန်းစားပြဿနာ၏ လက်အောက်ခံဟု ဆိုခဲ့ကြသော်လည်း ဆိုဗီယက်ယူနီယံ၊ ယူဂိုစလားဗီယားနိုင်ငံများနှင့် ကွန်မြူနစ်ပါတီအတော်များများ ပျက်ပြားပျောက်ကွယ်သွားကြပြီး၊ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ကား နိုင်ငံတကာတွင် လည်းကောင်း၊ ပြည်တွင်းမှာ လည်းကောင်း ရှင်သန်ရှေ့တိုးနေဆဲပင်။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် လူမျိုးရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများ အသိအမှတ်ပြုမှု မခံရခြင်းနှင့် လူမျိုးရေးအရ ငါးမျိုးဖျောက်ဖျက်ခံရမှုမှ လွတ်မြောက်ရန် ကရင်နီ၊ မွန်၊ ရခိုင်တို့က လွတ်လပ်ရေးရသည်ဆိုသည့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှစ၍ ရုန်းကန်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၄၉ ခု နှစ်ဆန်းတွင် ကရင်တို့ကလည်းကောင်း၊ နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ပအိုဝ်းတို့က လည်းကောင်း လက်နက်ကိုင်တော်လှန် လာကြပြန်သည်။ ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ပလောင်၊ လားဟူ၊ ဝ၊ နာဂ စသည်တို့က ၁၉၅၈ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၆၀ ခုနှစ် ဝန်းကျင်လောက်တွင် အသီးသီးရုန်းကန် တိုက်ပွဲဝင်လာကြသည်။ ထို လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများသည် အသွင်သဏ္ဌာန်အရ ပြောင်းလဲမှုအချို့ရှိသော်လည်း ယနေ့ထက်တိုင် တည်ရှိနေဆဲပင်။

တိုင်းရင်းသားများလူမျိုးစုများ၏ အမျိုးသားလွတ်မြောက်မှု တော်လှန်ရေးသည် မိမိတို့အမျိုးသားရေးကိုသာ အဓိကထား တိုက်ပွဲဝင်နေသဖြင့် မိမိတို့လူမျိုး၏ ထောက်ခံအကူအညီပေးမှုကိုသာ ရရှိသည်။ အချို့သော ဗမာခေါင်းဆောင်များက ထိုအမျိုးသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအပေါ် နယ်ချဲ့လက်ပါးစေများဟု ထင်မြင်စွပ်စွဲကြသော်လည်း မည်သည့်နိုင်ငံ တခုခုကမျှ လက်နက်ငွေကြေး ထောက်ပံ့ခြင်းမျိုး မရှိခဲ့ပါ။ မိမိတို့အမျိုးသားပြည်သူများ၏ ထောက်ပံ့ကူညီမှုဖြင့်သာ ကြပ်ကြပ်တည်းတည်း ရပ်တည်ခဲ့ရင်း တဖြည်းဖြည်းချင်း တိုးတက်အားကောင်းလာခြင်း ဖြစ်သည်။

ဒီမိုကရေစီအရေးအပေါ် အခြေခံသော ဦးနု၏ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီပါတီ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးသည် နိုင်ငံတစ်ချို့၏ အကူအညီဖြင့် ၁၉၇၀ မှစပြီး အရှိန်အဝါကောင်းကောင်းနှင့် ပေါ်ထွက်လာသော်လည်း (၅) နှစ် (၆) နှစ် အတောအတွင်းမှာပင် ချုပ်ငြိမ်းသွားခဲ့သည်။ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီသည် နိုင်ငံတကာအလုပ်သမားညီအစ်ကို သဘောထားအရ ပြင်ပမှ လက်နက်ကျည်ဆံ၊ ငွေကြေး၊ ဆေးဝါး အစုအပြုံနှင့် ရခဲ့ပါသော်လည်း အနှစ် (၅၀) ကျော် တော်လှန်ရေးခရီးမှာ အစမ်းသပ်မခံနိုင်ခဲ့ပါ။ အမြင်ကျဉ်းသူများဟု အပြောခံနေရသော အမျိုးသားတော်လှန်ရေး အင်အားစုများကမူ အင်အားကြီးမားသည့် ဖြတ်လေး

ဖြတ်၊ ဝိုင်းပတ်ပိတ်ဆို့စစ်ဆင်ရေးနည်းဗျူဟာများကို ခုခံ၍ အရှိန်အဟုန် မပြင်းသော်လည်း ရှင်သန်လှုပ်ရှားရှေ့တိုးနေဆဲပင်။ ဤသို့ ရပ်တည်နေနိုင်သည်မှာ ခိုင်မာသော မျိုးချစ်စိတ်အပေါ် အခြေပြုခြင်းဖြစ်ကြောင်း သာဓကမီးမောင်းထိုးပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်တော့သည်။

၅။ သင့်မြတ်မှန်ကန်သောတိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးသဘောထား

လူတိုင်းသည် လူမျိုးတစ်မျိုးတွင် ပါဝင်နေပြီး လူမျိုးတိုင်းသည် နိုင်ငံတစ်ခုခု၏ အဝန်းအဝိုင်းတွင် ရပ်တည်နေကြသည်။ အစုနှင့်အဖွဲ့နှင့် နေမှ ရပ်တည်နိုင်သော လောကကြီးတွင် ငါ့မှာ လူမျိုးရေးစိတ်ဓာတ်မရှိဟု ဆိုသူသည် ရေပေါသောနေရာတွင် ကြီးပြင်းနေထိုင်သူက ရေ၏တန်ဖိုးကို မသိခြင်း သဘောမျိုးပင်။ နိုင်ငံတစ်ခုတွင် လူမျိုးတစ်မျိုးတည်းသာ ရှိသည်ဟူ၍ မရှိ။ အနည်းဆုံး ၃ - ၄ မျိုးမှ အများဆုံး ၃ - ၄၀၀ အထိ ရှိနိုင်သည်။ သို့သော် ပဓာန သို့မဟုတ် အများစု သို့မဟုတ် အာဏာရလူမျိုးသည် တစ်မျိုးတည်းသာ ဖြစ်သည်။ ထိုအဆင့်နေရာကို ရထားသော လူမျိုးအနေနှင့် ယေဘုယျအားဖြင့် အမျိုးပျောက်မှာ စိုးရိမ်စရာ အကြောင်းမရှိပါ။ ဖောင်ပေါ်နေသူ ရေမရှားသလိုပင်။

ဤသို့သော အနေအထားမျိုးတွင်ပင် ပြည်ပမှ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုများ ဝင်ရောက်လွှမ်းမိုးလာမည်ကို စိုးရိမ်ပြီး မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး၊ အမျိုးဂုဏ် ဇာတိဂုဏ် မြင့်မားရေးအတွက် လုပ်ငန်းများစွာကို လုပ်နေကြသေးသည်။ ဥပမာ — ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် နန်းတော်ဟောင်း၊ ကျောင်းဟောင်း၊ စေတီဟောင်းများ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အသစ်ဆောက်လုပ်ခြင်းများကိုလည်းကောင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုအဆိုးသိမ်းရေးအတွက် အဆိုအကအရေးအတီးပြိုင်ပွဲများကို မြို့နယ်မှဗဟိုအထိ နှစ်စဉ်ကျင်းပခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုပြတိုက်များ ဆောက်လုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ရိုးရာပွဲတော်များဖြစ်သည့် လှေပြိုင်ပွဲ၊ လှည်းပြိုင်ပွဲနှင့် မြင်းခင်းသဘင် စသည်များ ကျင်းပခြင်းကိုလည်းကောင်း ဘဏ္ဍာငွေ အမြောက်အမြား အကုန်အကျခံပြီး လုပ်ဆောင်နေကြသည်။

ကျန်တစ်ဖက်အတွက် ဒုတိယတန်းစား သို့မဟုတ် အနှိမ်ခံ သို့မဟုတ် အာဏာမဲ့ လူမျိုးများမှာမူ မိမိတို့ ဘာသာစကား၊ စာပေများကို မိမိတို့ဒေသအတွင်း တရားဝင် (ရုံးသုံးဘာသာအဖြစ်) အသုံးပြုခွင့်မရှိ၊ အစိုးရစာသင်ကျောင်းများတွင်

တရားဝင်သင်ကြားခွင့်မရှိ ဖြစ်နေရသည်။ ထိုသို့ တရားဝင်သုံးစွဲခွင့်မပြုခြင်းသည် အရာတစ်ခုကို တန်ဖိုးမဲ့အောင် လုပ်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ တန်ဖိုးမဲ့သော ပစ္စည်းတစ်ခုကို မည်သူတို့က ကြာကြာ ထိန်းသိမ်းကြမည်နည်း။ တနည်းအားဖြင့် မိုးထဲ ရေထဲမြောင်းထဲသို့ ပစ်ချစေပြီး အလိုလိုဆွေးမြေ့ပျက်စီးသွားစေရန် ဖန်တီးလိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဘာသာစကား၊ စာပေ မရှိတော့သော လူမျိုးတစ်မျိုးသည် ဘာဖြစ်သွား မည်နည်း။ မြန်မာရာ ကန်တူးပြီး၊ ကုန်းမြင့်အား ထပ်ဖို့နေခြင်းသည် ညီညာသော မြေပြင်ကို မည်သည့်အခါမျှ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။

တစ်မြေတည်းနေ၊ တစ်ရေတည်းသောက်ကြသော ကျွန်ုပ်တို့တိုင်းရင်းသားများသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်ကြီး ငြိမ်းချမ်းသာယာတိုးတက်ရေးအတွက် အားလုံးတွင်တာဝန်ရှိသည်။ အားလုံးက ကြိုးပမ်းကြရမည်။ မှန်ပါသည်။ သို့သော် တာဝန်မှာ တူညီသလို အခွင့်အရေးမှာလည်း တူညီဖို့လိုသည်။ မျှတမှုရှိမှ စည်းလုံးမှုရှိနိုင်မည် ဆိုသည်ကို အထူးပြောပြနေရန် လိုမည်မထင်ပါ။

ကမ္ဘာ့လွှမ်းခြုံယှက်နှယ်မှု (Globalization) ခေတ်ကြီးတွင် အင်အားပိုမိုကြီးသူတို့က စီးပွားရေးအရသာ လွှမ်းမိုး သွားနိုင်သည်မဟုတ်။ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုအရလည်း ဝါးမျိုလွှမ်းမိုးသွားမည့် အန္တရာယ်ရှိကြောင်း အများသိကြပါသည်။ အင်အားကြီး အနောက်အုပ်စုက လွှမ်းမိုးနိုင်သလို လူဦးရေသန်းပေါင်းထောင်ကျော်ရှိသည့် နိုင်ငံကြီးနှစ်ခုက ဝန်းရံလျက်ရှိသည်ကိုလည်း သိကြပါသည်။ တကယ်ပင် စိုးရိမ်စရာရှိပါသည်။ သို့သော် ထိုအန္တရာယ်သည် နက်ဖြန် သို့မဟုတ် တနေ့သောအခါမှ ရောက်လာနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့တိုင်းရင်းသားများအဖို့ ယခုလောလောဆယ် ရင်ဆိုင်နေရသည်က မဟာဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒ ဖြစ်နေပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည်လူမျိုးရေးအရ ကွဲပြားမှုရှိနေသော်လည်း နိုင်ငံတစ်ခုတည်းတွင် အတူတကွ နေထိုင်ကြသည်။ မကျေနပ်မှု မည်သို့ပင်ရှိစေ၊ လူမျိုးစုအလိုက် မောင်းထုတ်၍ မရသလို ထွက်ပြေး၍လည်း မရပါ။ နားခိုစရာမြေမရှိ။ အတူတကွ နေကြရမည်သာ။ ကောင်းတူဆိုးဖက် ကံကြမ္မာချင်းဆက်စပ်နေကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံသည် သဘာဝ ရေ မြေ၊ ရာသီဥတု သင့်တော်ကောင်းမွန်သည်။ စိုက်ပျိုးမြေ လုံလောက်စွာ ရှိသည်။ မြေပေါ်မြေအောက် သဘာဝ သယံဇာတ ပစ္စည်းများလည်းများစွာရှိသည်။ မီးတောင်၊ ငလျင်၊ မုန်တိုင်း စသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တွေလည်း အလွန်နည်းသည်။ သို့ပါသော်လည်း ကမ္ဘာတွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုအနည်းဆုံး (အဆင်းရဲဆုံး) နိုင်ငံစာရင်းဝင် ဖြစ်နေရသည်။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံသားများသည် ပြည်ပတွင် စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များအဖြစ် လူဦးရေသိန်းကျော် ရောက်ရှိနေရသည်။ အလုပ်ရှာဖွေရေးအတွက်လည်း ပြည်ပတွင် တရားမဝင် သိန်းနှင့်ချီ ရောက်ရှိနေကြသည်။ ပြည်သူများ၏ ဘဝသည် လုံခြုံမှုမရှိ နေရာတကာတွင် ကြောက်လန့်နေရပြီး အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးများ ဆုံးရှုံးနေရသည်။ စားဝတ်နေရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး တို့တွင်လည်း နိမ့်ကျ နေရသည်။ ဤသို့သော အခြေအနေဆိုးများ အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရ သနည်း။ အကြောင်းရှာသော် ပြည်တွင်းစစ်ကြောင့် ဖြစ်လာရသည်။ ပြည်တွင်း စစ်အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ရသနည်း။ မညီညွတ်မှုကြောင့်၊ မညီညွတ်မှု ဘာကြောင့် ဖြစ်ပေါ် နေရသနည်း။ လူမျိုးစုံစည်းနေထိုင်သော တိုင်းပြည်တွင် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုံနှင့် ပတ်သက်သော မှန်ကန်သည့် သဘောထားမရှိသောကြောင့် ဖြစ်ရ သည်။ ထို့ကြောင့် ဤအဖြစ်ဆိုး၊ အခြေအနေဆိုးများမှ လွတ်မြောက်ရန် မှန်ကန် သည့် သဘောထား၊ မှန်ကန်သည့် နည်းနာများဖြင့် ဖြေရှင်းသင့်ပါကြောင်း တင်ပြလိုပါသည်။

၆။ အနာဂတ်ကို မည်သို့ဖန်တီးကြမည်နည်း

လူသားတို့အတွက် အဓိကမျှော်မှန်းချက်သည် ကောင်းမွန်သော ဘဝကိုရောက်ရှိ ရေးဖြစ်သည်။ ထိုကောင်းမွန်သော ဘဝကိုရောက်ရှိနိုင်ရေးမှာ အတိတ်မှ သင်ခန်း စာကိုယူပြီး ပစ္စုပ္ပန်တွင် အကောင်းဆုံး အကောင်အထည်ဖော်ရမည်။ ဤသည်မှာ သီအိုရီခေါ် နိယာမတရား၊ အတိတ်ကိုလေ့လာပြီး လက်စားလိုက်ချေနေဖို့ မဟုတ်။ အတိတ်ကို မလေ့လာပါကလည်း ပစ္စုပ္ပန်မှာ မှန်ကန်အောင် လုပ်ဆောင် နိုင်မည်မဟုတ်။ ထို့အတူ ပစ္စုပ္ပန်တွင် ရင်ဆိုင်နေရသော အခက်အခဲများ၊ ဘဝ နိမ့်ကျမှုများ မပြည့်စုံမှုများကို စိတ်ကုန်ပြီး ထိုင်ငြီးနေ၍လည်း ဘာမျှထူးလာမည် မဟုတ်။ အခက်အခဲပေါင်းစုံကြားမှ အနာဂတ်အတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ရမည်မှာ လူသားတို့၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ အနာဂတ် တွင် ကျွန်ုပ်တို့ဘဝ၊ ကျွန်ုပ်တို့သားသမီး၊ ကျွန်ုပ်တို့လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံ သည် ကောင်းမွန်သော အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနိုင်ပါလိမ့်မည်။

ကျွန်ုပ်အမြင်အရ — အတိတ်ကို သုံးသပ်ရာတွင် လွန်ခဲ့သည့်ရာစုနှစ်များက အချိန်ကာလကို လေ့လာခြင်းနှင့် လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်များကာလကို လေ့လာ ဖို့လိုမည်။ ရာစုနှစ်ကာလကိုလေ့လာခြင်းသည် မူလတည်ရှိမှု အခြေအနေမှန်ကို

နားလည်ရန်ဖြစ်သည်။ ထို့အတူ နိုင်ငံနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ နယ်မြေသည် ဗမာတို့၏ ဘိုးဘေးဘီဘင် ပိုင်မြေအားလုံးမဟုတ်ကြောင်း သိပါလိမ့်မည်။ ဆယ်စုနှစ်ကာလ ကို လေ့လာခြင်းသည် လက်ရှိရင်ဆိုင်နေရသော ပြဿနာများနှင့် ပြည်တွင်းစစ်ကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ၁၉၄၈ - ၄၉ ဝန်းကျင် နှင့် ၁၉၆၀ ဝန်း ကျင်တို့ကို ပို၍ အလေးထားလေ့လာရန် လိုလိမ့်မည်။ ထိုသို့လေ့လာပြီး ၁၉၄၇ ခု ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ၏ လွှဲချော်အားနည်းချက်များကို သိရှိလက်ခံလာပါက ပြောင်းလဲပြုပြင်ရန် လွယ်ကူပါလိမ့်မည်။ ခေါင်းဆောင်လုပ်သူ ပုဂ္ဂိုလ်အချို့၏ ဆန္ဒစွဲ အမှားတွေကြောင့် သန်းပေါင်း (၅၀) ကျော် ပြည်သူများ နှစ်ပေါင်း (၅၀) ကျော် ဒုက္ခပင်လယ်ဝေခဲ့ရသည်ကို သင်ခန်းစာယူတတ်ဖို့ လိုသည်။

ပင်လုံသဘောတူညီချက်အပေါ် အခြေပြုပြီး စတင်ပေါင်းစည်းခဲ့သည်ကို အခြေခံ၍ စစ်မှန်သောပြည်နယ်ပေါင်းစု ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတစ်ခုကို တည်ဆောက် မည်ဆိုလျှင် မည်သည့်လူမျိုးအတွက် နှစ်နာစရာရှိပါသနည်း။ လူမျိုးတစ်မျိုးနှင့် တစ်မျိုးအကြား လူဦးရေအရ ကွာချင်ကွာမည်။ တိုးတက်မှုအရ ကွာချင်ကွာမည်။ သို့သော် လူမျိုးဆိုသည့် ယူနစ်အကြည့်ပြီး အတူတူဖြစ်သည်ဆိုသည့် သဘော ထားကို လက်ခံနိုင်မည်ဆိုလျှင် လူမျိုးရေးအရ ပြဿနာရှိတော့မည်မဟုတ်ပေ။

ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံတွင် ဆွစ်လူမျိုး ၈၃.၅% ရှိပြီး၊ ကျန်လူမျိုးအားလုံးပေါင်းသည် ၁၆.၅% သာရှိသည်။ သုံးစွဲသော ဘာသာစကားမှာ ဂျာမန် ၆၉%၊ ပြင်သစ် ၂၀%၊ အီတလီ ၁၀%၊ ရိုမန် ၁% ဖြစ်ရှိနေသော်လည်း လူမျိုးရေးအရ ပြဿနာမရှိ။ ဘာသာစကားလေးမျိုးစလုံးကို တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုထားသည်။ ဆိုဗီယက် ယူနီယံခေတ်ကာလတွင် ရုရှားနှင့် အက်စ်တိုးနီးယန်းတို့သည် လူဦးရေအရ ၁၇၃ ဆ ကွာခြားပြီး ယခုအခါတွင် တမီးလ်နာဇူပြည်နယ်နှင့် မိနိုရမ်ပြည်နယ်တို့ သည် လူဦးရေအရ အဆ ၁၀၀ ခန့် ကွာနေသည်။ ဧရိယာအကျယ်အဝန်းအရ လည်း ဆိုဗီယက်နိုင်ငံတွင် အကြီးဆုံးပြည်နယ်နှင့် အငယ်ဆုံးပြည်နယ် တို့သည် အဆ ၆၀ မျှကွာခြားသည်။ သို့သော် လူမျိုးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးတွင် တန်းတူ ထားရှိသောကြောင့် လူမျိုးရေး ဆိုင်ရာ ပြဿနာများမပေါ်ပေါက်ခဲ့ပေ။ တစ်ပါတီ အာဏာရှင်စနစ်ကြောင့်သာ ပြဿနာရှိသည်။ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံသည် စိုက်ပျိုးရန် မြေအနည်းအကျဉ်းသာရှိပြီး တန်ဖိုးကြီးသော သဘာဝသယံဇာတပစ္စည်း အထူးမရှိ၊ သဘာဝရေတံခွန် များမှ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို ထုတ်ယူအသုံးပြု၍ အဆင့်မြင့် ကုန်ပစ္စည်းများကို ထုတ်လုပ်ရောင်းချခြင်းဖြင့် ကံလုံကြွယ်ဝသော နိုင်ငံ တစ်ခုကို တည်ထောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ငွေကုန်ကြေးကျနည်းစေရန် အမြဲတမ်းစစ်တပ်ကို

အနည်းအကျဉ်းသာ ထားရှိပြီး၊ အမျိုးသားတိုင်း စစ်ပညာသင်စေ၍ လက်နက်တပ် ဆင်ကာ လုံခြုံရေးကိစ္စ ခိုင်မာအောင် တည်ဆောက်ထားသည်မှာ အားရစရာ ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် လူမျိုးရေးအရ တန်းတူရေး သဘောမထားနိုင်သော ကြောင့် လူမျိုးရေးပဋိပက္ခ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရသည်။ ယင်း ပဋိပက္ခကို စစ်ရေးဖြင့်ဖြေ ရှင်းကြရာ ပြည်လုံးအနှံ့ပြည်တွင်းစစ်မီးတောက်လောင်ခဲ့ရသည်။ ပြည်တွင်းစစ် ကြောင့် စီးပွားရေးချွတ်ခြုံကျ၊ လူ့အခွင့်အရေးဆိတ်သုဉ်း၊ အမုန်းနှင့် ရန်ညှိုးဖွဲ့ မှုများ ပြင်းထန်နေရသည်။ ဤသည်မှာ တန်းတူရေး သဘောမထားနိုင်ခြင်း၏ ရလဒ်ဆိုးဝက်ပါကြီးပင် ဖြစ်တော့သည်။ ဤ ဝက်ဘာမှ လွတ်မြောက်နိုင်ရန်မှာ အနာဂတ်တွင် ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့အခွင့်အရေးများရှိသည့် လူမျိုးရေးအရ တန်းတူ ရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိသော ပြည်နယ်ပေါင်းစုပြည်ထောင်စုကို တည် ဆောက်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း စေတနာကောင်းဖြင့် တင်ပြအပ်ပါသည်။

၇။ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးအပေါ် သဘောထား

ပြည်ထောင်စုခေါ် နိုင်ငံတစ်ခု၏ စည်းဝိုင်းအတွင်းနေထိုင်ကြသော ကျွန်ုပ်တို့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံ ပြည်သူအားလုံးသည် လှေကြီးတစ်စင်းပေါ်တွင် အတူတကွလိုက်ပါပြီး ခရီးတစ်ခုတည်းကို သွားနေကြသူများနှင့် ပုံစံတူသည်။ ထိုခရီးမှာ သာယာကောင်းမွန်သော လူ့ဘောင်သစ်တစ်ခုဆီသို့ ရောက်ရှိရေး ဖြစ်သည်။ ထိုလှေကြီးသည် ၁၉၄၈ ခုနှစ်ဆန်းကပင် စတင်ခရီးထွက်ခဲ့သည်။ ပင်လယ်ပြင်ကြီးထဲရောက်ရှိနေပြီးဖြစ်၍ မလိုက်ချင်သူအတွက်လည်း ဆင်းနေခဲ့ ရန်မဖြစ်နိုင်သလို မလိုက်စေချင်သူကလည်း ငြင်းပယ်နေ၍ မရတော့ပါ။ ဘဝကံ ကြမ္မာက ဆက်စပ်နေပြီး လိုရာခရီးသို့ အမြန်ရောက်ရှိရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ဆိုး များမှ ကင်းလွတ်ရေးအတွက် အားလုံးတူညီလက်တွဲကြိုးပမ်း တာဝန်ယူကြရမည်။ ဤကား ဘဝပေးတာဝန် သို့သော်မည်သူတွေက မည်သို့သဘောထား၍ မည်မျှ အနစ်နာခံ ဖော်ဆောင်ခဲ့ကြ၊ ဖော်ဆောင်နေကြပါသနည်း။ စမ်းစစ်ကြည့်မည် ဆိုလျှင် —

ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု၏ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်ရန် ၁၉၅၈ ခုနှစ် ဇွန်လ (၂၄) ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်သည့် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် သင်ပုန်းခြေရေးနှင့် လက်နက်စွန့်ပြီး ဥပဒေဘောင်ထဲဝင်ကာ နိုင်ငံရေးပါတီ ထူထောင်ရေး ကမ်းလှမ်း

နိုင်ဟံသာ

ချက်သည် အာဏာရအစိုးရနှင့် တပ်မတော်ဘက်က သဘောထားကြီးမားမှုများစွာရှိကြောင်းကို ဖော်ပြသဖြင့် ပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံးကလည်း လိုလားထောက်ခံခဲ့ကြသည်။ ထို့အတူ ပြည်သူ့ရဲဘော်တပ်ဖွဲ့၊ မွန်ပြည်သူ့တပ်ဦး၊ ပအိုဝ်းအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်ဖွဲ့နှင့် ရခိုင်ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့တို့ကလည်း ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် မြင့်မြတ်သောစေတနာဖြင့် ဝင်ရောက်လက်နက်အပ်ကာ နိုင်ငံရေးအရ ပြေလည်မှုရအောင်လုပ်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤသည်တို့မှာ နိုင်ငံရေးပြဿနာကို နိုင်ငံရေးနည်းအရ ဖြေရှင်းရန် ပြည်သူလူထု၏ ဆန္ဒအဆုံးအဖြတ်ကို ရိုးသားစွာခံယူကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က နိုင်ငံရေးအင်အားစုအားလုံးသည် နိုင်ငံအပေါ် စေတနာကောင်းရှိကြောင်းနှင့် သဘောထားကြီးကြောင်းကို ပြသခဲ့ကြသည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ပါလီမန်၌ စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေးဆိုက်ရာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးအဆိုများ အားကောင်းပြင်းထန်လာသည်။ ဒီမိုကရေစီလုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ ပါလီမန်တွင် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ခြင်းကို မိမိတို့ဆန္ဒအလိုနှင့်မကိုက်ညီသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းနှင့် ခေါင်းဆောင်တစ်ချို့တို့က တိုင်းပြည်ပြိုကွဲတော့မည်ဟု အကြောင်းပြပြီး နိုင်ငံခေါင်းဆောင်များ၊ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များကို ဖမ်းဆီးကာ အာဏာသိမ်းခဲ့သည်။

ဤသည်မှာ လက်နက်ကိုအပ်၊ တပ်ဖွဲ့ကိုဖျက်သိမ်းပြီး ငြိမ်းချမ်းစွာ တရားနည်းလမ်းအရ ဝင်ရောက်ဖြေရှင်းခဲ့ကြသည့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ရိုးသားသည့် စေတနာအပေါ် အမြတ်ထုတ်၊ မတရားပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုလုပ်ရပ်ကြောင့် နောက်နောင်တွင် အချင်းချင်းအပေါ်ယုံကြည်မှုနည်းပါးပြီး ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ ပျက်ပြားခက်ခဲ လာခဲ့ရသည်။ ထိုလုပ်ရပ်၏ အကျိုးဆက်ကြောင့် ပြည်တွင်းစစ်မီးကြီးကျယ်ပြင်းထန်စွာ တောက်လောင်လာရပြီး တိုင်းပြည်မွဲပြာကျ ခဲ့ရသည်။

၁၉၆၉ ခုလောက်တွင် ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်းဦးနုသည် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးလုပ်ရန် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်းဆိုသည့် အရှိန်အဝါနှင့် ၎င်း၏ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီပါတီ တစ်ပါတီတည်းဖြင့် နိုင်ငံတကာတွင် ထိုးဖောက်ရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ သို့သော် ဘာမျှအလုပ်မဖြစ်ခဲ့။ ၁၉၇၀ ခုတွင် ဒေသခံ တိုင်းရင်းသား အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သော ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU)၊ မွန်ပြည်သစ်ပါတီ (NMSP) နှင့် ပူးပေါင်းပြီး တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံညီညွတ်ရေး နှင့် လွတ်မြောက်ရေးတပ်ပေါင်းစု (တညလ) ကို တည်ထောင်

ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ချင်းဒီမိုကရေစီပါတီနှင့် ဂျင်မီယန်း ဦးဆောင်သော ရှမ်းမျိုးချစ်တပ်ဦးတို့ ပါဝင်လာသည်။

ထိုအခါကျမှ ပြင်ပ၏ ယုံကြည်မှုကို ရရှိခဲ့ပြီး ပြည်ပကုမ္ပဏီတစ်ချို့၏ ကြိုတင် အရင်းစိုက်ချေးငွေ အကူအညီများ ရရှိခဲ့သည်။ ထိုသို့ငွေများ ရရှိသောအခါ မွန်၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ရှမ်းအဖွဲ့များအား အနည်းအကျဉ်းစီသာ ခွဲဝေပေးပြီး အများစုကြီးကို ဦးနု၏အဖွဲ့က ယူထားလိုက်သည်။ ထိုသို့မညီမမျှရှိခဲ့ရာက မကြာမီ မကျေမလည် ဖြစ်လာသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အမျိုးသားတန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ကိစ္စ နိုင်ငံရေးအရ အငြင်းပွားခဲ့ကြသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဦးနုသည် ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီ ပါတီမှထွက်ပြီး အိန္ဒိယတွင် သွားရောက်နားခဲ့သည်။ ဦးနု၏ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီ ပါတီနှင့် ပြည်ချစ်လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်တို့သည်လည်း ၁၉၇၅ - ၇၆ လောက်တွင် အစိပ်စိပ်အမွှာမွှာကွဲကာ တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ် သွားခဲ့ရသည်။

၁၉၈၆ ခုနှစ်အတွင်းက (မဒတ) ခေါ် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီတပ်ပေါင်းစု၏ အဖွဲ့ဝင်ကိုယ်စားလှယ်များသည် (ဗကပ) ခေါ် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီဗဟို ဌာနချုပ်ဖြစ်သော ပန်ဆန်းသို့ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က (မဒတ) တွင် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းပေါင်း (၁၁) ဖွဲ့ ပါဝင်နေပြီး တိုင်းရင်းသားများစုစည်းမှု အားကောင်းနေချိန် ဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်တွင် (ဗကပ) သည် တပ်အင်အား၊ လက်နက်အင်အား ပြည့်စုံကောင်းမွန်ပြီး အရှိန်အဝါကောင်းနေချိန်လည်းဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ဤအင်အားစုနှစ်ခုသာ နားလည်မှုရှိပြီး လက်တွဲနိုင်ပါက နိုင်ငံရေး အရရော စစ်ရေးအရပါ (မဆလ) အစိုးရကို လှုပ်ခါနိုင်သော အနေအထား တွင်ရှိသည်။ သို့သော်နှစ်ဖက်ညှိနှိုင်းရာတွင် (မဒတ) က တင်ပြသော တိုင်းရင်း သားများ၏ အမျိုးသားတန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ကို (ဗကပ) တို့ဘက်မှ လက်မခံ၊ တန်းတူရေးနှင့် သွေးစည်းညီညွတ်ရေးမူပေါ်တွင်သာ ရပ်တည်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံရေးအရ ညှိနှိုင်း၍မရ၊ လက်တွဲရန် နေရာမကျဖြစ်ခဲ့ ရသည်။

အမှန်စင်စစ် ထိုအချိန်က (ဗကပ) ၏ တပ်အင်အားသည် ၀၊ ကိုးကန့်၊ အာခါ၊ ရှမ်း၊ လားဟူ၊ ပလောင် စသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှင့်သာ အဓိက စုစည်းထားသည်။ သို့သော်လည်းတိုင်းရင်းသားများ၏ ရရှိသင့်သော အခွင့် အရေးများကို အလေးအနက်ထည့်မတွက်ခဲ့ပါ။ ၀၊ ကိုးကန့်စသော တိုင်းရင်းသား များ၏ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု တိုးတက်ရေးကိုလည်း အားပေး ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါ။ ခေတ်နောက်ကျသော တောင်ပေါ်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အပေါ် ခိုင်းဖတ်သဖွယ်သဘောထား ခဲ့သည်။

နိုင်ဟံသာ

(ဗကပ) ၏ ဤသဘောထားကြောင့် တော်လှန်ရေးအလားအလာ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာအောင် ဖန်တီးယူနိုင်သော အခွင့်အရေးကောင်းတစ်ရပ် လက်လွှတ်ခဲ့ရသည်။ ထိုထက်မက (ဗကပ) လက်အောက်ရှိ တိုင်းရင်းသားများသည် ၎င်းတို့၏ လူမျိုးစုအရေးအပေါ်ထားရှိသော (ဗကပ) တို့၏ သဘောထားကို မကျေနပ် ဖြစ်လာကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် (ဗကပ) ၏ ခြေလက်ခန္ဓာသဖွယ်ဖြစ်သော တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများခွဲထွက်ကြကုန်သဖြင့် ဦးခေါင်းတစ်လုံးသာကျန်သည့် (ဗကပ) သည် ပြည်တွင်းမှာ မရပ်တည်နိုင်တော့သည်အထိ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ တော်လှန်ရေးကာလတစ်လျှောက်တွင် နိုင်ငံရေးအရရော စစ်ရေးအရပါ ဦးဆောင်မှုအခန်းမှ ရပ်တည်လာခဲ့သော (ဗကပ) သည် မြေမျိုခံရသည့်နယ်မြေအောက်လျှိုတော်လှန်ရေးဘဝ ရောက်သွားခဲ့ရသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အတွေ့အကြုံအဖြစ်အပျက်များက သက်သေပြည့်နှင်းဆိုနေသည်မှာ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် မှန်ကန်သောသဘောထား ရှိလျှင်ရှိသလို ပြေလည်ပြီးတိုးတက်ရန် လမ်းစပေါ်ထွက်လာသည်။

ထို့အတူ မှန်ကန်သော သဘောထားလမ်းကြောင်းမှ ဘေးထွက်တိမ်းချော်သွားသည်နှင့် ဆုံးရှုံးမှုအန္တရာယ်များနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသည်မှာလည်း သင်ခန်းစာယူစရာကောင်းပါသည်။

ဂ။ အကြပ်အတည်းပေါင်းစုံမှ ထွက်ရပ်လမ်း

လွတ်လပ်ရေးနှင့်အတူ ပေါ်ပေါက်လာသော ပြည်တွင်းစစ်သည် နေမြင့်လေ အရှုံးရင့်လေဆိုသလို တဖြည်းဖြည်းနှင့် ကြီးထွားကျယ်ပြန့်လာသည်။ တစ်ခါတစ်လေ အရှိန်သေတော့မယောင် ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော်လည်း နားလည်မှုမရနိုင်ဘဲ၊ ပျက်ပြယ်ခဲ့ရသည်က များပါသည်။ လူမျိုးရေးဆိုင်ရာ ပဋိပက္ခ၊ ဝါဒရေးရာဆိုင်ရာ ပဋိပက္ခများကြောင့် အစိုးရအတွင်း အကွဲအပြဲ၊ အစိုးရနှင့် တပ်မတော်အကြား အကွဲအပြဲများ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရသည်။ အာဏာသိမ်းမှုများ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖြစ်ပေါ်လာသော်လည်း အောင်မြင်မှုမရရှိခဲ့ပါ။ နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းသော်လည်း ထူးခြားကောင်းမွန်လာခြင်းမရှိ။ အစိုးရနှင့် ကျောင်းသား၊

အစိုးရနှင့် အလုပ်သမားထုအကြား ပဋိပက္ခအကြိမ်ကြိမ်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် တစ်တိုင်းပြည်လုံးအနှံ့ အုံကြွမှုကြီးဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး သွေးထွက်သံယိုမှု ကြီးမားစွာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ခုနှစ်တွင် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကြီး ကျင်းပခဲ့သော်လည်း ပြဿနာကိုမဖြေရှင်းနိုင်ဘဲ ပြဿနာသစ်များသာ ထပ်တိုးလာခဲ့သည်။ ၁၉၉၃ မှ ၉၆ ခုနှစ်အထိ အမျိုးသားညီလာခံကျင်းပခဲ့သော်လည်း ပြဿနာကို တစ်စုံတစ်ရာ လျော့ပါးသွားအောင် မလုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ပါ။ တစ်ဖက်တွင် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများကို အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးနည်းဖြင့် တစ်ဖွဲ့ပြီးတစ်ဖွဲ့ လုပ်နိုင်ခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံရေးအရ ဆွေးနွေးဖြေရှင်းမှုမရှိသဖြင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး အဆင့်မှာပင် တစ်ဆို့နေသည်။

အရေးပါသော အင်အားကြီးနိုင်ငံတစ်ချို့၏နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့အကြပ်ကိုင်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်မေလ (၁၇) ရက်တွင် အမျိုးသားညီလာခံကို ပြန်လည်ကျင်းပနေသော်လည်း ပါဝင်သင့်သော အဖွဲ့အစည်း အချို့နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်အချို့ပါဝင်ခြင်းမရှိသဖြင့် အထွေထွေနိုင်ငံရေး အကြပ်အတည်းမှ ဖောက်ထွက်နိုင်ရန် အလားအလာ မမြင်တွေ့ရပါ။

ယခုအခြေအနေတွင် အာဏာရစစ်အစိုးရနှင့် တပ်မတော်အင်အားစု၊ ရွေးကောက်ပွဲနိုင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) နှင့် ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့များ အင်အားစုအမျိုးသားတန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ကို တောင်းဆိုနေသော နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ လက်နက်ကိုင်အပစ်အခတ်ရပ်စဲအဖွဲ့များနှင့် လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲဝင်နေဆဲအဖွဲ့များဖြစ်သော တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများဟူ၍ အင်အားကြီး (၃) စု ရှိနေကြသည်။ ဤအင်အားစုကြီး (၃) စု တွင် မတူခြားနားသော နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက်များနှင့် ကျောထောက်နောက်ခံအင်အားစုများ ရှိနေကြသည်။ မိမိတို့၏ နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက်ကို အသက်နှင့်လဲပြီး ရပ်တည်ကာ ကွယ်သွားရန် ခိုင်မာသော ယုံကြည်ချက်များ ရှိနေကြသည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ အသက်ပေါင်းများစွာ ရင်းပြီးကာကွယ်ခဲ့၊ အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ကြပြီးလည်း ဖြစ်သည်။ မည်သည့်ဘက်မှ မိမိတို့၏ရပ်တည်ချက်ကို ပေါ့ပေါ့တန်တန်နှင့် လက်လွှတ်အလျော့ပေးပြီး အခြားဘက်ကို အာဏာကုန်လွှဲအပ်ပေးနိုင်သော အခြေအနေမရှိ။ ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံရေးရပ်တည်မှုသည် ၎င်းတို့၏ဘဝနှင့် ဆက်စပ်နေသည်။

ထို့ကြောင့် ဤပြဿနာကို လွယ်လွယ်နှင့် ဖြေရှင်းနိုင်သော အခြေအနေမျိုးမရှိပါ။ ဤပြဿနာကို အချို့က ဒီမိုကရေစီအရေးဟု လွယ်လွယ်နှင့် အမည်ပေးကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စစ်အာဏာရှင်စနစ်အောက်တွင်

နိုင်ဟံသာ

ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများ ပျောက်ဆုံးနေရသောကြောင့် ဒီမိုကရေစီရရှိရေး သည်သာ အဓိကလိုအပ်ချက်ဟု ရှုမြင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့သော် စစ် အာဏာရှင်စနစ်အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်မြဲနေရသည်ကို ထည့်မတွက်မိ၍ ထိုသို့မြင်ပါလိမ့်မည်။

ဥပမာအားဖြင့် လူနာတစ်ယောက်အဖျားတက်ပြီး ချမ်းတုန်နေသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် စောင့်ခြုံပေးရမည် (သို့) မီးပုံပေးရမည်ဟု တွက်ဆကြသလိုပင်။ အဘယ်ကြောင့် ချမ်းတုံလာရသည်ကို ထည့်မတွက်ဘဲ စောင့်ခြုံ (ဝါ) မီးပုံပေးပါ က ခဏသက်သာကောင်းသက်သာမည် (သို့) အတွင်းရောအပြင်ပါပျိုး လူနာ အခြေအနေပိုဆိုး သွားနိုင်သည်။ အရင်းခံရောဂါ ပျောက်ကင်းနိုင် မည်မဟုတ်ပါ။

ထို့ကြောင့် အပေါ်ယံကိုကျော်ပြီး လေးလေးနက်နက်ရှုမြင်သင့်သည်။ တစ် ချိန်က ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် ဒီမိုကရေစီ အတော်အတန် ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် တိုင်း ရင်းသားများ၏ တန်းတူအခွင့်အရေးတောင်းဆိုမှုကို မပေးလို၍ တပ်ကို အားမွေးပြီး စစ်အင်အားဖြင့် ဖိစေခဲ့သည်။ တိုင်းရင်းသားများဘက်ကလည်း မခံနိုင် ၍ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်သည်။ ၎င်းကိုအနိုင်ယူချေမှုန်းရန် တပ်ကိုပိုမိုအားဖြည့် ပြင်ဆင်ပြီး တိုက်ခိုက်စေခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် စစ်တပ်ကို ပိုမိုအားဖြည့်အာဏာ ပေးရင်း ချုပ်ကိုင်မှုလွတ်ထွက်သွားသည်ကတစ်ကြောင်း၊ စစ်တပ်သည် မိမိတာဝန် ကို ပိုမိုမြန်ဆန်ထိရောက်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်ရန်အလို့ငှာ ထိန်းချုပ်မှုကို ဖြတ် တောက်ပြီး အားသွန်ခွန်စိုက် လုပ်မိရာက စစ်အာဏာရှင်စနစ် ဖြစ်သွားခဲ့ရသည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများဘက်ကလည်း မိမိတို့၏ မွေးရာပါအခွင့်အရေး အတွက် အသက်ပေးခုခံကာကွယ်ကြသောအခါ ပြည်တွင်းစစ်မီးတဟုန်းဟုန်း တောက်လောင်လာရတော့သည်။ အရင်းစစ်သော် ပြဿနာ၏အရင်းအမြစ် သည် ဗမာမဟုတ်သောတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအပေါ် ၎င်းတို့ရရှိစွဲစားထိုက်သော လူမျိုးတစ်မျိုး၏ အခြေခံအခွင့်အရေးများ၊ တနည်းအားဖြင့် အမျိုးသားဆိုင်ရာ တန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ကို မပေးလို၍ချုပ်ချယ်ထားသောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပေမည်။

ဤအခြေခံအကြောင်းတရားများကို အမြော်အမြင်ရှိသော နိုင်ငံရေးခေါင်း ဆောင်များ၊ ဗမာပြည်အရေးကို ကျွမ်းကျင်သူ နိုင်ငံခြားမှ နိုင်ငံရေးပညာရှင်များ၊ နိုင်ငံတစ်ချို့၏ ခေါင်းဆောင်များနှင့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးတို့က တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများအရေးကို အလေးထားဖြေရှင်းပေးရန်လိုကြောင်း ရှုမြင်တောင်းဆို လာကြသည်။

ထို့ကြောင့် စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို ရုပ်သိမ်းပြီး ဒီမိုကရေစီလုပ်ဟန် နှင့် လူ့အခွင့်အရေးများဖြင့် အစားထိုးထည့်ရုံနှင့်မပြီး တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ တရားသောခံစားခွင့်များကိုပါ ဖြည့်စွမ်းပေးရန် အခြေအနေက တောင်းဆိုနေပါသည်။ ထိုသို့သော အခြေအနေကြောင့် ဗမာလူမျိုးများအပါအဝင် လူမျိုးပေါင်းစုံ ပြည်သူများ လိုလားတောင်းဆိုနေသော ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးနှင့် ဗမာမဟုတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ လူမျိုးရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကိုပါ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် မှန်ကန်သောနည်းလမ်းများ လိုအပ်နေပါသည်။

ဤ ပကတိအခြေအနေက တောင်းဆိုနေသောလိုအပ်မှုများကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် စစ်အစိုးရ၏ကိုယ်စားလှယ်များ၊ (NLD) နှင့် ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်သော ကိုယ်စားလှယ်သုံးဖွဲ့တို့သည် မှန်ကန်သောစေတနာ၊ တရားမျှတသောပုံစံဖြင့် လွတ်လပ်ပွင့်လင်းစွာ တွေ့ဆုံဆွေးနွေး ဖြေရှင်းကြပါက ပိတ်ဆို့နေသော ပြဿနာကြီးများကို ထွင်းဖောက်ဖြေရှင်းပေး နိုင်ပါလိမ့်မည်။

အင်အားစုသုံးစုစလုံးသည် မိမိတို့နိုင်ငံနှင့် ပြည်သူလူထုကောင်းစားရေး၊ မိမိကိုယ်စားပြုသော လူ့အဖွဲ့အစည်း အကျိုးကို ကာကွယ်နိုင်ရေးတို့အတွက် မိမိတည်ရှိနေသောဘက်မှ မြင်တွေ့ရသည့် သဘောထားအမြင်အပေါ် ရပ်တည်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်နေကြခြင်းဖြစ်သည်။ အကျိုးရှိမည်ဟုမြင်ပါက တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းဖြေရှင်းရေးကို ငြင်းပယ်လိုသော သဘောထားအမြင်လည်းမရှိပါ။ သို့သော် မိမိတို့ဘက်မှ ပိုမိုအားကောင်းသော အသာစီး အနေအထားရှိမှု မှန်ကန်စွာနှင့် လွယ်ကူစွာဖြေရှင်းနိုင်မည်ဟူသော အမြင်ရှိနေတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအနေအထားမျိုးရရှိအောင် စီမံပြင်ဆင်စောင့်မျှော်နေကြသည်။ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးဖြေရှင်းခြင်းသည် မိမိအမြင်၊ မိမိအခက်အခဲကို တဖက်လူနားလည်အောင် ရှင်းပြပြီး ဘက်အားလုံးလက်ခံနိုင်၊ ရပ်တည်နိုင်သော အနေအထားကို ရှာဖွေနေခြင်းဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်လက်ခံလာပါက ရှောင်ဖယ်အချိန်ဆွဲနေကြမည်မဟုတ်ပါ။ ဘက်အသီးသီးပါဝင်သော တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် တင်ပြဆွေးနွေးရာ၌ မိမိတို့အမှားကို မြင်လျှင် ဝန်ခံ၊ အားလုံးအတွက် အန္တရာယ်မရှိအောင် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ကြေငြာ၊ ဘာတွေဆက်လုပ်ရမည်ကို ညှိနှိုင်းချမှတ်ပြီး ကြားဖြတ်ကာလတွင် ပူးတွဲတာဝန်ယူခြင်းဖြင့် ပိတ်ဆို့နေသည့်အခက်အခဲကို ကျော်ဖြတ်သွားနိုင်ပါသည်။

၉။ ပကတိအနေအထားနှင့် ရှေ့အလားအလာ

ယခုအခါ ကမ္ဘာကြီးတွင် ဒီမိုကရေစီအရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးကို အလေးပေး တည်ဆောက်နေကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ပြည်သူအများစုကြီးကလည်း လိုလား တောင်းဆိုနေကြသည်။ ထို့အတူနိုင်ငံတကာရှိနိုင်ငံခေါင်းဆောင် အမျိုးသားခေါင်း ဆောင်ကြီးများသည် ၎င်းတို့၏နိုင်ငံနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို အေးချမ်းသာယာလာ အောင် ဖန်တီးပြီး ပညာရေးကိုမြှင့်တင်ကာ စီးပွားရေးကိုတိုးတက်ကောင်းမွန် အောင် လုပ်ဆောင်နေကြသည်။ ဤသည်မှာ ခေတ်ကာလ၏ ကမ္ဘာ့ရေးစီးကြောင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် နိုင်ငံခေါင်းဆောင်၊ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်၊ အဖွဲ့ အစည်းခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ကြပါက ဤခေတ်ရေးစီးကြောင်း၊ ခေတ်ကာလ တောင်းဆိုချက်များကို ဟန့်တားခြင်း၊ လျစ်လျူရှုခြင်း ပြုလုပ်နေ၍ မရပါ။ သမိုင်း တရားခံ သို့မဟုတ် လမ်းဘေးမြောင်းထဲကျသွားပါလိမ့်မည်။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံ၊ ကျွန်ုပ်တို့လူ့အဖွဲ့အစည်းကို အများနှင့်ရင်ဘောင်တန်း လိုက် မိနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းကြရမည်။ ထိုသို့ကြိုးပမ်းရာတွင် အသေးအဖွဲ့ပြဿနာရပ် များဖြစ်သော လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး၊ ဘဝတူလူတစ်စုကောင်းစားရေး စသည် တို့ကြောင့် အချိန်ကုန်အင်အားဆုံးရှုံးမှုမဖြစ်ပေါ်စေရန် သတိထားရှောင်ကြဉ် ကြရန် လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။ ယနေ့ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော ပြဿနာ အများစုသည် အထက်ဖော်ပြပါ လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး၊ ဘဝတူ လူတစ်စု ကောင်းစားရေးဘောင်အတွင်းမှာပင် ရှိနေသည်ကိုသတိပြုလျှင် မြင်ရပါ လိမ့်မည်။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် လူမျိုးရေးအရ ပြဿနာဖြစ်ရှိနေပါသည်။ အဓိကအား ဖြင့် မဟာစိတ်ရှိသော ဗမာနှင့် အခြားတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအကြားတွင် ဖြစ်ရှိ နေပါသည်။ ပကတိအနေအထားအရ ဗမာလူမျိုးသည် အခြားတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများထက် နှစ်ပေါင်း (၂၀၀) ကျော် အပေါ်စီးရရှေ့ရောက်နေသည်။ လက်ရှိ တွင် လူဦးရေအရ၊ နယ်မြေအရ၊ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုအရ၊ ပညာရေး စီးပွားရေးအရ၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေး၊ အသိပညာ အစစအရာရာ တွင် မယှဉ်သာအောင် အသာစီးတွင်ရှိနေသည်။ မည်သည့်လူမျိုးမျှ ဗမာလူမျိုးကို ယှဉ်နိုင်သော အလားအလာမရှိ။ လူမျိုးစုသုံးလေးငါးခုပေါင်းလျှင်လည်း ဗမာ လူမျိုးကို ယှဉ်နိုင်သော အလားအလာ မရှိ။ ယှဉ်လည်းမယှဉ်ကြပါ။ သူ့လူမျိုး ပျောက်ကွယ်သွားအောင် ခံစစ်အနေအထားမှာ ရုန်းကန်နေကြခြင်းသာ ရှိသည်။ ဤသို့ဖြစ်နေပါလျှင် အဘယ်ကြောင့် တိုင်းရင်းသား၏ လူမျိုးရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးကို ဟန့်တားနေရသနည်း။

ဘာသာရေးတွင်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာသည် ပြည်သူအများစုကြီးက ကိုးကွယ်သော ဘာသာဖြစ်သည်။ မည်သည့် ဘာသာတစ်ခုခုက ဗုဒ္ဓဘာသာကိုယှဉ်ပြိုင်၍ ကျော်တက်သွားနိုင်သော အလားအလာမရှိပါ။ ပြိုင်လည်း မပြိုင်ကြပါ။ ၎င်းတို့ ယုံကြည်သောဘာသာတရားကို လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ခွင့်ရှိရန်သာ တောင်းဆိုနေကြ ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ပိုအားပေးပြီး အခြားဘာသာကို နှိမ့်ချဖို့ မလိုအပ်ပါ။

ဘဝတူလူတစ်စုကောင်းစားရေးစိတ်ဓာတ်သည် သာမန်လူသားပီပီအချို့လူစုတွင် ထားရှိတတ်ကြသည်။ တနည်းအားဖြင့် ခေတ်အဆက်ဆက်က မြင်တွေ့ခဲ့ရသော လူတန်းစားအမြင်မျိုးဖြစ်သည်။ သို့သော် အားပေးမွေးမြူထားအပ်သော စိတ်ဓာတ်မဟုတ်။ မွေးမြူထားပါက တုံ့ပြန်ဆန့်ကျင်မှုပြင်းထန်လာပြီး အကျိုးဆုတ်ယုတ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ရပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ရှိခဲ့လျှင် အရှည်ကို ကြည့်ပြီး ပယ်ဖျောက်ရလိမ့်မည်။

လူ့လောကအဖွဲ့အစည်းတွင် မိမိနှင့်မယှဉ်ပြိုင်နိုင်သောသူများကို အနိုင်ယူ၍ ဖိနှိပ်ခြင်းမပြုဘဲ စည်းရုံးတွဲခေါ် ကူညီခြင်းဖြင့် မိမိသည်ခေါင်းဆောင်နေရာကို အလိုလိုရောက်ရှိသွားမည်ဖြစ်သည်။ ခေါင်းဆောင်အဆင့် ရောက်ရှိနေသူများ၊ အဖွဲ့အစည်းများသည် ခေါင်းဆောင်၏တာဝန်ဝတ္တရားနှင့် ခေါင်းဆောင်၏ လုပ်ငန်းကို ပီပြင်အောင် ထမ်းဆောင်နေရန်သာဖြစ်သည်။ ထိုသို့သဘောထားပြည့်ဝနေပါက နောက်လိုက်ငယ်သားများသည် ခေါင်းဆောင်ကို ဆန့်ကျင်နေတော့မည်မဟုတ်တော့ဘဲ နောက်လိုက်တို့၏သဘောထားကို မွေးမြူပြီး နောက်လိုက်တို့၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ထမ်းဆောင်သွားပါလိမ့်မည်။

လူ့လောကတွင် ကြီးသူကိုရှိသေး၊ ရွယ်တူကိုလေးစား၊ ငယ်သူကိုသနားခြင်းဖြင့် စုစည်းညီညွတ်မှုကို တည်ဆောက်ကြမြဲ ဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်တွင် လူတန်းစားကွာဟမှုကို ကျဉ်းမြောင်းစေခြင်းဖြင့် ပြဿနာအဖုံဖုံမပေါ်အောင် ထိန်းသိမ်းကြရသည်။ နိုင်ငံရေးသည် လူမှုရေးပင်ဖြစ်သောကြောင့် ဤသို့သဘောထားနိုင်လျှင် ဖြစ်ပေါ်နေသော အခက်အခဲပေါင်းစုံကို မကြာမီ ကျော်လွှားလွန်မြောက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း သဘောထားအမြင် တင်ပြခြင်းကို နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသည်။

[ချစ်ကြည်ရေးဂျာနယ် အမှတ်စဉ် ၁၊ ၂၊ ၃ ၂၀၀၃ - ၂၀၀၄]

အချင်းချင်းနားလည်မှုဖြင့် ပြဿနာကို
ဖြေရှင်းကြပါစို့

အချင်းချင်းနားလည်မှုဖြင့် ပြဿနာကို ဖြေရှင်းကြပါစို့

လူသားတို့သည် တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်း သို့မဟုတ် မိသားစုတစ်စုတည်း တသီးတခြားနေထိုင်၍ ရကောင်းသည်မဟုတ်။ အန္တရာယ်အသွယ်သွယ်ကို ကာကွယ်ရန် နှင့် ပိုမိုပြည့်စုံသော သုခဘုံကိုရရှိရန် အစုနှင့်အဖွဲ့နှင့် နေထိုင်ကြရသည်။ အစုအဖွဲ့ကြီးလေ အားရှိလေ၊ ပိုမိုကြီးမားသော အကျိုးကျေးဇူးကို ရရှိလေပင်။ ထို့ကြောင့် ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာ၊ မြို့၊ နိုင်ငံ၊ ဒေသတူ နိုင်ငံများအဖွဲ့ (အာဆီယံ၊ ဥရောပသမဂ္ဂ စသည်)၊ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများအားလုံးကို ကိုယ်စားပြုသည့်အဖွဲ့ (ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ) စသည်ဖြင့် စုစည်းကြသည်။

“စည်းလုံးခြင်းသည် အင်အား” ဆိုရိုးစကားကို ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး ကြားနေကြသိနေကြပြီး ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်လည်း မိသားစု၊ အသင်းအဖွဲ့၊ ရပ်ကွက်၊ မြို့ရွာ၊ နိုင်ငံအဝန်းအဝိုင်းအလိုက် စည်းလုံးညီညွတ်ကြရန် ဆော်သြခဲ့ကြပြီးပမ်းခဲ့ကြဖူးသည်။ အသက်အရွယ်ကြီးလာလေ၊ တာဝန်ကြီးလာလေ၊ စည်းလုံးညီညွတ်ခြင်း၏ တန်ဖိုးကိုနားလည်လေ၊ ၎င်းအတွက် ဆော်သြကြပြီးပမ်းခဲ့ဘူးလေပင်။

“ညီညွတ်မှ ငြိမ်းချမ်းမည်၊ ငြိမ်းချမ်းမှ တိုးတက်မည်” ဆိုသည့် ဆိုရိုးစကားကိုလည်း လူတော်တော်များများ ကြားသိနေကြပြီး ဖြစ်သည်။ အကြောင်းနှင့်အကျိုး စပ်ဟပ်မှုရှိသော စကားတစ်ခွန်းဖြစ်သည်။ ဒေသ၊ တိုင်း၊ ပြည်နယ်၊ နိုင်ငံတို့ဖြင့် စုဖွဲ့ထားသော အဝန်းအဝိုင်းအောက်ရှိ ပြည်သူများအတွင်း အကြောင်းကြောင်းသော ပဋိပက္ခများကြောင့် စည်းလုံးညီညွတ်ရေး ပျက်ပြားလာသောအခါ ထိုအဝန်းအဝိုင်းရှိ လူသားအားလုံး ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုမရှိနိုင်ကြတော့ပါ။ အန္တရာယ်အမျိုးမျိုးကို စိုးရိမ်ထိတ်လန့်နေရသဖြင့် ပူပင်သောကဖြစ်ကြရသည်။ ပဋိပက္ခမြင့်မားသည့် အတိုင်းအတာအပေါ်မူတည်၍ ငြိမ်းချမ်းမှုကင်းဝေးပြီး အန္တရာယ်ထူပြော၍ တိုးတက်မှုကင်းကာ ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားရေးကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

ယခုကျွန်ုပ်တို့နေထိုင်ရပ်တည်နေသော နိုင်ငံတွင် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား သာမန်ထက်လွန်ကဲသော ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ရှိနေသောကြောင့်၊ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြား၊ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တစ်ခုနှင့် လက်နက်မကိုင်သော အဖွဲ့အချို့အကြား၊ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တစ်ခုနှင့် အခြေခံ

နိုင်ဟံသာ

ပြည်သူများအကြား သတ်ဖြတ်ညှဉ်းခဲ အနိုင်ကျင့်မှုများ ဒေသအများအပြားတွင် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဖြစ်ပွားခဲ့ ဖြစ်ပွားနေသည်။ အထူးသဖြင့် အာဏာရအစိုးရ အဆက်ဆက်နှင့် ဗမာမဟုတ်သော အမျိုးသားအင်အားစုများအကြား ပဋိပက္ခ သည် အနှစ် (၅၀) ကျော် ဖြေရှင်းခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း ယနေ့အထိပြေလည်စရာ လမ်းစကို မချဉ်းကပ်နိုင်သေးပါ။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံဟုခေါ်ဆိုနေသည့် ကျွန်ုပ် တို့နိုင်ငံသည် သဘာဝသယံဇာတနှင့် စီးပွားရေးအခြေခံကောင်းများ ပိုမိုပြည့်စုံ နေသော်လည်း အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ယှဉ်လိုက်သည့်အခါ ခေတ်နောက်ကျ ကျန်ရစ်နေရသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤနိုင်ငံတွင်မွေး၍ ဤနိုင်ငံတွင် နေထိုင်နေကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ကံကြမ္မာကို ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံ၏ ကံကြမ္မာအခြေအနေက စိုးမိုးချယ်လှယ် နေသည်။ ရုန်းထွက်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံ၏ ကံကြမ္မာ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာအောင် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးတွင် တာဝန်အပြည့်ရှိသည်။ ဤကမ္ဘာကြီးတွင် လက်နက်အားကိုးပြီး အာဏာသုံးခြင်းဖြင့် ပြဿနာအရပ်ရပ် ကို ပြီးပြတ်ပြေလည်အောင် ဖြေရှင်းနိုင်သော အတွေ့အကြုံမရှိသေးပါ။ အချိန် ကာလတစ်ခုအတွင်းသာ ထိန်းသိမ်းနိုင်ပြီး ထာဝရငြိမ်းချမ်းခြင်းမရှိနိုင်သည်မှာ ယနေ့ကမ္ဘာ့ရှုခင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော အခြေအနေများကသာမက ပြနေပေ သည်။ ထို့ကြောင့် အချင်းချင်း နားလည်မှုဖြင့် တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းပြီး အနာဂတ်အတွက် အဖြေရှာသင့်သည်။

စစ်အစိုးရ၏ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အင်အားစုများနှင့် ပြဿနာဖြေ ရှင်းရေးကို လေ့လာသုံးသပ်ကြည့်ပါက အဖွဲ့အစည်းအချို့နှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲ ရေး လုပ်ထားပါသော်လည်း ရှေ့ကိုမဆက် လမ်းခုလပ်တွင် ရပ်နေခြင်းကြောင့် မျှော်လင့်ချက်တစ်စုံတစ်ရာထား၍ မရသေးပါ။ သူ့လက်နက်သူကိုယ်၊ သူ့နေရာ သူနေ အဆင့်မှာသာရှိနေပြီး ပြဿနာကို ပြေလည်စေကြောင်း ဖြေရှင်းမှုမရှိ သေးပါ။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ချို့နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းတစ်ချို့ဖြင့် ချော့သိပ် ချောင်ပိတ်ထားသည်။ ဤလုပ်ဟန်သည် ပြဿနာဖြေရှင်းရေးမဟုတ်၊ ဖုံးအုပ် ထားခြင်း ဟု ပြောလျှင် ပိုမှန်ပါလိမ့်မည်။ ဤအနေအထားအပေါ် ရေရှည်အတွက် စဉ်းစားလျှင် ရင်လေးဖွယ်ရာ ဖြစ်နေသည်။ လက်နက်ဖြင့် သူနိုင်ကိုယ်နိုင် အပြိုင် ကျဲနေကြဆဲ အဖွဲ့များလည်း များစွာရှိနေသည်။ ထိုနယ်မြေက ပြည်သူများမှာ နေစရာ၊ စားစရာ အာမခံချက်ဘာမှ မရှိ၊ ထိုထက်ပိုဆိုးသည်မှာ မကြာခဏ ဓားစာခံဘဝ ဖြစ်နေကြရသည်။ ဤအနေအထားသည်လည်း ပြေလည်ဖွယ်မမြဲ၊ ရင်လေးစရာ တစ်ခုဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် နိုင်ငံသားများဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ပုခုံးထက် တွင်လည်း အများနည်းတူ တာဝန်အပြည့်ရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံ၏ ပြဿနာကို မဖြေရှင်းနိုင်ဘဲလျက် ကျွန်ုပ်တို့၏လူမျိုး၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ဆွေမျိုး၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ကိုယ်ကျိုးပြဿနာ များကို ပြီးပြည့်စုံအောင် ဖြေရှင်း၍ရနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ယာယီ သို့မဟုတ် တစ်စိတ် တစ်ပိုင်းအားဖြင့် ပြေလည်ကောင်းပြေလည်ပါလိမ့်မည်။ သို့သော် လုံခြုံစိတ်ချနိုင် ခြင်းမရှိ။ ထို့ကြောင့် ပြေလည်မှုရရှိနိုင်ရန်နည်းလမ်းကို ရှာဖွေကြည့်ဖို့ လိုအပ်နေပါ သည်။ အဆိုပါ ဖြေရှင်းရမည့်နည်းလမ်းများကို နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံနှင့် စာအုပ်စာပေများမှထက် အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန်တွင် ရုန်းကန်ဖြေရှင်းခဲ့ကြသော လက်တွေ့နယ်ပယ်မှာ ရှာဖွေကြည့်ခြင်းက ပိုမိုတိကျ မှန်ကန်သောနည်းလမ်းကို ရရှိနိုင်မည်ဟုယုံကြည်သည်။ မှန်ကန်သော သဘောတရားတစ်ရပ်ကို လက်တွေ့ နယ်ပယ်ထဲမှ အတွေ့အကြုံများကို သုံးသပ်လေ့လာပြီးမှ အမှားကိုပယ်၊ အမှန်ကို ဆယ်ယူခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ကြောင်း ပညာရှင်များကညွှန်ပြထားသည်။ ထို့ကြောင့် အတိတ်နှင့်ပစ္စုပ္ပန်တွင် ဖြေရှင်းခဲ့သောနည်းနာများကို ဆန်းစစ်ကြည့်ပါစို့။

၁၉၄၇ ခုမှ ယနေ့အထိ ကြိုးပမ်းဖြေရှင်းခဲ့သော နည်းနာသဘောတရားများ ကို လေ့လာကြည့်ပါက မတူခြားနားသော နည်းနာသုံးမျိုးကို တွေ့ရသည်။ ၎င်းတို့မှာ —

- (၁) ပင်လုံသဘောထား သို့မဟုတ် နားလည်မှုဖြင့် ဖြေရှင်းခြင်း၊
- (၂) ဆွဲဆောင် လှည့်စားသဘောတရားအချို့နှင့် ဖြေရှင်းခြင်း၊
- (၃) အင်အားသုံးဖြေရှင်းခြင်း ဟူ၍ဖြစ်သည်။

၁။ ပင်လုံသဘောထား သို့မဟုတ် နားလည်မှုဖြင့်ဖြေရှင်းခြင်း

ဤနည်းသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်းအမျိုးသားခေါင်းဆောင် များ စုပေါင်းညှိနှိုင်းဖြေရှင်းခဲ့သော နည်းဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်တို့သည် မြေပြန့်ဒေသ နှင့် ဗမာလူမျိုးအများစုနေထိုင်သော ဒေသကို ဦးစွာ လွတ်လပ်ရေး ပေးလိုသည်။ တောင်တန်းဒေသဖြစ်သော ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ကရင်နီ အမျိုးသားနယ်မြေများနှင့် ကရင်အမျိုးသား နယ်မြေတချို့တို့ကို နောက်ချန်ထား၍ အချိန်ဆွဲပြီးပေးရန် ဖြစ်သည်။ ၎င်းအစီအစဉ်အတိုင်း လက်ခံခဲ့လျှင် ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံ၏မြေပုံသည် ယနေ့ အနေအထားအတိုင်း ဖြစ်ချင်မှဖြစ်မည်။ မဖြစ်ဖို့ ပိုများပါသည်။

ဤ အခြေအနေတွင် ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်း အမျိုးသားခေါင်းဆောင်များ စုစည်း ညှိနှိုင်းကြပြီး ၎င်းတို့၏ နယ်မြေဒေသများနှင့် မြေပြန့်ဒေသများပေါင်း၍ ပြည် ထောင်စုတစ်ခု တည်ဆောက်ရန် ဗမာအမျိုးသားခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်အောင် ဆန်းနှင့် ညှိနှိုင်းခဲ့ကြသည်။ စုစည်းသည့်နည်းမှာ နယ်မြေကြီးသည်ဖြစ်စေ၊ ငယ်သည်ဖြစ်စေ၊ လူဦးရေ နည်းသည်ဖြစ်စေ၊ များသည်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံရေးအရ တန်းတူရေးနှင့် အမျိုးသားလွတ်လပ်ခွင့် (ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်) အပေါ် အခြေခံပြီး စုစည်းခဲ့ကြသည်။ ဤနည်းနာသည် တကွဲတပြားစီရှိနေသော အနေအထားကို ဆန္ဒအရ တစ်စုတစ်စည်းတည်း ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ပြဿနာအထွေ အထူးမရှိခဲ့။ ချစ်ကြည်မှု၊ ယုံကြည်မှုကို ရယူတည်ဆောက်နိုင်ခဲ့သည်။

ကံဆိုးသည်မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် စေတနာမှန်သော အမျိုးသားခေါင်း ဆောင်အချို့ ၁၉၄၇ ဇူလိုင်လ (၁၉) ရက်နေ့တွင် လုပ်ကြံခံလိုက်ရသည်။ ထို ခေါင်း ဆောင်များမရှိတော့သည့်နောက်တွင် ၎င်းတို့၏သဘောထား၊ ဦးတည်ချက် များကို နောက်လူတွေက မရိုးသားသော စေတနာဖြင့် ပျက်ပြားလွှဲချော်သွား အောင်လုပ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုနည်းနာသည် ရှင်သန်ကြီးထွားခွင့်မရဘဲ ပဋိသန္ဓေအဆင့်တွင် ပျက်ပြားသွားရသည်။

၂။ ဆွဲဆောင်လှည့်စား သဘောတရားအချို့နှင့် ဖြေရှင်းခြင်း

ဤနည်းနာကို နိုင်ငံရေးပါတီအဖွဲ့အစည်းအချို့တို့က ကျင့်သုံးခဲ့ကြသည်။ အဓိကအားဖြင့် မတူကွဲပြားနေသော လူမျိုးရေးလက္ခဏာအပေါ် အာရုံလျှော့ပါး စေပြီး အခြားကိစ္စတစ်ခုခုအပေါ် အလေးထားစေသော နည်းဖြစ်သည်။ ဦးတည် ချက်မှာ ဗမာမဟုတ်သော အမျိုးသားများ၏ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများကို အသိအမှတ်မပြုရေး၊ ၎င်းကို သဘောတရား အချို့နှင့် ရိုက်ချိုးပစ်ရေးဖြစ်သည်။ ဤနည်းကို တချိန်က လက်ဝဲပါတီကွန်မြူနစ်၊ ဆိုရှယ်လစ်များက ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ၎င်းတို့က “လူမျိုးရေးပြဿနာသည် လူတန်းစားပြဿနာ၏ လက်အောက်ခံဖြစ် သည်။ လူတန်းစားပြဿနာကို ဖြေရှင်းပြီးပါက လူမျိုးရေးပြဿနာသည်လည်း အလိုလို ပြေလည်သွားမည်” ဟု ပြောဆိုရိုက်သွင်း ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် လူမျိုး ရေးအမြင်ကို သေးသိမ်အောင်လုပ်ခဲ့သည်။ ကွန်မြူနစ်၊ ဆိုရှယ်လစ် လက်ဝဲအယူ အဆ ခေတ်ကောင်းခဲ့သော ကာလတစ်လျှောက်တွင် လူမျိုးရေးဆိုင်ရာ သဘော ထားသည် အချို့နေရာတွင် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ မှေးမှိန်ခဲ့ရသည်။

သို့သော် ပြောပလောက်အောင် ပျောက်ကွယ်ဆိတ်သုဉ်းသွားခြင်း မရှိပါ။ ကွန်မြူနစ်၊ ဆိုရှယ်လစ်များသည်သာ အကျခေတ်တွင် ဗမာမဟုတ်သော အမျိုးသားများ၏ ထောက်ခံမှုကို မရသဖြင့် မရပ်တည်နိုင်တော့ဘဲ အလွယ်တကူ အားနည်းပျက်သုဉ်းသွားခဲ့ရသည်။

ဤကဲ့သို့ပင် ဗမာအမျိုးသားများ ဦးဆောင်သည့် အဖွဲ့အစည်းအချို့တို့က ဒီမိုကရေစီကို ရှေ့တန်းတင်ပြီး အရာရာကို အများစုဆန္ဒဖြင့် ဆုံးဖြတ်ဖြေရှင်းသည့် နည်းကို ပြောဆိုရိုက်သွင်းပြီး အမျိုးသားရေးအခန်းကို မှေးမှိန်အောင် လုပ်နေသည်။ ၎င်းတို့က “အများစုဆန္ဒဖြင့် ဆုံးဖြတ်လျှင် အမှန်တရား၊ လူတစ်ကိုယ် မဲတစ်ပြားစနစ်သည် တန်းတူညီမျှမှု အဖြစ်ဆုံး” ဟု ပြောဆိုနေကြသည်။

ဤအခြေခံနှင့် ခြားနားသော အမျိုးသားဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး၊ အမျိုးသားစာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုလွတ်လပ်ခွင့်နှင့် အမျိုးသားကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် တောင်းဆိုခြင်းတို့ကို သေးသိမ်၍ ခေတ်မီတော့သယောင် သဘောထားကြသည်။ ဤ အမြင်သဘောထားသည် မနေ့ကမှ ယနေ့အထိ နက်ဖြန်သို့တိုင် ရှိခဲ့၊ ရှိနေ၊ ရှိနိုင်ဦးမည် ဖြစ်သည်။ အခြေအနေမဟန်သေးသည့်အခါ ဤသဘောထားကို ချီထားငုံထားတတ်ပြီး အခြေအနေကောင်းလာသည်နှင့် ထုတ်ဖော်ကြွေးကြော်လာတတ်သည်။

နောက်တစ်နည်းမှာ အထက်ပါကဲ့သို့ နိုင်ငံရေးအယူအဆအပေါ် အခြေမခံဘဲ ဝေါဟာရဖြင့်လှည့်စားမှိုင်းတိုက်သည့်နည်း ဖြစ်သည်။ ထင်ရှားသည့်ဝေါဟာရတစ်ခုမှာ — ဗမာနေရာတွင် မြန်မာကို အစားထိုးလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည်၊ မြန်မာစာဟု ခေါ်လိုက်ခြင်းဖြင့် လူမျိုးအားလုံးကို ကိုယ်စားပြုသယောင် လှည့်စားနည်းဖြစ်သည်။

ဤသို့ဆွဲဆောင်လှည့်စားသဘောတရားရိုက်သွင်းသည့်နည်းသည် ကာလဒေသအချို့အတွင်း အောင်မြင်မှုအချို့ရှိခဲ့ပါသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင်ကား အောင်မြင်မှုမရှိခဲ့ပါ။ ဖြစ်ရှိနေသော လူမျိုးရေး၊ ပဋိပက္ခကို မည်သို့မျှလျော့ပါးစေခြင်းမရှိသည်မှာ လက်တွေ့ပြသခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

၃။ အင်အားသုံးဖြေရှင်းခြင်း

ဤနည်းကို ၁၉၄၈ ခုမှ ယနေ့အထိ အာဏာရအစိုးရအဆက်ဆက်တို့ ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် ၎င်းတို့လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာစက်ဖြင့်

လည်းကောင်း၊ စစ်အင်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဗမာမဟုတ်သော အမျိုးသားများ၏ လူမျိုးရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို ရိုက်ချိုးပိတ်ပင်ခြင်း၊ မနာခံသူများအပေါ် ဖိနှိပ်ချေမှုန်းသတ်ဖြတ်ခြင်းများ လုပ်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့၏အခြေခံအမြင်မှာ ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံသည် အနှော်ရထား၊ ဘုရင့်နောင်၊ အလောင်းဘုရား လက်ထက်ကကဲ့သို့ ဗမာတွေသိမ်းပိုက်ရရှိထားသော တိုင်းပြည်ဖြစ်သည်။ ဗမာမဟုတ်သော အမျိုးသားများသည် ဗမာအမျိုးသားများ၏ အုပ်စိုးမှုအောက်တွင် ရှိနေရမည်။ အမျိုးသားရေးအရ မည်သည့်တောင်းဆိုမှုကိုမျှ ခွင့်မပေးလိုပေ။ သီးခြားပြည်နယ်နှင့် အမျိုးသားများအဖြစ် တည်ရှိနေခြင်းကိုပင် လက်မခံလိုပေ။

ထို့ကြောင့်ပြည်ထောင်စုအသွင်ကို ဖျောက်ဖျက်ပြီး တစ်နိုင်ငံလောက်တစ်ပြည်ထောင်စုဖြစ်အောင် အကောင်အထည်ဖော်လာခဲ့ကြသည်။ တစ်ဖက်တွင် ဗမာမဟုတ်သော အမျိုးသားများ၏ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုများကို တော်ရာတန်ရာ နေရာမပေး၊ တန်ဖိုးနည်းသွားအောင် အာဏာဖြင့် ပိတ်ပင်ထားခြင်း၊ နည်းပရိယာယ်ကြွယ်ကြွယ်ဖြင့်လည်း နှိမ်ထားလိုက်သည်။ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးစသော အခွင့်အာဏာတောင်းဆိုမှု မှန်သမျှကို နယ်ချဲ့လက်ပါးစေ၊ ခွဲထွက်ရေးသမားများဟု တံဆိပ်ကပ်ပြီး ငြင်းပယ်တားမြစ်အရေးယူသည်။ လက်နက်ကိုင်ပုန်ကန်လာပါက ပိုမိုကြီးမားသောစစ်အင်အားဖြင့် မရပ်တည်နိုင်အောင် လိုက်လံချေမှုန်းသည်။ ချေမှုန်းရန်မလွယ်သည့်အခါ အခြေခံပြည်သူများကို မြေလှန်စနစ်အရ မရပ်တည်နိုင်အောင် မောင်းထုတ်ပစ်ကြသည်။ ဤနည်းနာကြောင့် စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ သိန်းဂဏန်းချီပြီး ထွက်ပေါ်လာခဲ့ရသည်။ အုပ်စုလိုက်မုဒိန်းကျင့်မှု၊ သတ်ဖြတ်မှုများကိုလည်း မကြာခဏကြားသိနေရပြီး ခွင့်လွှတ်ရန်မလွယ်သော နာကျည်းမှု၊ မုန်းတီးမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။

အထက်ပါနည်းနာ (၃) မျိုးအနက် မည်သည့်နည်းက နိုင်ငံကိုလက်တွေ့အကျိုးပြုခဲ့ပါသနည်း။

ပထမနည်းသည် တကွဲတပြားစီရှိနေရာမှ စုစည်းစေခဲ့သည်။ ကျယ်ဝန်းသော နယ်မြေနှင့် များပြားသော အမျိုးသားအင်အားစုများကို တစ်စုတည်းသော အင်အားဖြစ်အောင် ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။ အမျိုးသားများအချင်းချင်း ယုံကြည်မှု၊ ချစ်ကြည်မှုကို တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့သည်။ အချိန်တိုအတွင်းမှာ ကြီးမားသော အကျိုးကျေးဇူးကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။

ဒုတိယနည်းမှာကား အရာမထင်၊ အကျိုးမမြင်၊ ရိုက်သွင်းသူများသာ နောက်ဆုံးပျက်ဆီးဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်ကို တွေ့ရသည်။

တတိယနည်းမှာကား နှစ်ပေါင်း (၅၀) ကျော်ပြည်တွင်းစစ်မီး တောင်လောင် ခဲ့ရပြီး အမျိုးသားပေါင်းစုံ ပြည်သူအားလုံး ဒုက္ခအမျိုးမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ ထိုထက်ပိုဆိုးသည်မှာ လူမျိုးရေးအရ နာကျည်းမှု၊ မုန်းတီးမှု၊ ရန်လိုမှု၊ လက်စားချေ လိုမှု၊ မယုံကြည်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ ဖြတ်သန်းခဲ့ရသော စနစ်ဆိုးခေတ်ဆိုး များကြောင့် ပြည်သူများအတွင်း ကိုယ်ကျင့်တရားပျက်ပြားပြီး လိမ်လည်ခိုးဝှက်၊ လုယူတတ်သောစိတ်ထားများ၊ ဝန်ထမ်းများအတွင်း ခိုကပ်လာဘ်စား၊ ခြစားမှု စိတ်ဓာတ်များ၊ လက်နက်ကိုင်အင်အားစုနှင့် အာဏာပိုင်များအတွင်း ပြည်သူ အပေါ် အနိုင်ကျင့်၊ ဖိနှိပ်၊ ခေါင်းပုံဖြတ်စားလိုသည့် စိတ်ဓာတ်များဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပြုပြင်ကုစားနိုင်ရန် အချိန်များစွာ ပေးရပေဦးမည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ စုစည်းညီညွတ်မှုကို တည်ဆောက်ရန် ဆက်စပ်နေ သော နယ်မြေများ၊ အမျိုးသားများကို အမျိုးသားနယ်မြေများဖြင့် စုစည်းပြီး ပြည်ထောင်စုတစ်ခု တည်ဆောက်ရေး သဘောထားကို ရိုးသားစွာလက်ခံတတ်ရန် ဗမာခေါင်းဆောင်များအတွင်း လိုအပ်နေသည်ဟု မြင်သည်။ ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒ၊ ဖက်ဆစ်အမျိုးဖြုတ်ဝါဒဖြင့် အခြားသော အမျိုးသားများကို အင်အားသုံးဝါးမျိုးပြီး ဗမာလူမျိုးတစ်မျိုးတည်း ဖြစ်လာရေးအမြင်ကို ပယ်ရှင်းဖို့လိုသည်။

ယခုခေတ်ကာလသည် လွန်ခဲ့သော နှစ်တစ်ရာကျော်ကကဲ့သို့ အင်အားကြီး သောလူမျိုးက အင်အားငယ်သောလူမျိုးကို လူမျိုးတုံးပျောက်ကွယ်သွားအောင် တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်၍ရသော ခေတ်မဟုတ်တော့ပြီ။ ကမ္ဘာ့ရွာကြီးအဖြစ်ကို ဦးတည်နေသောခေတ်တွင် ရပ်ကွက်တစ်ခုအတွင်းရှိနေကြသော ကျွန်ုပ်တို့သည် မှန်ကန်သော သဘောထားလုပ်ဟန်များဖြင့် စုစည်းညီညွတ်ကြရန်လိုသည်။ မြင့်မြတ်မှန်ကန်သော သဘောထားလုပ်ဟန်များဖြင့် စုစည်းညီညွတ်ကြရန် လိုသည်။ မြင့်မြတ်မှန်ကန်သော သဘောထားနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်သည် ကောင်း မှန်သော အကျိုးတရားကို ဖြစ်ထွန်းစေမည်မှာ မြေကြီးလက်ခတ်မလွဲပါ။ နိုင်ငံရေး တွင် စေတနာမှန်သူများသာ အရှည်သဖြင့် ခေါင်းဆောင်နေရာရရှိ ပါလိမ့်မည်။

ယခုအချိန်သည် စုစည်းညီညွတ်သော ပြည်ထောင်စုကို တည်ဆောက်ရန် ခေါင်းဆောင်ကောင်းများ လိုအပ်နေပါသည်။ အများလက်ခံသော ခေါင်းဆောင် ကောင်းဖြစ်နိုင်ရန်မှာ ပြည်သူများအတွက် လွတ်လပ်ခွင့်များ ပေးအပ်ရန် လိုအပ် သလို ကွဲပြားနေသော အမျိုးသားများကိုစုစည်းရန် အမျိုးသားရေးဆိုင်ရာ အခွင့် အရေးများ မျှတမှန်ကန်စွာ ပေးအပ်ဖို့လိုကြောင်း ရိုးသားစွာ တင်ပြလိုက်ပါသည်။

[ချစ်ကြည်ရေးဂျာနယ်၊ အမှတ်စဉ် (၃) ၂၀၀၄]

ပြဿနာပေါင်းစုံ၏ထွက်ပေါက်

ပြဿနာပေါင်းစုံ၏ထွက်ပေါက်

ကျွန်ုပ်တို့ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်တွေ့အားဖြင့် တည်ရှိနေသော အာဏာရစစ်တပ်အုပ်စု၊ ဒီမိုကရေစီ ရရှိရေးအတွက် ဦးစားပေးဖွဲ့စည်းထားသော နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများအုပ်စုနှင့် ဗမာမဟုတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု အဖွဲ့အစည်းများအုပ်စု၊ ဤအုပ်စုသုံးစုတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်များ နိုင်ငံရေးအရ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းဖြင့်သာ ယနေ့မျက်မှောက်ပြဿနာပေါင်းစုံကို ပြေလည်အောင် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ ဤ ဆွေးနွေးပွဲ ဖြစ်ပေါ်လာရေး အတွက် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးအပါအဝင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ၊ မြန်မာပြည်အရေး ကို နားလည်သော နိုင်ငံတကာရှိ နိုင်ငံရေးပညာရှင်ကြီးများ၊ မြန်မာပြည်ရှိ ဝါရင့် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် တိုင်းရင်းသားပါတီအဖွဲ့အစည်း အသီးသီးတို့က တောင်းဆိုနေကြသည်။ ဤသို့တောင်းဆိုနေကြခြင်းသည် ဤ နည်းဖြင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးဖြေရှင်းခြင်းဖြင့် ပြဿနာကြီးများကို အရင်းအမြစ်ကနေ ဖြေရှင်းနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်နေကြသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့တူညီစွာ ရှုမြင်နေကြသနည်း။ ခိုင်လုံသော အကြောင်း ရင်းခံများရှိနေပါသည်။ သို့သော် အချို့သောသူတို့က ဤအမြင်ကို ငြင်းပယ် နေကြသည်။ ၎င်းတို့သည် စစ်တပ်ကလက်ရှိအာဏာကို ချုပ်ကိုင်ထားသူများ ဖြစ်ပြီး၊ ၁၉၉၀ ခုနှစ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) က အနိုင်ရထားသည်။ ထို့ကြောင့် ဤနှစ်ဖွဲ့ဆွေးနွေးဖြေရှင်းလျှင် ပြည့်စုံလုံ လောက်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ ဤ အယူအဆကို ဆုပ်ကိုင်ထားကြသူများမှာ စစ်စစ်အားဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုအပေါ် ဗမာလူမျိုးတို့ တလျှောက်လုံးလွှမ်းမိုး ချယ်လှယ်ခွင့် ရလာနေသည်ကို လက်မလွှတ်လိုသော အရင်းခံဆန္ဒကြောင့် ဖြစ်သည်။

၎င်းဆန္ဒကို ရိုးသားပွင့်လင်းစွာ မဖော်ထုတ်ခဲ့ကြပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မတရားမှန်းသိနေကြပြီး ကိုယ်ကျိုးဆန္ဒကိုလည်း ဖြည့်ဆည်းလိုနေခြင်းကြောင့် အခြားသောစကားလုံးများဖြင့် ငြင်းပယ်နေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ရွေး ကောက်ပွဲအနိုင်ရ အမတ်ဦးရေအပေါ် အခြေခံတွက်ချက်လျှင်လည်း တိုင်းရင်း သားအဖွဲ့အစည်းများဖြင့် စုပေါင်းထားသော “ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်” (UNLD) နှင့် မဟာမိတ်တိုင်းရင်းသား အဖွဲ့တို့

နိုင်ဟံသာ

က ဒုတိယအမတ်ဦးရေအများဆုံးအနိုင်ရထားသည်။ ထို့ကြောင့် ငြင်းပယ်ချန်ထားခြင်းဖြင့် တရားမျှတမည်မဟုတ်ပေ။

နိုင်ငံရေးအရ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးဖြေရှင်းခြင်းသည် ဖြစ်ရှိနေသော နိုင်ငံရေးပြဿနာများကို ပြေလည်စေလို၍ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးပြဿနာအပိုင်းမှ ချဉ်းကပ်ကြည့်လျှင် ပြည်တွင်းစစ်အနှစ်ငါးဆယ်ကျော်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်လိုလိမ့်မည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးရသောနှစ်တွင်ပင် ပြည်တွင်းစစ်စခဲ့သည်။ ထိုစဉ်ကတည်းက အစိုးရကို လက်နက်ကိုင်ဆန့်ကျင်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သော တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းများသည် ဒီမိုကရေစီရေး၊ အတန်းအစားအရေးအပေါ် အခြေခံသည့် အဖွဲ့အစည်းတို့ထက် အရေအတွက်များခဲ့သည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ ယနေ့အထိ (၅၃) နှစ်ကျော် လူမျိုးစုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဖြစ်ပွားနေသော တိုက်ပွဲမှ သေနတ်သံများကို တစ်ပတ်၊ တစ်လ မခြား ကြားနေရသည်။ ယခုအချိန်တွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုအဖွဲ့အစည်း တော်တော်များများနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲထားသော်လည်း တိုင်းရင်းသားနယ်မြေအတော်များများတွင် သေနတ်သံများကြားနေရဆဲ ဖြစ်သည်။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးသက်သက်သည် ဖြစ်ရှိနေသော ပြဿနာများကို ပြေလည်စေနိုင်မည်မဟုတ်ကြောင်း အများသိပြီးလည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်တုန်းက ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုခေါင်းဆောင်သော ပထမ အစိုးရသည် မွန်၊ ရခိုင်၊ ပအိုဝ်လူမျိုးစုအဖွဲ့များနှင့် သဘောတူညီမှုရပြီး ၎င်းအဖွဲ့များ လက်နက်စွန့်ခွဲကြသော်လည်း မကြာသေးမီအချိန်ကလေးမှာပင် ၎င်းတို့၏ တော်လှန်သောသေနတ်သံများ ပြန်လည်ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများနှင့် အာဏာရအစိုးရအဆက်ဆက်အကြား ပြဿနာသည် သေးမွှားသော ပြဿနာမဟုတ်ပေ။

အချို့သောသူတို့သည် လူမျိုးရေးပြဿနာကို အလေးအနက်မထားကြ။ လူမျိုးရေးပြဿနာသည် လူတန်းစားပြဿနာ၏ လက်အောက်ခံဖြစ်သည် ဟုဆိုသည်။ လူအချို့တို့ကလည်း လူမျိုးရေးပြဿနာသည် ဒီမိုကရေစီရေး ပြဿနာ၏ လက်အောက်ခံဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြပြန်သည်။ ထိုသူတို့က လူတန်းစားပြဿနာ၊ ဒီမိုကရေစီရေးပြဿနာတို့ကို ပြေလည်အောင်ဖြေရှင်းနိုင်ပါက လူမျိုးရေးပြဿနာသည် အလိုလိုပြေလည်သွားမည်ဟု ထင်မြင်ပြောဆိုနေကြသည်။ ၎င်းတို့သည် လူမျိုးရေးပြဿနာ၏ အတိမ်အနက်ကို တကယ်မမြင်၍လား သို့တည်းမဟုတ် အရေးမပေးလို၍လား ဆိုသည်ကို ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်သာ သိကြပေလိမ့်မည်။

ကျွန်ုပ်၏အမြင်ကား ၎င်းတို့နှင့် လုံးဝခြားနားပါသည်။ လူမျိုးရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာသည် လေးနက်သည်၊ ခိုင်မြဲသည်။ မည်သည့်ပြဿနာ၏ လက်အောက်ခံ မဟုတ်ပေ။ တသီးတခြားမားမားမတ်မတ် ရပ်တည်နေသည်။ ဘာသာရေးပြဿနာသည် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ ဘာသာတူများ၏ စာနာထောက်ခံမှုကို ရရှိနိုင်သဖြင့် အရှိန်ဩဇာကောင်းတတ်သည်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတစ်ချို့တွင် ရောက်ရှိနေသော လူမျိုးတူများ၏ စာနာမှုကို ရရှိနိုင်သော်လည်း ဘာသာရေး၊ လူတန်းစားရေးတို့ နှင့်စာလျှင် ပြင်ပစာနာထောက်ခံမှုနည်းပေသည်။ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး ဖြေရှင်းကြ ရသော ပြဿနာမျိုးဟုဆိုနိုင်သည်။

လူမျိုးဟူသည်ကား နှစ်ပေါင်းရာ၊ ထောင်ချီပြီး နီးကပ်စွာ အတူနေထိုင် ပေါက်ဖွားလာသော ဘဝတူကံကြမ္မာတူ လူ့အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ သမိုင်းမတင်မီ အချိန်မှသည် ယနေ့အထိ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော လူ့အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်းအကြား ပဋိပက္ခများတွင် အခြားအကြောင်းအချက်များ ပါဝင်နေသော်လည်း လူမျိုးရေး အခြေခံမှ ကင်းလွတ်ခြင်းနည်းပါး ပါသည်။ နယ်မြေလုယက်မှု၊ ဈေးကွက်လုယက်မှု တို့သည် လူမျိုးရေးအပေါ် အခြေခံမှုတစ်ဝက်ကျော် ပါဝင်သည်။ ခေတ်ဟောင်း ကိုလိုနီ နယ်ချဲ့စစ်ပွဲများတွင် လူမျိုးရေးအပေါ် အခြေခံမှုများစွာ ပါဝင်နေသကဲ့သို့ ငွေအရင်းအနှီးအပေါ် အခြေခံသော ခေတ်သစ်နယ်ချဲ့စစ်ပွဲတွင်လည်း လူမျိုးရေး အပေါ် အခြေခံမှုပါရှိသည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိလူ့အဖွဲ့အစည်းများကို အထင်ရှားဆုံး စည်းခြားထားရာ နိုင်ငံများသည် မတူကွဲပြားသောလူမျိုးများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထား ကြသည်။ လူမျိုးတူနိုင်ငံကဲ့ဟူ၍ အလွန်နည်းပါး ပါသည်။ ဘာသာရေးအရ မည်သို့ပင်တူညီစေကာမူ လူမျိုးမတူက နိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ် မပူးပေါင်းကြ။ အတန်း အစားတူများ အကြားတွင်လည်း ထို့အတူပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လူမျိုးရေး အစွဲသည် ဘာသာရေးအတန်းအစားရေးထက် လေးနက်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။

ယနေ့ကမ္ဘာတွင် လူမျိုးရေးပဋိပက္ခသည် အားလျော့သွားခြင်းမရှိ၊ ပို၍ပင် ရှေ့တန်းရောက်လာနေသည်။ (Globalization) ဂလိုဘယ်လိုင်းဇေးရှင်း ခေါ် ကမ္ဘာလွှမ်းမတ်ယှက်နှယ်မှု ခေတ်ကာလတွင် အဓိကအားဖြင့် စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုတို့၌ ဆက်စပ်လွှမ်းခြုံမှုမည်သို့ရှိစေ၊ မိမိလူမျိုးကို လွှမ်းမိုးသွားခြင်း မရှိအောင် ကာကွယ်နေကြသည်။ နိုင်ငံတစ်ခုတွင် အာဏာရလူမျိုးစုဖြစ်သော လူမျိုးက အခြားလူမျိုးများအပေါ် လူမျိုးရေးအရ လွှမ်းမိုးဝါးမျို လိုကြသည်။ သို့သော်ကမ္ဘာလွှမ်းမတ်ယှက်နှယ်မှုအရ အခြားလူမျိုးကြီးတို့၏ ဝါးမျိုမှုကို ရင်ဆိုင်လာရသောအခါ မိမိတို့လူမျိုးကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရန် ကြိုးပမ်းလာနေကြသည်။

နိုင်ဟံသာ

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် စစ်တပ်အစိုးရသည် ဆို၊ က၊ ရေး၊ တီး ပြိုင်ပွဲများကို တိုင်းနှင့် ပြည်နယ်အလိုက်ခေါ်ယူပြီး ငွေကုန်ကြေးကျများစွာခံကာ ကျင်းပနေကြသည်။ ဤသည်လည်း လူမျိုးရေး အခြေခံစိတ်ဓာတ်၏လေးနက်မှု ပင်ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ပြီး ပြဿနာများကို နည်းပေါင်းစုံဖြင့် ဖြေရှင်းခဲ့ကြသည်။ ပြဿနာဖြေရှင်းရေး နည်းပေါင်းများစွာအနက် လက်နက်ကိုင်ဖြေရှင်းနည်းသည် အဆင့်မြင့်ဆုံးနှင့် အရှည်ကြာဆုံး ဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်း (၅၀) ကျော်ဖြေရှင်းခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း ယနေ့အထိ ပြေလည်စရာ အလားအလာ မမြင်တွေ့ရသေးပေ။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ဦးနု၏ (ပထမ) အစိုးရသည် ဒီမိုကရေစီကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်အောင်လမ်းဖွင့်ပေးပြီး နိုင်ငံရေးအရ ဖြေရှင်းရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများ အရှိန်လျော့ကျလာပြီး နိုင်ငံရေးအရလှုပ်ရှားမှု အရှိန်ကောင်းလာသည်။ ဤသို့ အရှိန်အဟုန်အားကောင်းလာသည်ကို စစ်တပ်ကမလိုလားသဖြင့် အာဏာသိမ်းခဲ့သည်။ စစ်ရေးအရ အရှိန်မြှင့်ပြီး ဖြေရှင်းခဲ့သည်။ ရလာဒ်ကားနှစ်ဖက်စလုံး အင်အားပိုမိုကြီးမားလာပြီး တိုက်ပွဲများနေရာ အနှံ့ကျယ်ပြန့်လာကာ စစ်ပွဲ၏အနိဋ္ဌာရုံများကို ပြည်သူများခါးသီးစွာ ခံစားလာခဲ့ရသည်။

၁၉၇၀ ခုတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ဦးနု၏ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီပါတီသည် နိုင်ငံခြားအရင်းရှင်များ၏ အားပေးကူညီမှုကို အတော်အတန်ရရှိခဲ့သည်။ လူမျိုးစုအဖွဲ့အစည်းများကိုကား မည်သည့်နိုင်ငံကမှ ပေးကမ်းခြင်းမရှိ။ ဗကပ နှင့် ပူးပေါင်းလျှင် ဗကပ ပေးကမ်းသမျှကိုသာရရှိပြီး လုံးပါးပျောက်ကွယ်သွားသည်။ တော်လှန်ရေးကာလတစ်လျှောက်လုံးမှာ ခေါင်းထောင်ခဲ့သော ဗကပ သည်လည်း ၁၉၉၀ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင် ဦးကျိုး၍ မြေလျှိုးခဲ့ရသည်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှာကား မိမိလူမျိုးနှင့် မိမိပြည်သူများ၏ ထောက်ပံ့ပေးမှုဖြင့် ခက်ခဲစွာရုန်းကန်ခဲ့ရသော်လည်း ပန်းပန်မြဲပင်။ ဤသည်မှာလည်း လူမျိုးရေး အခန်း၏ လေးနက်မှုသာကေတစ်ရပ် ပင်ဖြစ်သည်။

ယခုခေတ်ယခုအခါသည် ဒီမိုကရေစီခေတ်ကာလဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီသည်ကား ပျိုတိုင်းကြိုက်သည့်နှင်းဆီခိုင်။ ဒီမိုကရေစီပျိုးပင်ကို ကျနော်တို့ ပြည်ထောင်စုမှာ စိုက်ပျိုးခဲ့ဘူးပါသည်။ သို့သော်ကြာရှည်မရှင်သန်နိုင်ခဲ့ပါ။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ဤနည်းနှင့် ဤရာသီမျိုးတွင် ဒီမိုကရေစီပျိုးပင်များ ပေါက်ပွားကြီးပြင်းနိုင်ရန် လိုအပ်နေသည့် နေရောင်ကာပင် (အရိပ်ပင်) သို့မဟုတ် တွယ်တက်ရန်အပင်ဖြစ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအတွက် လူမျိုးရေးအရ

တန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်အပင်များကို ပေါက်ခွင့်မပေး၊ ခုတ်ထွင်ဖယ်ရှင်းထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ (၂) ရက်နေ့ စစ်တပ်မှ အာဏာသိမ်းခြင်းသည် အဓိကအားဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ တန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ကို ရှင်သန်ခွင့်မပေးလို၍ဖြစ်သည်။ ထိုအခွင့်အရေးကို ဖျက်ဆီးရင်း ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများလည်း ပျက်ပြားခဲ့ရပြီးဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ခြင်းကို ထည့်တွက်ခြင်းမပြုဘဲ ဒီမိုကရေစီရေး သက်သက်ဖြင့် ပြဿနာများကို မဖြေရှင်းနိုင်။ ပြည်တွင်းစစ်ကို မရပ်တန့်နိုင်ပါ။ ဖြစ်ရှိနေသော နိုင်ငံရေးပြဿနာများနှင့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများကို မဖြေရှင်းနိုင်ပါက ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ လူမှုလွတ်လပ်ခွင့်နှင့် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများသည်လည်း မရှင်သန်နိုင်ပေ။ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံ၏ ထူးခြားမှုတစ်ရပ်ဖြစ်သော ဗမာမဟုတ်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ဦးရေသည် နိုင်ငံလူဦးရေ၏ ထက်ဝက်ကျော်ရှိနေခြင်း၊ ထိုလူမျိုးစုများ နေထိုင်သော နယ်မြေများသည် ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံး၏ ငါးပုံသုံးပုံကျော်ရှိနေခြင်း၊ ထိုလူမျိုးစုများအနက် သမိုင်းကြောင်းအရ လွတ်လပ်ထင်ရှားစွာ နေထိုင်လာခဲ့ကြသည်က များပြီး ယနေ့အထိ အမျိုးသားကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ကို လိုလားတောင်းဆိုနေသည့် လူမျိုးများဖြစ်နေခြင်းတို့သည် ထူးခြားမှုဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဤနေရာမျိုး ဤအခြေအနေမျိုးတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အရေးကို နောက်ချန် (သို့မဟုတ်) ဘေးဖယ်ထားပြီး နိုင်ငံရေးပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနေပါက အချိန်ကုန်၊ လူပန်း၊ သံသယများကို ပို၍ တိုးပွားစေရုံသာဖြစ်မည်။ ထို့ကြောင့် ပြဿနာများကို အမှန်တကယ်ဖြေရှင်းလိုသောဆန္ဒရှိပါက “သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်း” သည်သာ ပြေလည်မှုကိုပေးဆောင်နိုင်သော ထွက်ပေါက်ဖြစ်ကြောင်း အိပ်ပျော်ယောင်ဆောင်နေသူများကို ထပ်မံလှုပ်နှိုး တင်ပြပါသည်။

[တိုးတက်သောမွန်လူငယ်ဂျာနယ် - ၂၀၀၂]

ပြဿနာများ၏ရေသောက်ပြင်

ပြဿနာများ၏ရေသောက်မြစ်

ယနေ့ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် ပြည်သူများတွေ့ကြုံရင်ဆိုင်နေရသော စားဝတ်နေရေး ကြပ်တည်းမှုပြဿနာ၊ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများ ဆုံးရှုံးနေရမှုပြဿနာ၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ လူမျိုးရေးဆိုင်ရာ လွတ်လပ်ခွင့်များဆုံးရှုံးနေမှု ပြဿနာနှင့် ဆူပူအုံကြွမှုပြဿနာတို့သည် ထင်ရှားသော ပြဿနာကြီးများဖြစ်သည်။ ဤပြဿနာကြီးများသည် နိုင်ငံရေးနှင့် ဆက်စပ်သက်ဆိုင်နေသော ပြဿနာများဖြစ်၍ မည်သို့ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရမည်နည်း။ ဤ ပြဿနာကြီးများအနက် မည်သည့်ပြဿနာက အဓိကကျပြီး ၎င်းကိုဖြေရှင်းနိုင်ပါက အခြားပြဿနာကြီးများကိုလည်း လွယ်ကူစွာဖြေရှင်းနိုင်ပါမည်နည်း။ ဤသို့ ပြဿနာကြီးများ၏ ရေသောက်မြစ်ကို ရှုမြင်ရာတွင် အမြင်မတူ အငြင်းပွားစရာများ ရှိနေပါသေးသည်။ ဤကွဲပြားနေသော အမြင်များကိုတူညီလာအောင် ညှိနှိုင်းနိုင်ပါက ပြဿနာကို လွယ်ကူစွာ ဖြေရှင်းနိုင် ပါလိမ့်မည်။

အချို့က စားဝတ်နေရေးပြဿနာသည် အရင်းခံအကျဆုံးပြဿနာဖြစ်သည်။ လူသားတို့ရပ်တည်ရှင်သန်နိုင်ရေးအတွက် အရေးအကြီးဆုံးလိုအပ်ချက်လည်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စားဝတ်နေရေးအဆင့်မြင့်မားလာနိုင်ရေးအတွက် စီးပွားရေးကို အဓိကဦးစားပေးရမည်။ စီးပွားရေးမြင့်မားလာစေရန် အခြားကိစ္စရပ်များကို အနစ်နာခံရန် လိုအပ်ပါက အနစ်နာခံကြရမည်ဟု အမြင်ရှိကြသည်။ ဤအမြင်မျိုးကို ကွန်မြူနစ် ဆိုရှယ်လစ် လက်ဝဲနိုင်ငံရေးအမြင်ရှိသူများနှင့် အာဏာရအုပ်စိုးသူအချို့တို့က ပိုမိုယုံကြည်လက်ခံကြကြောင်း လေ့လာသိရှိရသည်။

အချို့က ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများဆုံးရှုံးနေခြင်းသည် အရေးအကြီးဆုံးပြဿနာ ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး အပြည့်အဝရရှိပါက ကိစ္စတစ်ခုကို ဒီမိုကရေစီဘောင်အတွင်း လွတ်လပ်စွာတင်ပြတောင်းဆိုနိုင်ကြပြီး ပြည်သူအများစုတို့လက်ခံသောအခါ ဖြစ်ပေါ်နေသောပြဿနာများ ပြေလည်သွားနိုင်မည်ဟု ရှုမြင်ကြသည်။ လွတ်လပ်စွာပြောဆို ရေးသားစည်းရုံးဆန္ဒပြခွင့် များရှိပြီးဖြစ်၍ ပြည်သူများ၏အခွင့်အရေး၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ အခွင့်အရေးများကို တောင်းဆိုရာတွင် လက်နက်ကိုင်သူပုန်ထရန်မလိုအပ်တော့၊ ထို့ကြောင့် ပြည်တွင်းစစ်မရှိ အေးချမ်းမည်။ ဒီမိုကရေစီစနစ်တွင် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို ကာကွယ်ကျင့်သုံးမည်။ လွတ်လပ်စွာစီးပွား ရှာဖွေခွင့်ရှိမည်။ ထို့ကြောင့် စီးပွားရေး

နိုင်ဟံသာ

တိုးတက်လာမည်ဟု ရှုမြင်ကြသည်။ ဤရှုထောင့်အရ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး ပြဿနာသည် အခြေခံအကျဆုံးပြဿနာဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ယုံကြည် နေကြသည်။ ဤအယူအဆကို ဗမာလူမျိုးအများစုနှင့် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံရေးအင်အားစုများက လက်ခံယုံကြည်ထားကြသည်။

အချို့က တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများတန်းတူရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့် (ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်) ပြဿနာသည် အခြေခံအကျဆုံး ဖြစ်သည်။ လူမျိုးပေါင်းစုံနှင့် ဖွဲ့စည်းထားသော နိုင်ငံတစ်ခုတွင် လူမျိုးပေါင်းစုံချစ်ကြည်ညီညွတ်ရေးသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်။ လူမျိုးပေါင်းစုံ ချစ်ကြည်ညီညွတ်ရေးကို လူမျိုးရေးအရ တန်းတူရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့် (ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်) ဖြင့်သာ တည်ဆောက်ရမည်။ ၎င်းအခွင့်အရေးများ ဆုံးရှုံးနေရ၍ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ခဲ့ ကြသည်။ အာဏာရအုပ်စိုးသူတို့ကလည်း လုံခြုံရေးကိုအကြောင်းပြပြီး စစ်တပ်ကိုတိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းကာ စစ်ဆင်တိုက်ခိုက်သည်။ နှစ်ဖက်သောစစ်တပ်အတွက် လက်နက်ပစ္စည်း ဝယ်ယူစုဆောင်းရန် ဘဏ္ဍာငွေများစွာကို သုံးစွဲခဲ့ရသည်။ တပ်အင်အားအတွက် လူအင်အားများစွာကို ခေါ်ယူစုဆောင်းခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဘဏ္ဍာငွေအင်အား၊ လူအင်အားများစွာကို စီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အသုံးပြုခွင့်မရသဖြင့် တိုင်းပြည်နှစ်နာ ခဲ့ရသည်။

လုံခြုံရေး မရှိသဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ကောင်းစွာမလုပ်နိုင်၊ ပြည်တွင်းပြည်ပရှိ အရင်းရှင်များမှ အရင်းအနှီးများ မစိုက်ထုတ်ဝံ့သဖြင့် စီးပွားရေးတွင် နိမ့်ကျခဲ့ရသည်။ စစ်အနိုင်ရရေးနှင့် လုံခြုံရေးအတွက် ပြည်သူများ၏ လွတ်လပ်ခွင့်များကို ကန့်သတ်ပိတ်ပင် ခဲ့ရသည်။ ပြည်သူ့အင်အားကို ဆွဲယူအသုံးချ ခဲ့ရသည်။ ပြည်သူတို့၏ဘဏ္ဍာနှင့် ရိက္ခာကို ရယူခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်းများလုပ်ခဲ့ရသည်။ လူမျိုးရေးအရ အမုန်းပွားမှု ရန်ပြုမှုများ ကြီးမားရှည်ကြာခဲ့ရသည်။ စီးပွားရေးအရရော၊ လူမျိုးရေးအရပါ ဒုက္ခပေါင်းစုံနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ နောက်ဆုံး တိုင်းပြည်ပြိုကွဲပျက်ဆီးရေးသို့ပင် ရှေ့ရှုလာသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ တန်းတူရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်ပြဿနာသည် အခြေခံကျသည့် ပြဿနာဖြစ်သည်ဟု ရှုမြင်ကြသည်။ ဤ အယူအဆကို ဗမာမဟုတ်သောလူမျိုးစုများနှင့် နိုင်ငံခြားမှ မြန်မာပြည်အရေးကို လေ့လာနေကြသည့် နိုင်ငံရေးသုတေသီအချို့က လက်ခံယုံကြည်ထားကြကြောင်း လေ့လာသိရှိရသည်။

အချို့က ပြည်တွင်းဆူပူအုံကြွမှုပြဿနာသည် အရေးကြီးဆုံး ပြဿနာ ဖြစ်သည်။ ဆူပူအုံကြွမှုများကြောင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ၊ အိုးအိမ်အဆောက်

အဦးများ ပျက်စီးမည်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအသစ်များ လုပ်ဆောင်ရန် မဝံ့မရဲရှိမည်။ အရင်းအနှီးရှိသူများ မရင်းနှီးခွံကြ။ ပြည်သူများ ထိတ်လန့်ချောက်ချားသောက များမည်။ လူယက်အနိုင်ကျင့်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာပြီး ရိုးသားသောပြည်သူများ ဒုက္ခရောက်ကြမည်။ ထိုသို့သော အံ့ကြွမှုကို မထိန်းသိမ်းနိုင်ပါက တိုင်းပြည်ပျက်စီး ရေးသို့ ဦးတည်သွားလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ဤပြဿနာသည် အဓိကအကျဆုံး ပြဿနာဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ဤအယူအဆကို အာဏာသိမ်းစစ်အစိုးရ များနှင့် ၎င်းတို့၏အဝန်းအဝိုင်းတို့က လက်ခံယုံကြည်ထားကြကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရသည်။

အထက်ပါပြဿနာကြီးလေးရပ်အပေါ် ထပ်မံစိစစ်သုံးသပ်ကြည့်ကြပါစို့။ ထိုပြဿနာတို့သည် မည်သည့်အချိန်ကာလ မည်သည့်အခြေအနေတွင် ပေါ် ပေါက်တတ်ပါသနည်း။ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မည်သို့ဆက်စပ်ချိပ်ဆက် နေပါသနည်း။ ၎င်း ကိုသိရှိမှသာ အခြေခံနှင့်အဓိကပြဿနာတို့ကို ရွေးချယ်သိရှိနိုင်ပါလိမ့်မည်။

ဆူပူအံ့ကြွခြင်းကြောင့် စီးပွားရေးအဆောက်အဦးများ ပျက်စီးမည်။ ဒုက္ခ မျိုးစုံနှင့် ကြုံတွေ့ရမည်။ တိုင်းပြည်ပျက်စီးရေးသို့ ဦးတည်သွားနိုင်သည် — ဆို သည်တို့မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော်ဆူပူအံ့ကြွမှုသည် အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသနည်း။ ဆူပူအံ့ကြွခြင်းသည် ပေါက်ကွဲမှုတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ပေါက်ကွဲနိုင်ရန် ယမ်းနှင့်တူသော စီးပွားရေးကြပ်တည်းမှု၊ တင်းကြပ်သော ထိန်းချုပ်ကန့်သတ် ပိတ်ပင်ထားမှုများအပေါ် မကျေနပ်မှုများ ခိုင်ခိုင်မာမာရှိရန် လိုသည်။ ထို့အပြင် စနက်တံနှင့်တူသော အာဏာပိုင်တို့၏ မှားယွင်းသော လုပ် ဆောင်ပြုမူတစ်ခုခုရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤနှစ်ခုမရှိပါက ကြီးမားသောဆူပူအံ့ကြွမှု ဆိုသည့် ပေါက်ကွဲမှုမျိုးမဖြစ်ပေါ်နိုင်။ ဖြစ်လာပါကလည်း ကာလတိုအချိန်ပိုင်းမျှ သာကြာတတ်ပြီး ပြီးဆုံးသွားပါလိမ့်မည်။ ဤပြဿနာသည် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အခါ မှန်ကန်နိုင်ခြင်းစွာ ထိန်းသိမ်းရန်လိုအပ်သော အရေးပါသည့်ပြဿနာဖြစ် သည်။ သို့သော်အခြေခံကျသော ပြဿနာမဟုတ်။

အထက်ပါပြဿနာတွင် ယမ်းအားဖြစ်သော စီးပွားရေးကြပ်တည်းမှုနှင့် ထိန်း ချုပ်ကန့်သတ်ပိတ်ပင်မှုများသည် အဘယ်ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာရသနည်း။ ဒီမိုက ရေစီအခွင့်အရေးများ ဆိတ်သုဉ်းနေမှုနှင့် ပြည်တွင်းစစ်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ စီးပွားရေးတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးကိစ္စကို နိုင်ငံတစ်ခုအနေဖြင့် ၎င်းတစ်ခုတည်းကို လုပ်ယူ၍ရသောကိစ္စမဟုတ်။ အဓိကအားဖြင့် လက်နက်ကိုင်တိုက်ခိုက်နေကြ သော ပြည်တွင်းစစ်မရှိ အေးချမ်းသော အခြေအနေရှိရမည်။ တည်ငြိမ်ပြီး ပြည်သူ

နိုင်ဟံသာ

တွေကို ဦးဆောင်နိုင်သော အစိုးရတစ်ရပ်လည်းရှိရမည်။ အရင်းအနှီး၊ အတတ်ပညာနှင့် အခြားသော အခြေခံကောင်းများလည်းရှိရန် လိုအပ်ပေမည်။ ပြည်တွင်းစစ်ကြောင့် ဆင်းရဲမွဲပြာကျနေသော အခြေအနေတွင် အရင်းအနှီးလည်းမရှိနိုင်၊ အတတ်ပညာရှင်၊ အသိပညာရှင်တွေကိုလည်း လုံလုံလောက်လောက် မမွေးထုတ်နိုင်။ လမ်းပမ်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲနေသော အခြေအနေတွင် စီးပွားရေးတိုးတက်ရန်မှာ “ဝ” မရှိဘဲ “ဝီ” လုပ်၍မရသော အခြေအနေဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပြဿနာကြီးလေးခုအနက် ဆူပူအုံကြွမှုနှင့် စီးပွားရေးနှင့်ဆိုင်သည့် စားဝတ်နေရေး ကြပ်တည်းမှုပြဿနာတို့သည် အခြေခံမကျသော အကိုင်အခက်ပြဿနာများဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။

ကျန် ပြဿနာနှစ်ရပ်တွင် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးသည် ပြဿနာတော်တော်များများကို အေးချမ်းစွာဖြေရှင်းပေး နိုင်သည်။ လွတ်လပ်စွာစီးပွားရေးရှာဖွေနိုင်ခွင့်နှင့် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို ဖော်ဆောင်ပေးသောကြောင့် စီးပွားရေးအရ တိုးတက်လာစေမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဒီမိုကရေစီသည် ပြည်သူအများစု၏ဆန္ဒကိုသာ ဖော်ဆောင်ပေးပြီး လူနည်းစုအပေါ်လျစ်လျူရှုမှုများရှိသည်။ အရာရာကိုအများစု၏ဆန္ဒဖြင့် အဆုံးအဖြတ်ပေးခြင်းသည် လူနည်းစုများကို နှစ်နာစေသည်။ ထို့ကြောင့်လူမျိုးတူ၊ ဘာသာတူသော လူ့အဖွဲ့အစည်းများတွင် ပြဿနာမရှိသော်လည်း လူမျိုးပေါင်းစုံ၊ ဘာသာပေါင်းစုံနှင့် စုစည်းထားသော ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံအတွက် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးတခုတည်းနှင့် မလုံလောက်ပါ။ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံကြီးများဖြစ်သော အင်္ဂလန်နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့တွင်လည်း ဤပြဿနာမျိုးရှိခဲ့သည်။

အင်္ဂလန်ခေါ် (United Kingdom) တွင် မြောက်အိုင်ယာလန်ပြည်နယ်သား အိုင်းရစ်လူမျိုးများက လက်နက်ကိုင်တော်လှန်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်မှာ လူသိများသော ကိစ္စဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင်လည်း လူမျိုးစုတိုင်းရင်းသားဖြစ်သော နာဂနှင့် မဏိပူတို့လက်နက်ကိုင်ပြီး အိန္ဒိယအစိုးရကို တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။ နိုင်ငံရေးအရ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပြီး လူမျိုးရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများစွာကို လိုက်လျောပေးခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည်။

လူမျိုးစုပြည်နယ်များနှင့် ဝန်းရံလျက်ရှိသော ကျွန်ုပ်တို့ပြည်ထောင်စုတွင် လူမျိုးစုများ၏ အခွင့်အရေးများကို ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ထားသမျှ မအေးချမ်း မတိုးတက်နိုင်ကြောင်း နှစ်ပေါင်း (၅၀) ကျော် ပြည်တွင်းစစ်သမိုင်းက သက်သေပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ လူများစုဖြစ်သော ဗမာလူမျိုးများသည်ပင်လျှင် မည်သို့သောအခြေ

စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး

အနေ ရောက်ရှိခဲ့ရသည်ကိုလည်း အထူးပြောစရာလိုမည်မဟုတ်ပါ။ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံ၏ အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီသည့် လူမျိုးရေးအရ တန်းတူညီမျှမှုရှိပြီး၊ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိသော ပြည်နယ်များဖြင့် စုပေါင်းဖွဲ့စည်းထားသည့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတွင် ဒီမိုကရေစီနည်းစနစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်သွားခြင်းသည်သာလျှင် အေးချမ်းသာယာတိုးတက်မှုကို ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ဤသည်ကား အဓိကနှင့် အခြေခံကျသောပြဿနာ ဖြစ်သည်။

[မွန်ပြည်သစ်ဂျာနယ် - ၂၀၀၀]

ပြည်ထောင်စုပွဲစည်းရေးပြဿနာ

ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းရေးပြဿနာ

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ရှိနေသော နှစ်ငါးဆယ်ကျော်ပြည်တွင်း စစ်ကြီး၏ အဓိကသော့ချက်ပြဿနာသည် ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းရေး ပြဿနာဖြစ်သည်။ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ နောက်ခံသမိုင်း၊ စုစည်းနေထိုင်ရာနယ်မြေ ဒေသချင်းမတူညီသော လူမျိုးများစုပေါင်းနေထိုင်သည့် နိုင်ငံတစ်ခုအတွင်း လူမျိုးစုများ အတူနေထိုင်ရေး၊ တနည်းအားဖြင့် ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းရေးပြဿနာသည် အဓိကပြဿနာကြီးဖြစ်သည်။ ၎င်းပြဿနာကို ပကတိအနေအထားနှင့် ကိုက်ညီမှန်ကန်စွာမဖြေရှင်းဘဲ အာဏာရသူတို့က မိမိတို့ဆန္ဒအရလိုရာဆွဲပုံစံချ အမည်ခံပြည်ထောင်စုကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သဖြင့် ညီအစ်ကိုလူမျိုးအချင်းချင်း ပြင်းထန်စွာ စစ်ခင်းရသော လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရသည်။ ယင်း စစ်ပွဲကြောင့်စစ်တပ်သည်အရေးပါ အရှိန်အဝါရလာပြီး နောက်ဆုံးအာဏာ သိမ်းသည်အထိ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ သို့နှင့် တစ်ပါတီအာဏာရှင်အစိုးရ၏ စိုးမိုး ဖိနှိပ်မှုကို ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး နှစ်ပေါင်းရှည်ကြာစွာ ခံခဲ့ရသည်။ စီးပွားရေးအရလည်း မကြုံဘူးအောင် ဆင်းရဲ ငတ်မွတ်လာရသည်။ ထို့ကြောင့် ဤစုစည်းနေထိုင်ရေး သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းရေးပြဿနာကို အမြန်ဆုံးဖြေရှင်းရန် လိုအပ်နေပေသည်။

ပြဿနာတရပ်ကို ဖြေရှင်းရာတွင် ပြဿနာဖြစ်ပေါ်လာခြင်း အခြေခံကို လေ့လာရန် လိုအပ်ပေသည်။ သမိုင်းကိုပြန်ကြည့်လျှင် ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် လူမျိုးအချို့တို့သည် သီးခြားနိုင်ငံများဖြင့် နှစ်ပေါင်းရှည်ကြာစွာ နေထိုင်လာခဲ့ ကြသည်။ အချို့လူမျိုးတို့မှာ လူဦးရေ ဓနအင်အား၊ စစ်အင်အား နည်းပါးသဖြင့် လက်အောက်ခံဘဝနှင့် နေထိုင်လာခဲ့ရသည်။ သို့သော် ဧကရာဇ် ပဒေသရာဇ်စနစ်တွင် ဘဏ္ဍာဆက်သရန်သာအဓိကဖြစ်ပြီး မိမိတို့အကြီးအကဲနှင့် မိမိတို့လူမျိုးဒေသကို အုပ်ချုပ်နေထိုင်လာခဲ့ကြသည်။ တချိန်ချိန်တွင် စစ်အင်အားကြီးမားသော ဘုရင်တပါးပါးက နီးစပ်ရာ ဧကရာဇ်ဘုရင်နယ်မြေများကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက် နိုင်ခဲ့သဖြင့် ကျယ်ပြန့်သော နိုင်ငံအသွင်ရောက်ခဲ့သည်။ သို့သော် အင်အား နည်းပါးလာသည်နှင့် ထိုအင်ပါရာနိုင်ငံသည်လည်း ပြိုကွဲပျက်စီးရပြန်သည်။ စစ်အင်အားကောင်းသော အလောင်းဘုရားနှင့် ဘိုးတော်ဘုရားတို့က မှန်နှင့် ရခိုင်ပြည်ကိုသိမ်းပြီး ကုန်းဘောင်မင်းဆက် အင်ပါရာနိုင်ငံတော်ကို တည်ဆောက် အုပ်ချုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ဤအခြေခံကိုယူပြီး အတူအယောင်ပြည်ထောင်စုကို လှည့်စားပုံဖော်ခဲ့သဖြင့် ယနေ့အထိပြဿနာ ပေါ်နေရခြင်းဖြစ်သည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး အခြေခံကို တောင်တန်းဒေသလူမျိုးစုခေါင်းဆောင်များနှင့် ညှိနှိုင်းပြီးချမှတ် သွားခဲ့ သည်။ သို့သော် ၎င်းလုပ်ကြံခံရပြီးနောက် ၎င်းနှင့် လူမျိုးစုခေါင်းဆောင်များ ချုပ်ဆို ခဲ့သော စာရွက်စာတမ်းများသည်လည်း ၎င်းနည်းတူ မြေမြှုပ်သင်္ဂြိုဟ်ခံ ခဲ့ရသည်။ ဦးနုခေါင်းဆောင်သော ဖဆပလခေါင်းဆောင်များသည် အသွင်အားဖြင့် ပြည်ထောင်စု (Federal State) လက်တွေ့အားဖြင့် တစ်ပြည်ထောင်စနစ် (Unitary State) ဖြစ်သော အမည်ခံပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံကို ဦးချန်ထွန်းအား ရေးဆွဲစေခဲ့သည်။ ပင်လုံစာချုပ်ချုပ်ဆိုရာတွင် မပါဝင်ခဲ့သော တနည်းအားဖြင့် အင်္ဂလိပ်တို့စည်းရုံးဖွဲ့ထုတ်မှုကို မစိုးရိမ်ရသော ကရင်၊ မွန်၊ ရခိုင် လူမျိုးများကိုမူ လူမျိုးတစ်မျိုး၏ အင်္ဂါရပ်များနှင့် မည်မျှပြည့်စုံနေစေကာမူ မည်သည့်အခွင့် အရေးမျှ မပေးခဲ့ပါ။ အထပ်ထပ်အခါခါ ဆန္ဒပြတိုက်ပွဲဝင်တောင်းဆိုသောအခါမှ မပြောပလောက်သော အခွင့်အရေးတစ်ချို့ကို ပေးခဲ့သည်။ ကရင်လူမျိုးတို့မှာ အင်္ဂလိပ်တို့လက်ထက်က ဖွဲ့စည်းခဲ့သော စစ်တပ်အရှိန်အဝါကြောင့် မွန်နှင့် ရခိုင် တို့ထက် စောလျင်စွာ ပြည်နယ်ရခဲ့သည်။

တိုင်းရင်းသားညီအစ်ကို အချင်းချင်း ရင်းနှီးချစ်ကြည်အေးချမ်းစွာ ပြဿနာ ကို မဖြေရှင်းဘဲ ၎င်းတို့ရေးဆွဲထားသော ဥပဒေကို ဘုရားဒေသနာကဲ့သို့မှတ်ယူပြီး အသေဆုပ်ကိုင်ထားကာ စစ်သားနှင့် ပုလိပ်ကိုသုံး၍ ဖိဆန်သူများကို ကျည်ဆန် နှင့် ထောင်ဒဏ်များပေးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးဖြစ် ပေါ်လာခဲ့ရသည်။

ကမ္ဘာသိ မြန်မာသိ သစ္စာကတိဖြင့် ချုပ်ဆိုခဲ့သော ပင်လုံစာချုပ်ပါ သဘော ထားကို အခြေခံပြီး နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် (၁၀) နှစ်ပြည့်၍ အကျိုးမရှိဟုမြင်ပါက ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ကရင်နီပြည်နယ်တို့ကို ခွဲထွက်ခွင့် ပေး ထားသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့သည် ခွဲထွက်ခြင်းကိုမတောင်းဆို၊ ပြည်နယ်အခွင့် အရေးပိုပေးရန် တောင်းဆိုသည်ကိုပင် မပေးခဲ့သဖြင့် တော်လှန်ရေးစစ်ပွဲများ ပိုမို ကျယ်ပြန့်ခဲ့လေသည်။ ယခုဆိုလျှင် လူဦးရေအတော်အတန်ရှိပြီး ထင်ရှားသော လူမျိုးတိုင်းတွင် အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်ဖွဲ့နှင့် လှုပ်ရှားမှုများ ရှိနေသည်။ ဤစုစည်းညီညွတ်စွာ ပူးပေါင်းနေထိုင်ရေးပြဿနာကို ဦးနုက အတုအယောင် ပြည်ထောင်စုဖြင့် လှည့်စားဖြေရှင်းခဲ့သည်။ ဦးနုဝင်းက မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်သဘောတရားဖြင့် ကာရံဖုံးလွှမ်းပြီး တစ်ပြည်ထောင်စနစ်ဖြင့် ဖြေရှင်း ခဲ့သည်။ မည်သည့်နည်းကမျှ မဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့ချေ။ ပကတိအခြေအနေနှင့် ဆန့်

ကျင်ပြီး ပြဿနာကိုဆန္ဒစွဲဖြင့် ဖြေရှင်းခဲ့သဖြင့် နိုင်ငံရေးဒဏ်ခတ်ခြင်းကို ခံသွားကြရပြီးဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံ၏ ပကတိအနေအထားနှင့် ကိုက်ညီသော ပြည်ထောင်စုကို မည်သို့တည်ဆောက်ရမည်နည်း။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် မတူကွဲပြားသောလူမျိုးများကို အခြေခံပြီး နိုင်ငံများစွာကို ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုစနစ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ဥပမာ — ဆိုဗီယက်ယူနီယံ၊ အိန္ဒိယ၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ယူဂိုစလားဗီးယားနှင့် ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယားနိုင်ငံတို့ ဖြစ်သည်။ ၎င်းနိုင်ငံများသည် လူမျိုးရေးအရ ကျွန်ုပ်တို့ နိုင်ငံနှင့်ဆင်တူမှုရှိသည်။ မတူသောလူမျိုးကွဲများအတွင်း လူဦးရေများသော (သို့မဟုတ်) ယဉ်ကျေးမှု အသိပညာတိုးတက်သော (သို့မဟုတ်) စစ်ရေး၊ စီးပွားရေး တို့တွင် အားကောင်းသောလူမျိုးတမျိုးက အခြားလူမျိုးများကို လက်အောက်ခံ အဖြစ်နှင့် စုစည်းထား၍မရ။ ရပါကလည်း မမြဲနိုင်။ မအေးချမ်းနိုင်ပါ။ ကျေနပ် ချစ်ခင်စွာဖြင့် စုစည်းကြမည် မဟုတ်ပေ။ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံအတွက် ဖြစ်သင့်သော ပြည်ထောင်စုမှာ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ နောက်ခံသမိုင်း၊ စုစည်း နေထိုင်သောဒေသ၊ ထိုက်သင့်သော လူဦးရေ၊ ဖူလုံသော စီးပွားရေးအခြေခံတို့နှင့် ပြည့်စုံက ၎င်းလူမျိုးအတွက် ပြည်နယ်တခု ဖွဲ့စည်းပေးရန် လိုသည်။ ပြည်နယ် အကျယ်အဝန်းနှင့် တည်နေရာတို့မှာ ၎င်းစုစည်းနေထိုင်ရာ ဒေသပေါ်တွင် ရှိရမည်။ ထိုပြည်နယ်များသည် ချုပ်ချယ်မှုမရှိသော ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် အခွင့် အာဏာများရှိရမည်။ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် အခွင့်အာဏာဆိုသည်မှာ ၎င်းတို့ ပြည်နယ်အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီသောဥပဒေကို ၎င်းတို့ရေးဆွဲပိုင်ခွင့်၊ ပြဌာန်း ပိုင်ခွင့်၊ ၎င်းတို့ပြည်နယ်ကို ၎င်းတို့ကြိုက်နှစ်သက်သူများနှင့် ရွေးချယ်အုပ်ချုပ် ပိုင်ခွင့်၊ ၎င်းတို့ပြည်နယ်အတွင်း တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်များ ရှိရမည်။

အထက်ပါ အင်္ဂါရပ် (သို့မဟုတ်) အခြေခံအချက်များတွင် အားနည်းမှုရှိ သော လူမျိုးစုငယ်များကိုမူ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် ပြည်နယ်တခုအတွင်း ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ရေးပြည်နယ်၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးဒေသ၊ လူမျိုးစုဒေသ စသည်ဖြင့် လူမျိုး ငယ်များ၏ အခွင့်အာဏာကို ထိုက်သင့်သလိုပေးထားရမည်။ လူမျိုးတစ်မျိုး၏ အမျိုးသားဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် မှုကို တားဆီးပိတ်ပင်ထားခြင်းမျိုးမရှိဘဲ အားပေး သွားရမည်ဖြစ်သည်။

အရွယ်အစားအားဖြင့် မတူညီသော်လည်း ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ပြည်နယ်များ တွင် အခွင့်အာဏာများ တူညီစွာ ရှိရမည်။ ၎င်းပြည်နယ်များကို ကိုယ်စားပြုသော ကိုယ်စားလှယ်အညီအမျှဖြင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် (သို့မဟုတ်) အထက်လွှတ်

တော်ကိုဖွဲ့စည်းပြီး ပြည်ထောင်စုဆိုင်ရာ အဆင့်မြင့်သောအာဏာများကို ပေးအပ်ထားရမည်။

ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် ပြည်နယ်များအနေဖြင့် မလုပ်သင့်သော သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များက လွှဲအပ်ထားသော အခွင့်အာဏာများနှင့် လုပ်ငန်းများကို ကိုင်တွယ်လုပ်ဆောင်သွားရမည်။ ဥပမာ — နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေး၊ ပြည်ထောင်စုကာကွယ်ရေး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး၊ ငွေကြေးရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေရေးနှင့် လူမှုထောက်ပံ့ကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ငန်းတို့ကို လုပ်ဆောင်သွားရန် ဖြစ်သည်။

ဤသည်မှာ စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စုတစ်ခု၏ ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံပေါင်းစုံမှ ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံများကို လေ့လာ၊ မိမိတို့နိုင်ငံအခြေအနေနှင့် ပေါင်းစပ်၊ လူမျိုးစုံခေါင်းဆောင်များနှင့် ညှိနှိုင်းပြီး ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်စိုးမိုးမှုကင်းသော အများလက်ခံနိုင်သည့်ပုံစံသစ်ဖြင့် စစ်မှန်သောဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုကို ဖွဲ့စည်းနိုင်မှသာ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ရှိနေသည့် လူမျိုးရေးအရ မုန်းတီးမှု၊ ရန်ပြုတိုက်ခိုက်မှုများကို ဖြေရှင်းနိုင်ပေလိမ့်မည်။

လူမျိုးရေးအရ နှစ်ပေါင်းရှည်ကြာစွာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော ပြဿနာကို အတူအယောင်ပြည်ထောင်စုဖြင့် လှည့်စား၍ မရပါ။ ပိုမိုစုစည်းအားကောင်းရန်ဆိုပြီး တစ်ပြည်ထောင်စနစ်ဖြင့် လူမျိုးကွဲအသွင်ကို ဖျောက်ဖျက်ရန် ကြိုးပမ်းမှုသည်လည်း အားမကောင်းနိုင်ဘဲ ပို၍ပို၍သာအားနည်းလာစေခဲ့သည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးမျိုးဆက် အနှစ်ငါးဆယ်ကျော် လက်တွေ့နယ်ပယ်တွင် စမ်းသပ်ခဲ့ပြီးဖြစ်၍ လမ်းမှန်ကိုလျှောက်ကြရန် သင့်ပြီ။ လူမျိုးရေးအရ ဖြစ်ပေါ်နေသော ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပြီး ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး၊ လူ့အခွင့်အရေးများကိုပါ ဖြည့်စွက်လိုက်ပါက တမျိုးသားလုံးစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို မြေကြီးလက်ခတ်မလွဲ ရရှိလာပါလိမ့်မည်။ ထိုအခါ အေးချမ်းသာယာပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော ပြည်ထောင်စုကြီးကို လွယ်ကူစွာ အမှန်တကယ်ဖော်ဆောင် နိုင်ပါလိမ့်မည်။

[အနာဂတ်ပြည်ထောင်စုသစ်စာစဉ် - ၁၉၈၉]

[မွန်ပြည်သစ်ဂျာနယ် - ၁၉၉၆]

ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး
တည်ဆောက်မည်ဆိုပါလျှင်

ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်မည်ဆိုပါလျှင်

ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကို အုပ်ချုပ်သူ၊ အုပ်ချုပ်ခံပြည်သူနှင့် အတိုက်အခံ (အုပ်စိုးသူကို နည်းမျိုးစုံဖြင့်တိုက်ပွဲဝင်နေသောအင်အားစု) စသောအားလုံးသော အင်အားစုများက လိုလားနေကြသည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကို အဘယ်ကြောင့် မတည်ဆောက်နိုင်ပါသေးသနည်း။ သုံးသပ်ကြည့်မည်ဆိုပါက မည်သို့တည်ဆောက်ရမည်ကို ခဏထား။ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအပေါ် ရှုမြင်ပုံ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုပုံခြင်းကပင် တူညီသောအမြင် မရှိသေးသည်ကို တွေ့ရမည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ရှုမြင်ပုံ (၃) မျိုး ကွဲပြားနေသည်။

ပထမအမျိုးအစားတွင် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးဆိုသည်မှာ သူပုန်သူကန်မရှိ၊ အတိုက်အခံမရှိ အုပ်ချုပ်သူ၏ ချုပ်ကိုင်မှုအောက်တွင် ခေါင်းငုံ့၊ ခံမပြောသော အခြေအနေမျိုး နိုင်ငံနှင့်အဝှမ်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ရှိနေပါက ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးရှိပြီဟု မြင်နေကြသည်။ အထူးသဖြင့် အာဏာရအုပ်စိုးသူ လူတန်းစားများက ဤအမြင်မျိုး ရိုက်တတ်ကြသည်။ ဤသို့ဖြစ်စေချင်ကြသည်။

ဒုတိယအမျိုးအစားတွင် ပြည်သူများ ၀၀လင်လင်စားသုံးရပြီး အေးအေးချမ်းချမ်းနေနိုင်လျှင် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးရှိပြီဟု မြင်ကြသည်။ ဤအမြင်မျိုးကို အုပ်စိုးသူလူတန်းစားထဲကတစ်ချို့နှင့် အုပ်စိုးခံပြည်သူထဲက လူငယ်များ လက်ခံထားကြသည်။

တတိယအမျိုးအစားတွင် ပြည်သူများ ၀၀လင်လင်စားသုံးနိုင်ရမည်။ အေးအေးချမ်းချမ်းလည်း အိပ်စက်နားနေနိုင် ရမည်။ လွတ်လပ်စွာပြောဆိုရေးသားခွင့်၊ မိမိဆန္ဒကို ဖော်ပြခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ခွင့်၊ လူမျိုးစုများ မိမိတို့အရေးကို မိမိတို့စီမံ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်များလည်း ရှိရမည်။ ထိုသို့သော အခွင့်အာဏာများကို တိုင်းပြည်နှင့်အဝှမ်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြည်သူများခံစားခွင့်ရှိပါမှ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးရှိသည်ဟု ရှုမြင်ကြသည်။ ဤအမြင်ကို အတိုက်အခံအင်အားစုများနှင့် နိုင်ငံရေးအမြင်ရှိသော ပြည်သူများက ရှုမြင်နေကြသည်။

စာဖတ်သူအနေနှင့် မည်သို့အမြင်ရှိပါသနည်း။ မိမိတည်ရှိနေသော အတန်းအစား အလွှာအနေအထားထက် ဘက်ပေါင်းစုံစိစစ်ပြီးမှ အဖြေပေးစေလိုသည်။

စာရေးသူအနေနှင့် တတိယအမြင်ကိုသာ လက်ခံသည်။ ပထမအမြင်မှာ ဉာဏ် ပညာနည်းပါးသော အာဏာရလူတစ်စုက မိမိတို့အာဏာရထားစဉ်တွင်သာ ထားရှိနိုင်သော အမြင်မျိုးဖြစ်သည်။ အာဏာလက်လွှတ်သွားသည်နှင့် ဤ အမြင်ကို လက်ခံနိုင်တော့မည်မဟုတ်။ ဒုတိယအမြင်မှာလည်း စား၊ အိပ်၊ မိတ်လိုက် သုံးမျိုးကိုသာ သိနားလည်သော တိရစ္ဆာန်သာသာ လူပြိန်းများနှင့် အုပ်စိုးသူပြည်သူများကို အကျဉ်းသားအဆင့်တွင်ထားရှိလိုသော အုပ်စိုးသူ လူတချို့ထားရှိသောအမြင် သဘောထား ဖြစ်သည်ဟု ရှုမြင်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် လူသားများဖြစ်ကြသည်။ လူသားချင်းအတူတူ လိုလား တောင့်တမှုခြင်း သိပ်ကွာခြားကြလိမ့်မည်မဟုတ်။ ကွဲနွားများကိုမူ နဖာထိုး၊ ကြိုးဆွဲ ကြိမ်ဖြင့်တို့၍ လိုရာခိုင်းနိုင်သည်။ လူသားအချင်းချင်းကိုကား ထိုသို့လုပ်၍ ရမည်မဟုတ်။ ယေဘုယျအားဖြင့် အသိတရားနှင့် ခံစားချက်ချင်း တူညီကြသော လူသားများတွင် အာဏာရသူတို့က မိမိတို့ရောက်ရှိနေသော ဘဝ၏ အလိုဆန္ဒ တစ်ခုတည်းကို မမြင်ဘဲ၊ အခြားလူများ၏ အလိုဆန္ဒကိုလည်း ကြည့်မြင်တတ် ရန်လိုသည်။ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ သူတပါး၏အလိုဆန္ဒသဘောထားများကို ဂရုမထား၊ မိမိအစုအဖွဲ့၏ အမြင်သဘောထားသက်သက်ဖြင့် ချုပ်ကိုင်ထားပါက အာဏာ ရှင်စနစ်ဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။ ၎င်းကို အာဏာဖြင့်ထပ်မံကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းပါက ရုန်းကန်အန်တုမှုများဖြစ်ပေါ်လာပြီး နောက်ဆုံးတော်လှန်ပုန်ကန်မှုများ ဖြစ်ပေါ် လာလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကို လွှဲမှားသောအမြင်ဖြင့် ရှုမြင် အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြီး ၎င်းကိုအမွေနှင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်လိုက်သောအခါ မလိုလားအပ်သော ဆန့်ကျင်ဘက်အကျိုး သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်လာရတော့ သည်။

ဤမျှဆိုလျှင် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး ရယူတည်ဆောက်နိုင်ရန် အနိမ့်ဆုံး အဆင့်တွင် လိုအပ်သောသဘောထားအမြင် တရပ်ကိုတွေ့ရှိရပါပြီ။ ၎င်းကို တနည်းအားဖြင့် အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးဟုလည်း ခေါ်ဆိုသည်။ ဤအခြေခံ လူ့အခွင့်အရေး များမရှိဘဲ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကို မတည်ဆောက်နိုင်ပေ။

လူတို့၏အသိတရားကို ၎င်းတို့ဖြတ်သန်းခဲ့ရသော ဘဝခရီးတစ်လျှောက် တွေ့ကြုံခဲ့ရသည်များနှင့် ၎င်း၏ပတ်ဝန်းကျင် အဖြစ်အပျက်များက သတ်မှတ်ပေး သည်။ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် လူမျိုးလူတန်းစား လူ့အလွှာများစွာရှိသည့်အပြင် အသက်အရွယ် နေထိုင်ရာဒေသ ကွဲပြားမှုကြောင့်လည်း အသိအမြင်ခံယူချက်နှင့် သဘောထားအမျိုးမျိုး ရှိကြသည်။ ဤသို့သော အနေအထားတွင် အရေအတွက်

ပိုများသော သို့မဟုတ် အာဏာရထားသောလူစုက မိမိတို့သဘောကျရာ တစ်ခုတည်းကို ချမှတ်လုပ်ဆောင်ပါလျှင် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကို မည်သို့မျှဖော်ဆောင်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

ထို့ကြောင့် နိုင်ငံအရေး၊ ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးအရေးတို့တွင် အများပြည်သူ၏ ဆန္ဒကိုရယူပြီး ချမှတ်လုပ်ဆောင်ရေးဆိုသော ဒီမိုကရေစီလုပ်ငန်းစဉ်သည် လျှော်ကန်သင့်မြတ်ဆုံးဖြစ်သောကြောင့် နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံ ရှည်ကြာသော ပြည်တွင်းစစ်အတွေ့အကြုံများက ပြသခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ကနဦးလိုလျှင် အုပ်စိုးသူများ၊ အုပ်စိုးခံပြည်သူများ၊ အတိုက်အခံအင်အားစုများပါ ဒီမိုကရေစီဆိုသည့် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ဖြင့် ကျင့်သုံးသွားရမည်ကို အားလုံးလက်ခံထားကြပြီး ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီနည်းကျကျ အများပြည်သူတို့၏ဆန္ဒကိုရယူရမည်မှာ ရှောင်လွှဲ၍မရသော အချက်တရပ် ဖြစ်သည်။

ဒီမိုကရေစီဆိုသည်မှာ အများစုဖြစ်သော ပြည်သူတို့၏သဘောဆန္ဒအရ အုပ်ချုပ်ခြင်းဆိုပြီး၊ လူများစုဖြစ်သော အင်အားစုက မိမိတို့သဘောကျရာကိုချည်း ချမှတ်သွားပါက ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး ရနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။ မတူကွဲပြားသော လူ့အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည့် လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် တန်းတူမှု၊ လွတ်လပ်မှု၊ တရားမျှတမှုများ ရှိရန် အထူးလိုအပ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် ဘာသာရေးအရ ပြဿနာအထူးမရှိသော်လည်း လူမျိုးရေးအရကား ကြီးမားသော ပြဿနာရှိခဲ့ ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤကိစ္စရပ်တွင် ကိုယ်ကျိုးအတ္တအမြင်ကင်းသော တနည်းအားဖြင့် မဟာအမြင်ဖြင့် သူတပါးအပေါ်လွှမ်းမိုးလိုစိတ်ကင်းသော နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းနှင့် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များက တန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိသည့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေးကို သဘောတူနေကြပြီဖြစ်သည်။ လူမျိုးစုံချစ်ကြည်ရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို အမှန်တကယ်တည်ဆောက်လိုပါက မှန်ကန်သော သဘောထားအမြင်ကို လက်ခံဆုပ်ကိုင်ထားကြရမည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလမ်းခင်းပြသခဲ့သော ပင်လုံစိတ်ဓာတ်ကို တဖန်အသက်သွင်း ကြရန်လိုသည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဒီမိုကရေစီလုပ်ငန်းနှင့် တန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်အပေါ် အခြေခံသော ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေးတို့ကို ကြည်လင်စွာ လက်ခံနိုင်ပါက ရိုးသားပွင့်လင်းသော စေတနာဖြင့် ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းကြပါလျှင် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကို လွယ်ကူစွာတည်ဆောက်နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ ဖြူစင်သောစေတနာကို အရင်းခံထားဘဲ အမြီးကျက် အမြီးစား၊ ခေါင်း

နိုင်ဟံသာ

ကျက် ခေါင်းစား၊ တစ်ပိရရ တပိုင်းရရ ရသမျှကို ဖွဲ့ယူတတ်သော နည်းဖြင့်ကား ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကို မတည်ဆောက်နိုင်ပါ။

စစ်သည် နိုင်ငံရေး၏အဆက်ဖြစ်သည်။ လက်နက်ကိုင်ပုန်ကန်မှုကို နိုင်ငံရေး အခွင့်အရေးများ ဆုံးရှုံးမှုက မွေးထုတ်ပေးခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးပြဿနာကို စစ်ရေးဖြင့် ဖြေရှင်းနေပါက ယာယီခေတ္တ သို့မဟုတ် အပေါ်ယံမျှကိုသာ ဖြေရှင်းနိုင်မည်။ ပြီးပြည့်စုံသော ပြေလည်မှုကို နိုင်ငံရေးနည်းဖြင့် ရဲဝံ့စွာဖြေရှင်းရန်မှတစ်ပါး စစ်မှန်သောပြည်တွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးကို မရနိုင်ပါ။ နိုင်ငံရေးအရ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမည်ဆိုပါက သူ့အမြင်ကိုယ့်အမြင် ဘက်ပေါင်းစုံအမြင်များကို သိရမည်။ ထိုအခါ အမှားအမှန်နှင့် အတိမ်အနက်ကို ခွဲခြားနိုင်မည်။ ၎င်းအပေါ်အပေးအယူ အလျော့အတင်းများလုပ်ပြီး ကျေလည်စွာညှိနှိုင်းပါက ပြေလည်မှုရရှိလိမ့်မည်။ ဤသည်ကားမှန်ကန်သော နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ ဤသို့အချင်းချင်းညှိနှိုင်း ဖြေရှင်းသော နည်းလမ်းမှလွဲ၍ သိကြားမင်းလူ့ပြည်ဆင်းပြီး ဖြေရှင်းပေးလည်း ပြေလည်နိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ စေတနာမှန်သောခေါင်းဆောင်များသည် မှန်ကန်သော နည်းလမ်းများကို ရဲဝံ့စွာ ရွေးချယ်လျှောက်လှမ်းကြရမည်။

မှန်ကန်သောနည်းလမ်းကို မြင်နေပါလျက်မလျှောက်ဘဲ စစ်ရေးဖြင့် ဆက်တိုက်နေမည်ဆိုပါက နောက်ထပ်အနှစ်ငါးဆယ်ပြည့်လည်း ပြီးဆုံးနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ လူမျိုးစုရေးရာတွင် အာဏာခွဲဝေမှုမရှိဘဲ ဒီမိုကရေစီရရှိရုံနှင့် ပြည်တွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးကို မရနိုင်ကြောင်း အင်္ဂလန်နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့က သက်သေပြနေပါသည်။ လူမျိုးစုများ၏ ပြဿနာများကို ယာယီအပစ်အခတ် ရပ်စဲထားပြီး ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး၊ စီးပွားရေးလုပ်ပိုင်ခွင့်များဖြင့် ဖြေရှင်းနေ၍ကား မပြေလည်နိုင်။ စစ်ပွဲတစ်ရာတိုက်ရန်မလို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဖြိုခွဲသောနည်းသည် မှန်ကန်သော နည်း မဟုတ်။ အချိန်ဆွဲသော နည်းတစ်ခုသာ ဖြစ်သည်။ ခေါင်းဆောင်အင်အားစုကို သာယာမှုဖြင့် သိမ်းသွင်းယူသော နည်းသည်လည်း သာယာမှုအပေါ် မှူးယစ်တတ်သော ခေါင်းဆောင်အချို့ကိုသာ ဆွဲဆောင်နှစ်သိမ့်၍ ရကောင်းရမည်။ ခေါင်းဆောင်အချို့လျော့သွားရုံမျှဖြင့် တော်လှန်ရေးကို ရပ်တန့်အောင် လုပ်၍ရမည် မဟုတ်ပေ။ တော်လှန်ရေးဆိုသော လက်နက်ကိုင်ပုန်ကန်မှုသည် နိုင်ငံရေးအခွင့်အာဏာရရှိရေးဟူသော ဦးတည်ချက်အတွက်ဖြစ်သည်။ ထိုနိုင်ငံရေးအခွင့်အာဏာပြဿနာကို နိုင်ငံရေးအရ ဆွေးနွေးဖြေရှင်းမှုမပြုသမျှ မပြေလည် မပြီးပြတ်နိုင်။ ထိုသို့မပြီးပြတ်ပါက ငြိမ်းချမ်းရေးကိုဦးတည်သော ရည်ရွယ်ချက်သည် အချည်းအနှီးပင် ဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။

စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် သယံဇာတပေါကြွယ်ဝနေပါလျက် နိုင်ငံ၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအဆင့်သည် ကမ္ဘာတွင် နောက်ဆုံးတန်းက လိုက်နေရသည်။ အချိန်ကို အကျိုးမဲ့စွာ အနှစ်ငါးဆယ်ကျော် ဖြုန်းခဲ့ပြီးပြီဖြစ်သည်။ နောက်ထပ်အချိန်မပေးသင့်တော့ပါ။ လမ်းမှန်ကိုသိမြင်နေပါလျက် မလျှောက်သော ရှေ့ဆောင်သူသည် ကြာရှည်စွာရှေ့ဆောင်နိုင်မည် မဟုတ်။ နိုင်ငံရေးကို မလှည့်စားနှင့် ပြည်သူကို မလှည့်စားနှင့် သမိုင်းအိမ်သာကျင်းထဲ နစ်မွန်းသွားရပေလိမ့်မည်။ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးမရှိဘဲ တိုးတက်သောတိုင်းပြည်တစ်ခု မတည်ဆောက်နိုင်။ ထို့ကြောင့် စေတနာမှန်လျှင် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကို အမြန်ဖော်ဆောင်ပြုဖို့ လိုသည်။

[မွန်ပြည်သစ်ဂျာနယ် - ၁၉၉၆]

သောင်းထိုက်၏ ပထဝီနိုင်ငံရေးစာအုပ်အပေါ်
ဝိဝင်သုံးသပ်ခြင်း

သောင်းထိုက်၏ ပထဝီနိုင်ငံရေးစာအုပ်အပေါ် ဝိဝင်သုံးသပ်ခြင်း

ဆရာသောင်းထိုက်၏ ပထဝီနိုင်ငံရေးစာအုပ်သည် နာမည်ကျော် စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်သည်။ ၎င်းစာအုပ်ကို အချို့သော နိုင်ငံရေး၊ စစ်ရေး ခေါင်းဆောင်များက မိမိတို့၏မဟာဗျူဟာစာတမ်းသဖွယ် မှတ်ယူနေကြကြောင်း ကြားသိရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျနော်ရှာဖွေလေ့လာကြည့်မိပါသည်။ သေချာစွာ ဖတ်ရှုပြီးနောက် စာရေးဆရာ၏ ဦးတည်ချက်ကို ကျနော်ရှာသည်။ ၎င်း၏တင်ပြချက်များကို ကျနော်စိစစ်သည်။ ထိုအခါ ကျနော်လက်ခံနိုင်သော အပိုင်းနှင့် လက်မခံနိုင်သော အပိုင်းများကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဤဆောင်းပါးကိုရေးရန် ဆန္ဒဖြစ်ပေါ်လာ စေသည်။

ဆရာသောင်းထိုက်သည် အသက်အရွယ်အားဖြင့်၎င်း၊ စာပေလေ့လာ ရေးသားမှုနှင့် လူ့ဘဝအတွေ့အကြုံအားဖြင့်၎င်း ကျနော်ထက်များစွာ ကြီးပါ သည်။ ထိုသို့အဖက်ဖက်မှကြီးမြင့်သူ၏ ရှုမြင်သုံးသပ်ရေးသားချက်များအပေါ် ကျနော်အနေဖြင့် ဘာသာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုအကြည့်လျှင်ထောက်ပြဝေဖန်မှု မပြု လိုပါ။ သို့သော် နိုင်ငံရေးအမြင်နှင့် ကြည့်မည်ဆိုပါက ထောက်ပြဝေဖန်စရာ ရှိနေ ပါလျက် ရေငုံတိတ်နေလိုက်ပါက တိုင်းပြည်အတွက် တာဝန်ကျေမည်မဟုတ်ပါ။ ယခုကဲ့သို့သော သဘောတရားလမ်းညွှန်စာအုပ်မျိုးသည် ပကတိအခြေအနေနှင့် အဝင်တွင်ကျ ကိုက်ညီနေပါက ကြီးစွာသောအကျိုးကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပြီး တိမ်းစောင်း လွှဲချော်နေပါက အကျိုးမဲ့ယုံမက ကြီးစွာသောအန္တရာယ်ကိုပင်ဖြစ်ပေါ်စေနိုင် သည်။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏အမြင်ကို ရိုးသားပွင့်လင်းစွာ တင်ပြလိုက်ပါသည်။ အမှား အမှန်ကို စာရှုသူများစဉ်းစားသုံးသပ် ဆုံးဖြတ်ရမည်ပင်။

ဆရာသောင်းထိုက်၏ ပထဝီနိုင်ငံရေးစာအုပ်တွင် အချက်တိုင်း အခန်းတိုင်း ကို လက်မခံနိုင်ခြင်းမဟုတ်။ ကျနော်နှင့် အမြင်မတူသောအပိုင်းများ အချက်များ ကိုသာ ကောက်နုတ်ပြီး သုံးသပ်သွားပါမည်။ ကျန်အပိုင်းများသည် လက်ခံနိုင်ခြင်း နှင့် အထူးမပြောလိုခြင်းဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။ နောက်တစ်ခုတင်ပြလိုသည်မှာ ဆရာသောင်းထိုက်နှင့် ကျနော်မတူညီသောဘဝ၊ မတူညီသောကာလတွင် ရှင်သန်ရပ်တည်နေကြသောကြောင့် အမြင်ချင်းကွဲပြားရသည်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။

မည်သို့ဆိုစေ တိုင်းပြည်တပြည်တွင် လူမျိုး၊ ဘာသာ၊ လူတန်းစား ကွဲပြားမှု များ ရှိသည်။ မတူညီသောဘဝမှ မတူညီသောအမြင်များကိုပါ စုစည်းလေ့လာပြီးမှ သဘောတရားတစ်ခုကို ဆွဲယူချမှတ်ခဲ့လျှင် ပို၍ပြည့်စုံမှန်ကန်ပြီး တိုင်းပြည်ကိုပို၍ အကျိုး ဖြစ်စေနိုင်ပေ လိမ့်မည်။ ထိုသို့သော စေတနာဖြင့် မိမိ၏သဘောထား အမြင်ကို တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဆရာသောင်းထိုက်သည် “မြန်မာတိုင်းရင်းသား (၄၅) သန်းအတွက် ရေပက်မဝင်သော စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ရှေ့ရှု၍ ဤစာအုပ်ကိုပြုစုခြင်းဖြစ် သည်” ဟုစာရေးသူ၏ အမှာစာတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ စည်းလုံးညီညွတ်ရေး ကိုဦးတည်ခြင်းသည် အလွန်ကောင်းပါသည်။ ရေပက်မဝင်သော စည်းလုံးညီညွတ် ရေးကား ဆိုဖွယ်ရာမရှိပြီ။ သို့သော် စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို မည်သို့တည်ဆောက် ရမည်ဆိုသည်ကို ပေါ်လွင်အောင်အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြထားပါ။ စာအုပ်၏ နာမည် “ပထဝီနိုင်ငံရေး” နှင့် မအပ်စပ်၍လော မဆိုနိုင်ပါ။ ထိုသို့ပေါ်လွင်အောင် ဖော်ပြထားသော်လည်း ပါရှိသမျှစာသားအပေါ် ထောက်ရှုကြည့်သော် အထိုက် အလျောက် မြင်တွေ့ရသည်။

အပိုင်း (၁) လူဦးရေပြဿနာ စာမျက်နှာ (၉-၁၀-၁၁) တို့တွင် ဤသို့ဖော်ပြထား၏။ “ကျနော်တို့မြန်မာနိုင်ငံ လူဦးရေအခြေအနေနှင့် ပထဝီ နိုင်ငံရေးကို လေ့လာလျှင် အလွန်ရင်လေးဖွယ်အချက်ကို တွေ့ရမည်”။ မြန်မာနိုင်ငံ မြောက်ဘက်၌ လူဦးရေသန်းပေါင်း (၁၀၀၀) ကျော်ရှိသည့် တရုတ်နိုင်ငံရှိပြီး အနောက်ဘက်၌ လူဦးရေသန်းပေါင်း (၈၀၀) ကျော်ရှိသည့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ရှိပေ သည်။ အနောက်မြောက်မှ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်သည်လည်း လူဦးရေသန်း (၁၀၀) ကျော် နေပြီး၊ ယင်းလူဦးရေ ထူထပ်လှသည့် နိုင်ငံကြီးသုံးနိုင်ငံကြားတွင် လူဦးရေသန်း ပေါင်း (၄၀) ကျော်မျှသာရှိသော မြန်မာနိုင်ငံအခြေအနေသည် မည်မျှရင် လေးဖွယ်ကောင်းပါသနည်း”။

“ဤကဲ့သို့ လူဦးရေအခြေအနေတွင် မြန်မာလူမျိုးတို့၏ စရိုက်လက္ခဏာကို ထည့်တွက်လိုက်ပါက အခြေအနေမှာ အလွန်ဆိုးရွားလှသည်ကို တွေ့ရမည်။ မြန်မာလူမျိုးသည် တဦးချင်း အလွန်လွတ်လွတ်လပ်လပ်နေလို၍ မိမိသဘော အရသာ နေသွားလို၏။ ထို့ကြောင့် ခိုင်မာစွမ်းပကားရှိသည့် ခေါင်းဆောင်များ မရှိသည့်အခါ မြန်မာတို့သည် စည်းလုံးညီညွတ်မှုမရှိဘဲ ဝါးအစည်းပြေသလို သူတလူငါတမင်းသာ နေထိုင်ခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်”။

“ပုဂံခေတ်မှ ယခုအထိ တိုင်းပြည်စည်းလုံးညီညွတ်သည့်ကာလမှာ အလွန်နည်း၍ ဝါးအစည်းပြေသလို ဖြစ်ခဲ့သည်ကများလေသည်။ အနော်ရထာ၊ ဘုရင့်နောင်၊ အလောင်းဘုရား၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း တို့ကဲ့သို့ စွမ်းပကားရှိပြီး ခိုင်မာသည့် ခေါင်းဆောင်များလက်ထက်တွင်သာ မြန်မာတို့ရေပက်မဝင် အောင်စည်းလုံးခဲ့ကြလေသည်”။

“မြန်မာတို့စည်းလုံးပြီးဆိုလျှင် အရှေ့တောင်အာရှ ဖိန့်ဖိန့်တုန်ခဲရသည် ချည်းဖြစ်၏။ အနော်ရထာလက်ထက် (၁၀၄၄) မှစ၍ ရေတွက်သော် (၁၉၄၇) ခုနှစ် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကျဆုံးသည်အထိ နှစ်ပေါင်း (၉၀၃) နှစ်တွင် (၇၄) နှစ်သာ မြန်မာတို့ စည်းစည်းလုံးလုံး ရှိခဲ့ကြလေသည်”။

“အစဉ်အလာအရ မြန်မာတို့ စည်းစည်းလုံးလုံးရှိခဲ့ကြသည်မှာလည်း ခိုင်မာစွမ်းပကားရှိသည့် ခေါင်းဆောင်များ လက်ထက်တွင်သာဖြစ်ရကား ကျွန်ုပ်တို့ အလိုအပ်ဆုံးအချက်မှာ ခိုင်မာစွမ်းပကားရှိသည့် လက်ရုံးရည်၊ နှလုံးရည်နှင့် ပြည့်စုံသည့် ခေါင်းဆောင်မှုလက်အောက်မှ တမျိုးသားလုံးစည်းလုံးညီညွတ်မှုဟု ကောက်ချက်ချနိုင်မည် ဖြစ်လေသည်”။

အထက်ပါစာသားများအပေါ် အခြေခံပြီး ရည်ရွယ်ရင်းကို ချုပ်လိုက်သော် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူဦးရေအလွန်ကွာခြားသော နိုင်ငံများကို လက်ညှိုးထိုးပြီး အကြောင်းပြ ခြိမ်းခြောက်သည်။ အနော်ရထာ၊ ဘုရင့်နောင်၊ အလောင်းဘုရားတို့၏ စစ်အင်အားဖြင့် နယ်ချဲ့တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက် အောင်မြင်ခဲ့သည်များကို ခိုင်မာသော စည်းလုံးညီညွတ်ရေးဟု ဆိုထားခဲ့သည်။ ဗမာလူမျိုးတစ်ဦးအနေနှင့် ထိုသို့ရှုမြင်နိုင်သော်လည်း ထီးနန်း၊ နယ်မြေ၊ လွတ်လပ်ရေး ဆုံးရှုံးခဲ့ရသော မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း တို့အတွက် မည်သို့ခံစားရမည်ကို ကိုယ်ချင်းစာကြည့်စေချင်ပါသည်။ ထိုစဉ်အခါက ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂလို အဖွဲ့အစည်းမျိုး မပေါ်ပေါက်သေး၍ စစ်အင်အားသာသူက အနိုင်ယူလူစွမ်းကောင်းဖြစ်ခဲ့သည်။ ယခုလိုခေတ်မျိုးတွင် ဆဒမ်ဟူစိန် ကူဝိတ်ကို သိမ်းပိုက်သောအခါ မည်သို့ဖြစ်သွားသနည်း။ လူစွမ်းကောင်းမဖြစ်ရုံမက ကမ္ဘာ့စစ်တရားခံကြီးဖြစ်ရသည်ကို သတိပြုသင့်ပေသည်။ ယခုခေတ်သည် သက်ဦးဆံပိုင်ဘုရင်ဧကရာဇ်ခေတ် မဟုတ်တော့ပြီ။

ဤခေတ်ဤအခါမျိုးတွင် စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို မည်သို့တည်ဆောက်သင့်ပါသနည်း။ စစ်ရေးဖြင့်တိုက်ခိုက် ခေါင်းမထောင်နိုင်အောင် ဖိထား၍ ခေါ်ရင်ဘုရား ထူးရသော လက်အောက်ခံကျွန်ပြုခြင်းမျိုးဖြင့် စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို မတည်ဆောက်နိုင်တော့ပါ။ အကယ်၍ ဖိထားနိုင်ရင်လည်း ရေရှည်မခိုင်မြဲနိုင်ပါ။

နိုင်ဟံသာ

ယခုခေတ်အခါသည် တန်းတူအကျိုးတူမှုအပေါ်တွင် ပူးပေါင်းကြခြင်း ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတစ်ခုတည်းအတွင်းမှာဆိုပါက စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စု (ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုစနစ်) ဖြင့် ပူးပေါင်းကြခြင်းဖြစ်သည်။ နိုင်ငံအများဆိုင်လျှင်လည်း ထိုမျှဖြင့် ဥရောပသမဂ္ဂ (အီးယူ) အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအသင်း (အာဆီယံ) တို့ကို စုစည်းထားကြသည်။ မူမှန်လျှင် အကောင်အထည်ဖော်ရန် မခက်ပါဟု ကျနော် ပြောလိုပါသည်။

ယခုခေတ်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူဦးရေအလွန်များသော နိုင်ငံများကိုကြည့်ပြီး ကြောက်စိတ်၊ စိုးရိမ်စိတ် မလွန်သင့်ပါ။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများကို ထိန်းကွပ်ဘို့ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး ရှိနေသည်။ အခြားသောအင်အားချိန်ခွင်လျှာ ထိန်းပေးနိုင်သည့် ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့များလည်းရှိသည်။ ယခုခေတ်သည် စစ်အင်အားဖြင့် နယ်ချဲ့တိုက်ခိုက် အမြတ်ထုတ်သော ခေတ်မဟုတ်။ စီးပွားရေးအရ အမြတ်ထုတ်သောခေတ်ဖြစ်သည်။ အရင်းအနှီးစိုက်ပျိုး အမြတ်ယူမည်။ ကုန်ကြမ်းယူ ကုန်ချောရောင်းမည်။ ပညာသည်လုပ်အားခကို ဈေးကြီးဖြင့်ရောင်းပြီး အလုပ်ကြမ်းသမား လုပ်အားကို ဈေးနှိမ်ဝယ်ယူမည်။ ရင်းနှီးအောင်ပေါင်းပြီး စီးပွားရေးဖြစ်ထွန်းအောင် လုပ်မည်။ (ဥပမာ — လမ်းဖောက်၊ သင်္ဘောဆိပ်ကမ်းဆောက်) ဤလိုခေတ်မျိုးတွင် တရုတ်ကစစ်ရေးဖြင့် ကျူးကျော် တိုက်ခိုက်လာမည်ကို ကြောက်နေရန်မလို၊ အကယ်၍ တရုတ်ကစစ်ရေးဖြင့် တိုက်ခိုက်လာပါက မိမိတို့စစ်အင်အားဖြင့် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ခုခံနိုင်သော အခြေအနေမရှိပါ။ မဟာမိတ်ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့တို့ကိုအားကိုးရမည်သာ။ အိန္ဒိယသည်လည်း စစ်ရေးအရ ခြိမ်းခြောက်မှုမရှိ၊ အိန္ဒိယပြည်ထောင်စုအစိုးရကို တော်လှန်နေသော အမျိုးသားပြည်နယ်များနှင့်သာ နယ်ချင်းဆက်စပ်နေသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသည် စီးပွားရေးအရ ချွတ်ခြုံကျနေသော နိုင်ငံဖြစ်သည်။ သူ့ပြည်တွင်းရေးနှင့်သူ ရှုတ်ထွေးနေသည်။ ရန်ကုန်လားမည့်လက္ခဏာ လုံးဝမရှိ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့က ၎င်းတို့အပေါ် အဘယ်ကြောင့် စိုးရိမ်စိတ်ပူနေရပါသနည်း။

ဆရာသောင်းထိုက်က မြန်မာတို့၏ စရိုက်လက္ခဏာကို ထည့်တွက်လိုက်ပါက အခြေအနေမှာ အလွန်ဆိုးရွားလှသည်ကို တွေ့ရမည်။ မြန်မာလူမျိုးသည် တဦးချင်း အလွန်လွတ်လွတ်လပ်လပ်နေလို၍ မိမိသဘောအရသာ နေလို၏။ ထို့ကြောင့် ခိုင်မာစွမ်းပကားရှိသည့် ခေါင်းဆောင်များမရှိသည့်အခါ မြန်မာတို့သည် စည်းလုံးညီညွတ်မှုမရှိဘဲ ဝါးအစည်းပြေသလို သူတလူငါတမင်း နေထိုင်ခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရသည်ဆိုသော စာပိုဒ်သည် ယနေ့ပြည်သူတို့ လိုလားတောင့်တနေသော ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့အခွင့်အရေး၊ လူမျိုးစုများ၏ အခွင့်အရေးတို့အတွက်

လုပ်ရှားမှုများကို အဆိုးဘက်ကရှုမြင်ပြီး စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဖြင့် ချုပ်ကိုင်ထားရန် လိုအပ်သည်ကို ဆိုလိုသည့်အဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်သည်။ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို ယခုအခါ ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း ဆန့်ကျင်နေကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ပြည်သူများကလည်း နှစ်ပေါင်း (၃၀) ကျော် ခါးသီးစွာခံခဲ့ရ၍ ရွံ့မုန်းနေကြပြီး ဗမာလူထုပင်လျှင် လက်မခံနိုင်တော့ပြီ။ ဆက်ပြီးကျင့်သုံးနေလျှင် တိုင်းပြည်ပျက်ဖို့သာရှိမည်။ ပြည်သူ အများစုကြီး၏ဆန္ဒကို လိုက်လျောညီထွေမည်မည်လော၊ အမျိုးသား အကျိုးစီးပွား အမည်ခံပြီး ပြည်သူကိုချုပ်ချယ်နှိပ်ကွပ်၍ လိုရာကို ဆက်လုပ်မည်လော၊ လုပ်လျှင်ကော အောင်မြင်နိုင်မည်လား၊ ဖိနှပ်နှင့်သင့်တော်ရန် ဖနောင့်ကိုဖြတ်မည့် အကြံနှင့် ဖနောင့်နှင့်ညီရန် ဖိနှပ်ကိုပြင်မည့်အကြံ စာရှုသူများအမှန်ကို ရွေးယူဆုံးဖြတ်ကြဖို့လိုပါသည်။

“မြန်မာတို့စည်းလုံးမိပြီဆိုလျှင် အရှေ့တောင်အာရှ ဖိန့်ဖိန့်တုန်ခွဲရသည် ချည်းဖြစ်၏” ဟူသောစကားစုသည် စည်းလုံးမှုကို အားပေးလိုသော ဆန္ဒ ပါရှိသကဲ့သို့ ရန်လိုခြင်း၊ ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်လိုခြင်း၊ နယ်ချဲ့လိုခြင်းစိတ်ဓာတ်ကို ဖော်ပြလိုက်သလိုလည်း အဓိပ္ပါယ်ထွက်နေပါသည်။ နောက်ပြီး စာမျက်နှာ (၁၂) တွင် “နိုင်ငံလေးများအတွက် သူများအစောကားမခံရစေရန် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ချက် မှာ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် စစ်ရေးပြင်ဆင်ပြီးမှုတို့ဖြစ်ပါသည်” ဟုပါရှိပြန်ပါသည်။

ဤနေရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံအခြေအနေနှင့်ကိုက်ညီသော သင့်တော်လိုအပ် သည့် စစ်ရေးပြင်ဆင်မှု ရှိရမည်ကို ကျနော်လက်ခံပါသည်။ သို့သော် လိုအပ်သော စစ် အင်အားမှာ သုံးသိန်းလား၊ ငါးသိန်းလား၊ ထိုမျှလိုအပ်ပါမည်လား၊ စစ်တပ်များ များစွဲထားလျှင် စရိတ်ကြီးလေးမည်။ လုပ်အားဆုံးရှုံးမည်။ ဤ လေးလံသော ဝန်ထုပ်ကြီးကို ကြာကြာထမ်းရလျှင် သူများနိုင်ငံကို လိုက်မီနိုင်ပါမည်လော။ ယခု ခေတ်တွင် ပြည်သူများ မိမိကိုယ်ကို ကာကွယ်ရေးစနစ်ကိုဖော်ပြပြီး စစ်တပ်ကို လျော့နေသည်။ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကိုဦးစားပေးသည်။ ဤနည်းလမ်းကို မရှာကြံသင့် ပေဘူးလား၊ တိုးတက်လိုလျှင် ဤနည်းလမ်းကို မလွဲမသွေ လိုက်နာကျင့်သုံး ရပေမည်။

စည်းလုံးညီညွတ်ရေးသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်နေသည်ကားမှန်၏။ သို့သော် မည်သို့သောစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို လိုအပ်သနည်း။ အာဏာရှင်တဦးတဖွဲ့၏ အောက်မှာ ခေါင်းခံပြီး ပြန်မပြောကြေးကို ညီညွတ်ရေးဟုဆိုမည်လော။ ထိုနည်း ဖြင့် လုပ်ခဲ့၍ ယခုအချိန်အခါ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် စည်းလုံးညီညွတ်မှု အဘယ်မျှ ရရှိပါသနည်း။ အကျယ်မပြောလိုပါ။ အားလုံးသိပါသည်။ ညီညွတ်မှုရအောင်

နိုင်ဟံသာ

မည်သို့တည်ဆောက်မည်နည်း။ ဧကရာဇ်အောက်က မှန်ပါကုရားလား။ အာဏာ ရှင်အောက်က ခေါင်းပုံနှုတ်ပိတ်ရေးလား။ ဒီမိုကရေစီနည်းအရ အများပြည်သူဆန္ဒ ကို လက်ခံမည်လား။ ခေတ်အခါကို ကြည့်ဖို့လိုသည်။ နည်းနာကိုသိဖို့လိုသည်။ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုမပြုဘဲ ငါ့စကားနွားရ ငါလုပ်သလို ခံယူကြ၊ လုပ်နေလျှင် မည်သို့စည်းလုံးညီညွတ်နိုင်ပါမည်နည်း။

ဆရာသောင်းထိုက်က မျက်မှောက်ခေတ် ပထဝီနိုင်ငံရေး အခန်းစာမျက်နှာ (၁၅၅) အလယ်လောက်တွင် “ရန်သူကို လျှို့ဝှက်သတ်ဖြတ် သုတ်သင်အဆိပ် ကျွေးသတ်၊ လူသတ်သမားငှားသတ် အားလုံးတရားသည်” ဟုရေးခဲ့သူပါ။ သူ အဆိုပြုခဲ့သည့်နည်းများမှာ “အကျင့်စာရိတ္တသိက္ခာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားကို အဓိကထားသူများအတွက်တော့ အလွန်မတရားသည့် သိက္ခာမရှိသည့်နည်းများ ဖြစ်သည်။ သို့သော် အစစ်အမှန်နိုင်ငံရေး (Real Politic) နယ်ပယ်တွင် သီလ စောင့်ထိန်းသူ၊ အကျင့်စာရိတ္တခိုင်မာသူ ဘယ်နှစ်ဦးရှိသနည်း။ အစစ်အမှန်နိုင်ငံရေး နယ်ပယ်တွင် ပြောင်ဖွင့်ဟဝန်ခံခြင်း မရှိစေကာမူ မက်ဒီယာဗယ်လီ နည်းများမှာ အလွန်ခေတ်စားနေသည်မှာ အမှန်ဖြစ်၏” ဟု ရေးသားထားပြန်သည်ကို ကြည့်ပါက ဤလုပ်ဟန်မျိုးကို လက်ခံအားပေးနေသည့် သဘောမျိုးဖြစ်သည်။

ဆရာသောင်းထိုက်သည် မြန်မာ့တပ်မတော်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ဖူး သည်ဟု ဖော်ပြထားပြန်သည့်အတွက် ဆရာသောင်းထိုက်၏ သဘောထားအယူ အဆများသည် ဘဝနှင့်ယှဉ်သော ခံယူချက်သဘောထားဖြစ်သည်မှာ ထင်ရှား သည်။ ဤသို့သော သဘောထားသည် ဟစ်တလာကဲ့သို့သော မဟာအမျိုးမြတ် ဝါဒီ၊ စစ်အာဏာရှင်များ၏ သဘောတရားများသာဖြစ်သည်ဟု ကျနော်ရိုးသား စွာမြင်မိပါသည်။ ဤအယူအဆဖြင့် တိုင်းပြည်ကိုစုစည်းမည်၊ တိုးတက်စေမည်ဟု ဆိုပါက အနှစ် (၃၀) ကျော် အတွေ့အကြုံအရ စာဖတ်သူများ လက်ခံနိုင်ကြပါ မည်လော။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေး အဖွဲ့ (ဖဆပလ) တပ်ပေါင်းစုကြီးတွင် လူမျိုးစုပြည်သူများကို စုစည်းဦးဆောင်ခဲ့ သည်။ လူမျိုးစုံစုစည်းညီညွတ်ရေးအတွက် သမိုင်းဝင်ပင်လုံညီလာခံနှင့် ပင်လုံ စာချုပ်ကို ကမကထပြု ဖော်ဆောင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကို လွတ်လပ်ရေး၊ တန်းတူရေး၊ တရားမျှတရေးအပေါ် အခြေခံပြီး အကျိုးတူပူးပေါင်း လာအောင် ကြိုးပမ်းခဲ့သူဖြစ်၏။ သူ၏မူကို နောက်လူတွေကဖျက်ခဲ့၍ တိုင်းရင်းသား အချင်းချင်း တိုက်ခိုက်ခဲ့ရသည်။ တဖန် နိုင်ငံရေးအာဏာကို စစ်ရေးဖြင့် ဝင်မစွက်

စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး

ချင်၍ စစ်တပ်ကထွက်ပြီး နိုင်ငံရေးကို ဆက်လုပ်လိုသူဖြစ်သည်။ သူသာ အသေ
မစောခဲ့ပါက ကျနော်တို့နိုင်ငံ ဤသို့ဖြစ်ဖွယ်မရှိဟု ဆိုချင်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်
ဆန်း၏ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်ကို စစ်အာဏာရှင်လုပ်ဟန်နှင့် မရောစွက် စေချင်ပါ။

ထို့ကြောင့် ယခုအချိန် ယခုခေတ် ပြည်သူအများစု၏ဆန္ဒ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေး
ရေစီးကြောင်းနှင့်လည်း မဆန့်ကျင်ရန် မည်သို့သော သဘောတရား လမ်းညွှန်မှု
မျိုးဖြင့် တိုင်းပြည်ကို အကျိုးပြုစေနိုင်မည်ကို စာရှုသူများ ကိုယ်ပိုင်အမြင်ဖြင့်
ဆုံးဖြတ်ကြပါလေ။ ဤဆောင်းပါးဖြင့် တိုင်းပြည်ကို အန္တရာယ်မရှိ အကျိုးပြု
နိုင်ပါစေ။ ဆရာသောင်းထိုက်ရေ ...၊ လွန်တာရှိရင် ဝန္ဒာမိပါ ခင်ဗျား။

[မှန်ပြည်သစ်ဂျာနယ် - ၁၉၉၈]

လူမျိုးတို့၏အသက်

လူမျိုးတို့၏အသက်

အသက်ဟူသည်ကား ရှင်သန်ရပ်တည်ခြင်းဖြစ်သည်။ လူတစ်ယောက်ရှင်သန်ရပ်တည်နိုင်ရန် ထမင်း (သို့မဟုတ်) အစားအစာ၊ ရေ နှင့် လေတို့ကို လိုအပ်ပေသည်။ ထိုနည်းတူစွာ လူမျိုးတစ်မျိုး ရှင်သန်ရပ်တည်နိုင်ရန်မှာ အမျိုးသားလွတ်လပ်ခွင့် သို့မဟုတ် အမျိုးသားဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု အခွင့်အာဏာ၊ စာပေယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာစကားလွတ်လပ်ခွင့်တို့သည် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည်။ လူသားတစ်ဦးအဖို့ ထမင်းအသက် ခုနှစ်ရက်၊ ရေအသက် တစ်မနက်၊ လေအသက်တစ်မိနစ်ဟု ယေဘုယျ ခန့်မှန်းထားကြသည်။ လူသားတိုင်းခံစားသိရှိလွယ်သောကိစ္စဖြစ်၍ အငြင်းပွားသူမရှိကြ။ ထိုနည်းတူ လူမျိုးတစ်မျိုးအတွက် လွတ်လပ်ခွင့်အသက် အနှစ်တစ်ထောင်၊ စာပေ ယဉ်ကျေးမှုအသက် အနှစ်တစ်ရာ၊ ဘာသာစကားအသက် အနှစ်တစ်ဆယ် ဟုပြောပါက လူမျိုးရေးအသိရှိသူတိုင်း လက်ခံကြပေမည်။ သို့သော်လူတိုင်း အလွယ်တကူသိနိုင်သော ကိစ္စမဟုတ်၍ တစ်ချို့ကပျက်ရယ်ပြုနိုင်သည်။ ငြင်းပယ်မှု လည်းပြုနိုင်သည်။ ကြံတူးမှသိသော ကိစ္စဖြစ်၍ ပျက်ရယ်မှု ပြုလိုသူများအတွက် ပြောအားရှိကောင်းရှိနိုင်သည်။ သို့သော် အသိဉာဏ်ရှိသူတိုင်း ပြောသူ၏ အတွင်းသဘောကို ရှင်းလင်းစွာ သိကြမည်ပင်။

မိမိတို့နိုင်ငံကို လူမျိုးခြားတို့ သိမ်းပိုက်လိုက်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့ဘဝရောက်ဘူးသော လူမျိုးတိုင်း လူမျိုး၏အသက်ကို နားလည်ကြသည်။ သို့သော် လတ်တလောဘဝ မိမိတို့က ကျွန်ုပ်တို့ဘဝရောက်နေလျှင်ကား အမြင်နုနယ်သူများကို လှည့်စားရန် ပျက်ရယ်ပြုချင် ပြုလိမ့်မည်။ ငြင်းပယ်လိုသူလည်း ရှိမည်။ သဘောတရားတိုင်းမှာ လူတန်းစားတံဆိပ် ကပ်နှိပ်ထားသည် မဟုတ်ပါလား။ ပြောသူ၏စေတနာကို နားလည်ကြလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်တို့လူမျိုးတစ်မျိုးအတွက် လွတ်လပ်ခွင့် သို့မဟုတ် အမျိုးသားဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအခွင့်အာဏာနည်းပါးသည့် အတိုင်းအတာအပေါ် ရှင်သန်မှုသက်တမ်းလည်း နည်းပါးပေလိမ့်မည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပျောက်ဆုံးသွားသော လူမျိုးတွေများစွာ ရှိခဲ့ပြီ။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် လူဦးရေနည်းပါးလာပြီး ကွယ်ပျောက်ရေးသုဿန်ဆီသို့ ဦးတည်နေသောလူမျိုးများလည်း များစွာရှိနေသည်။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ဖြစ်ရသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ကျွန်ုပ်တို့လူမျိုးများ ပါ သိကြသည်။ သို့သော် ရင်နာခြင်းနှင့် ဝမ်းသာခြင်းဟူသော ခြားနားခြင်းသည့် ခံစားချက်များရှိကြသည်။

စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုသည် ဤနေရာတွင် အဓိကကျသည်။ စာပေမရှိက ဘာသာစကားယိုယွင်းပျက်ပြား လာမည်။ ဘာသာစကားယိုယွင်းရာမှ ပျောက်ဆုံးသွားပါက လူမျိုးဟူသည် ရှိနိုင်ပါဦးမည်လော။ ထို့အတူ သီးခြားယဉ်ကျေးမှု မရှိပါက လူမျိုးတစ်မျိုး၏ သင်္ကေတသည် အဘယ်သို့ရှိနိုင်မည်နည်း။ လူတစ်ဦးအဖို့ ဘာသာစကားတစ်ခုကို လုံးဝပြောဆိုခြင်းမရှိပါက နှစ်အချို့အတွင်း ၎င်းဘာသာစကားကို မေ့ပျောက်သွားလိမ့်မည်။ သီးခြားစာပေယဉ်ကျေးမှုဘာသာစကားမရှိသော လူတစ်စုကို လူမျိုးတစ်မျိုးဟု ခေါ်ဆိုနိုင်မည်လော။ လူမျိုးတစ်မျိုးသည် မြေမျို၍မပျောက်နိုင်၊ မည်သူတွေက မည်သို့မျှသွားသနည်း။ အဖြေပေးစရာလိုအပ်မည် မထင်။ ဗမာလူမျိုးတို့သည် လွန်ခဲ့သောအနှစ် (၅၀) ကျော်က ကျွန်ဘဝရောက်ခဲ့ ဘူးသည်။ ကျွန်ဘဝတွင် နေခဲ့ဘူးသော ပုဂ္ဂိုလ်များစွာတို့သည် ယနေ့ နိုင်ငံရေးလောကတွင် ဦးဆောင်နေကြသည်။ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် “**ကျွန်ဘဝကိုမမေ့ကြနဲ့**” ဟု တဖွဖွပြောဆိုနေကြသေးသည်။ ယခုအခါ ဒုတိယမြို့တော်မန္တလေးတွင် တရုတ်လူမျိုးများအလုံးအရင်းဖြင့် ဝင်ရောက်နေထိုင်ကြသည်ကို ရင်တထိတ်ထိတ် ဖြစ်နေကြသည်။ ဤသို့သောအခါမျိုးတွင် လူမျိုးတမျိုး ဆက်လက်ရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် ဘာတွေလိုအပ်သည်ဆိုသည်ကို လေးလေးနက်နက် မသိမြင်ဘဲ ရှိနိုင်မည်မထင်ပါ။

ယနေ့ကမ္ဘာတွင် ဝေလငါးမျိုးပြုန်းမသွားစေရေးအတွက် ငွေသန်းပေါင်းများစွာ အကုန်အကျခံပြီး ကြိုးပမ်းကယ်ဆယ်ပြုစု ခဲ့ကြသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ကျားသတ္တဝါများပြုန်းတီးမသွားစေရေး၊ တရုတ်ပြည်တွင် ဘင်ဒါဝက်ဝံ မျိုးပြုန်းမသွားစေရေး၊ ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာနိုင်ငံမှာပင် ကြွဲ၊ ဆင်၊ ဥဒေါင်း၊ အောက်ချင်း စသော သတ္တဝါများမျိုးပြုန်းမသွားရေး၊ ထားတတ်ကြသော စေတနာကို လူသားတိုင်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာစုခေါ်ကြသည်။ သတ္တဝါများအပေါ် မေတ္တာ၊ ဂရုဏာ၊ မုဒိတာထားတတ်ကြခြင်းအပေါ် ချီးမွမ်းရပါမည်။ သို့သော် လူမျိုးပျောက်ဆုံးသွားမည့်အရေးကိစ္စတွင် လူသားများ ဥပေက္ခာမထားမိစေရန်နှင့် စေတနာမမှားမိစေရန် ကျွန်ုပ်တောင်းပန် သတိပေးလိုသည်။

လူမျိုးစုံချစ်ကြည်ရေး တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ကြွေးကြော်နေကြသော ကျွန်ုပ်တို့သည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအပေါ် မည်သို့စေတနာထားကြမည်နည်း။ သမိုင်းပြတိုက်တွင် ပလပ်စတစ်ရုပ်၊ ပလာစတစ်ရုပ်ကို အမျိုးသားဝတ်စုံပတ်ပြီး ပြထားရသော အဆင့်သို့ တွန်းပို့ခြင်းကားမပြုတန်ရာ။

မွန်လူမျိုးအဖို့ ဦးအောင်ဇေယျ ဟံသာဝတီမွန်ပြည်ကို သိမ်းယူပြီးနောက် မွန်လူမျိုးများစွာကို သတ်ဖြတ်မောင်းထုတ်ပစ်သည်။ မွန်ကျမ်းဂန်စာပေရာဇေ၍ ရသမျှကို ဗမာဘာသာပြန်ယူပြီး မွန်ကျမ်းဂန်စာပေများအား မီးရှို့ဖျောက်ဖျက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် မွန်စာပေသင်ကြားခွင့်ကို ပိတ်ပင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် တချိန်က ပုသိမ်၊ ဟံသာဝတီ၊ မုတ္တမ မွန်တို့နေထိုင်ရာ ဒေသကြီး (၃) ခုတွင် ပုသိမ်မှာ မွန်လူမျိုးများ ပျောက်ကွယ်ခဲ့ရပြီ။ အင်္ဂလိပ်လက်ထက် ယိုးဒယား (ထိုင်း) မှ မွန်များ ပြန်လာကြသဖြင့် မုတ္တမတစ်ခုတွင် ဆက်လက်တိုးပွားရှင်သန်ခဲ့ရသည်။ မွန်လူမျိုးများတို့သည် တိုတောင်းသောကာလအတွင်း အခြားသောလူမျိုးများထက် နှိုင်းယှဉ်မှုအရ ထူးကဲလျင်မြန်စွာ အဘယ်ကြောင့် ကွယ်ပျောက်ခဲ့ရသည်ကို မွန်လူမျိုးများသိကြသည်။ သိသောမွန်များ ရင်နာခဲ့ ရသည်။

ယိုးဒယားတွင် လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်အချို့က “ရှမ်း” သို့မဟုတ် “ဆီယမ်” (Siam) ဟူသော ဝေါဟာရကိုဖျောက်၍ လူမျိုးစုအားလုံးကို ကိုယ်စားပြုရန်ဆိုပြီး “ထိုင်း” ဟုခေါ်စေသည်။ လူမျိုးစုများ၏ စာပေများ တရားဝင်သင်ခွင့် မရှိတော့။ ထိုအခါ ဘန်ကောက်ပတ်ဝန်းကျင် ပြည်နယ်အများအပြားရှိ မွန်လူမျိုး များသည် အရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာနှင့် “ထိုင်း” ဖြစ်သွားကြရသည်။ ထိုင်းရှိ ယနေ့မွန်လူငယ်အများစုသည် မွန်စကားကိုပင် မပြောဆိုတတ် တော့။ ထိုင်းတွင် နောင်အနှစ် (၁၀၀) ကို မျှော်ကြည့်လိုက်လျှင် မွန်လူမျိုးများသည် ထိုင်းပြတိုက်ထဲတွင် ကိန်းဝပ်နေရမည့် အလားအလာရှိသည်။

လူမျိုးတစ်မျိုးမှ ပေါက်ဖွားလာသော လူသားများအဖို့ မိမိတို့လူမျိုးပျောက်ဆုံးမသွားစေရေးအတွက် ကြိုးပမ်းရမည်မှာ ဘဝပေးတာဝန်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊ လူမျိုးစုံချစ်ကြည်ရေးကို ကြွေးကြော်နေချိန်တွင် မိမိအမျိုးသားဖျောက်ဖျက်ခံရခြင်းကို လက်ခံကြမည်မဟုတ်ပေ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်သည်ဟု မိမိကိုယ်ကို မိမိသတ်မှတ်သည်။ ထို့ကြောင့် မိမိအသက်ရှင်ထင်ရှားရှိနေပါလျှင် ကျွန်ုပ်တို့၏လူမျိုးအား ပြတိုက်သွင်းသည့်လုပ်ငန်းစဉ်ကို မည်သို့ ရပ်ကြည့်နိုင်ပါမည်နည်း။ ထို့အတူ မွန်လူမျိုးအားလုံးတို့သည်လည်း ကျွန်ုပ်နည်းတူ ခံယူကြမည်ပင်။ သို့ပါ၍ လူမျိုးအားလုံး ရှင်သန်ရပ်တည်ပြီး အတူနေထိုင်နိုင်ရေးကို ကြိုးပမ်းကြပါစို့။

[တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဂျာနယ် - ၁၉၉၈]

မျက်မှောက်ကာလ
ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးဒဏ်လှီးဒဏ်

မျက်မှောက်ကာလ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးအလားအလာ

လူသားတိုင်းသည် အပူအပင်ကင်းသော ငြိမ်းချမ်းသည့်ဘဝကို လိုလားကြသည်။ ငြိမ်းချမ်းမှု ပညာကိုကောင်းစွာ ဆည်းပူးနိုင်သလို ကြီးပွားရေးအတွက် စီးပွားရေးကိုလည်း ဇောက်ချလုပ်ဆောင်နိုင်မည်။ ချစ်သူခင်သူ မိသားစုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် လည်း ပျော်ပျော်ပါးပါး အတူတကွ ငြိမ်းချမ်းစွာ နေထိုင်နိုင်ကြပါလိမ့်မည်။ ငြိမ်းချမ်းမှုမရှိလျှင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော လူ့ဘောင်ကို တည်ဆောက်နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် လူတို့သည် ငြိမ်းချမ်းစွာနေထိုင်နိုင်ရန် ငွေအား လူအားများစွာကို စိုက်ထုတ်ပြီး ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် ရင်းနှီးထားရသည်။ အမြော်အမြင်ရှိသော ပညာရှိကြီးတို့က ဘာသာရေးအရ ယုံကြည်မှုအယူအဆအမျိုးမျိုးကို ပြဌာန်းပြီး လူသတ္တဝါတို့အေးချမ်းစွာ အတူတကွ နေထိုင်နိုင်ရန် သွန်သင်ဆုံးမ ပညာပေးခဲ့ကြသည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်၊ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးများအတွင်း သေကျေပျက်စီး ဆုံးရှုံးခဲ့ရမှုများကို သင်္ခါရနာယူပြီး ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကို တည်ဆောက်ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် နိုင်ငံပေါင်းချုပ်အသင်းကြီးနှင့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ကြီးတို့ကို ကြိုးပမ်းဖွဲ့စည်းထားခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့်ငြိမ်းချမ်းရေးသည် လူသားအားလုံးအတွက် အလွန်အရေးကြီးသော ကိစ္စရပ်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။

ကမ္ဘာတွင် လူဦးရေတိုးပွားများပြားလာသည်နှင့်အမျှ ရိက္ခာနှင့်နယ်မြေ ရယူပိုင်ဆိုင်လိုခြင်းအလို့ငှာ စစ်ပွဲများ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ အေဒီ (၁၆) (၁၇) ရာစုအထိ ခါး၊ လှံ၊ လေး၊ မြားတို့ကိုသာ သုံးစွဲခဲ့ရာမှ (၁၈) ရာစု ရောက်လာသောအခါ သေနတ်၊ အမြောက်များကို သုံးစွဲလာကြသည်။ ထိုအခါ လက်နက်ကောင်းများ ထုတ်လုပ်ပိုင်ဆိုင်ထားနိုင်သူများသည် စစ်ရေးတွင်အသာစီးရလာကြသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်တွင် အမေရိကန်၏အနုမြူဗုံးက စစ်ကိုအဆုံးအဖြတ်ပေးလိုက်ရာမှ နောက်ပိုင်းတွင် အနုမြူဗုံး လက်နက်များကို အပြိုင်အဆိုင် ထုတ်လုပ်လာကြသည်။ ယခုအခါနိုင်ငံများစွာတွင် အနုမြူဗုံး၊ ဟိုက်ဒရိုဂျင်ဗုံး၊ ညူထရွန်ဗုံးများကို ပိုင်ဆိုင်လာကြသည်။ ၎င်းတို့ကို တာဝေးပစ်လက်နက်များတွင် တပ်ဆင်ကြပြီး နေရာအနှံ့တွင် ဖြန့်ကျက်ထားကြသည်။ ယခုခေတ်တွင် ထုတ်လုပ်ပိုင်ဆိုင်ထားသော ဗုံးများ၊ ဒုံးကျည်များသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက အမေရိကန်တို့အသုံးပြုခဲ့သော အနုမြူဗုံးထက် အဆပေါင်းများစွာ လူကိုအစု

နိုင်ဟံသာ

လိုက်အပြုလိုက်သေစေနိုင်သဖြင့် စစ်ကိုပို၍ ကြောက်ရွံ့လာကြသည်။ ထို လက် နက်ဆန်းများပိုင်ဆိုင်ထားသော နိုင်ငံတစ်ခုနှင့်တစ်ခု စစ်ဖြစ်ပါက နိုင်သူဟူ၍မရှိ၊ နှစ်ဖက်စလုံးမှ ကြီးမားသောဆုံးရှုံးမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ရပါလိမ့်မည်။ ဤသို့သော အခြေအနေကြောင့် ယနေ့အခါတွင် ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေးသည် ပို၍ပင် အရေးကြီး လာနေသည်။

ယနေ့ကမ္ဘာတွင် လူဦးရေအလွန်တိုးပွားလာနေပြီး လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ စက်မှုနှင့် နည်းပညာများ တိုးတက်လာခြင်း၊ တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ ကူးလူးဆက်ဆံသွားလာမှု များပြားလာနေခြင်းတို့ကြောင့် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုတို့တွင် ဆက်စပ်မီခိုရာနောလာနေကြသည်။ ထို့ကြောင့် ယနေ့ကမ္ဘာကို ကမ္ဘာရှုကြီးတစ်ရှုဟုပင် ပြောဆိုသုံးစွဲနေကြသည်။ ဤကာလတွင် နိုင်ငံတစ်ခုခုအတွင်း စစ်မက်ဖြစ်ပွားလျှင် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ အတွင်းသို့ စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ၊ အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးအတွက် ခိုးဝင်သူများ အများအပြား ရောက်ရှိသွားတတ်သည်။ နိုင်ငံရေးခိုလှုံခွင့်နှင့် သွားသူများ ကား ဝေးလံသောနိုင်ငံများအထိ ရောက်ရှိသွားတတ်သည်။ ထိုအခြေအနေ ကြောင့် ရာဇဝတ်မှုခင်းများ ထူပြောလာပြီး ရောဂါဘယများလည်းကူးစက် သွားတတ် သည်။ မှောင်ခိုပစ္စည်းရောင်းဝယ်မှု၊ လက်နက်ရောင်းဝယ်မှုနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါး ရောင်းဝယ်မှုများသည်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ရှေ့ပျံ၊ အိမ် နောက်မချမ်းသာဖြစ်ယုံမက ငါးခုံးမတစ်ကောင်ကြောင့် တစ်လှေလုံးပုပ်ရမည့် ဘဝသို့ပင် ဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတစ်ခုစီတိုင်းတွင် ငြိမ်းချမ်းပြီး စားဝတ်နေရေးဖူလုံရန် နိုင်ငံတိုင်းမှာ တာဝန်ရှိလာသည်။

မျက်မှောက်ကာလသည် အထက်ကဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း နိုင်ငံတိုင်းနှင့် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံး ငြိမ်းချမ်းရန် လိုအပ်ကြောင်းကို အများကသိလာကြပြီဖြစ် သော်လည်း ငြိမ်းချမ်းရေးကိုကား မတည်ဆောက်နိုင်သေးပေ။ နိုင်ငံတစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြား စစ်မက်မဖြစ်ပွားရအောင် ကုလသမဂ္ဂမှ ထိန်းသိမ်းနေပါသော် လည်း နိုင်ငံတစ်ခုခုအတွင်း ဖြစ်ပွားနေသော ပြည်တွင်းစစ်များကိုမူကား ဝင် ရောက်ဖြန့်ဖြူးပေးခြင်းမှာ အကန့်အသတ်များစွာ ဖြစ်ရှိနေပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံများ၏ အစိုးရများက မိမိတို့ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်မှုမပြုရန် ကန့်ကွက်တတ် ကြသည်။ ကုလသမဂ္ဂတွင် တားမြစ်နိုင်ခွင့် ဗီတို (VETO) အာဏာရ နိုင်ငံကြီးငါးခုမှ အမြင်မတူညီကြပါက တစ်ခုခုကိုဆုံးဖြတ်၍ မရနိုင်သလို၊ လုံခြုံရေးကောင်စီအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအတွင်း အမြင်ကွဲပြားနေပါကလည်း ဆုံးဖြတ် ချက်ချချရန် မလွယ်ပေ။ နောက်အခက်အခဲတစ်ခုမှာ ကုလသမဂ္ဂတွင် လုံလောက်

သော ဘဏ္ဍာငွေနှင့်စစ်အင်အားမရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ကုလသမဂ္ဂသည် ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြေရှင်းနိုင်ရေးကိုသာ ဖြစ်နိုင်သည့်အနေအထားမှ ကြားဝင်ဖြန်ဖြေ နေရသည်။ စစ်ရေးအရ ဝင်ရောက်ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်သည့်အခါမျိုးတွင် အမေရိကန်နှင့် နေတိုးအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကုလသမဂ္ဂထက်ရှေ့ရောက်နေတတ်သည်။

ယနေ့ကမ္ဘာတွင် ယခင်ကကဲ့သို့ လက်ဝဲ၊ လက်ကျန်နိုင်ငံ အုပ်စုချင်းယှဉ်ပြိုင် ကြခြင်းမရှိတော့ပါ။ စစ်အေးစစ်ပွဲကြီး ငြိမ်းအေးသွားခဲ့ပြီ။ သို့သော်အချို့နိုင်ငံများ အတွင်းတွင် လူမျိုးရေးပြဿနာကြောင့် ပြည်တွင်းစစ်မီး ဖြစ်ပေါ်နေသည်။ (ယူကေ) အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် အိုင်းရစ်အမျိုးသားတော်လှန်ရေး၊ အစ္စရေးတွင် ပါလက်စတိုင်း အမျိုးသားတော်လှန်ရေး၊ သီရိလင်္ကာတွင် တမီးလ်အမျိုးသား တော်လှန်ရေး၊ ရုရှားတွင် ချေချင်းအမျိုးသားတော်လှန်ရေး၊ အင်ဒိုနီးရှားတွင် အာချဲ့အမျိုးသားတော်လှန်ရေးတို့သည် ထင်ပေါ်ကြော်ငြာ သည်။ ကျနော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပေါင်း တစ်ဒဇင်ခန့်နှင့် ဒီမိုကရေစီရေး အတွက် တော်လှန်နေသည့် အင်အားစုများရှိနေသည်။

အိုင်းရစ်အမျိုးသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့ (IRA) နှင့် ပါလက်စတိုင်းအမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့များတို့သည် စစ်တပ်ကြီးဖွဲ့ပြီး ယှဉ်ပြိုင်သည့်နည်းကို မကျင့်သုံးဘဲ၊ လူနည်းနည်းနှင့် စွန့်စားတိုက်ခိုက်သော အသေခံပစ်ခတ် တိုက်ခိုက် သည့် နည်းများဖြင့် ရန်သူအစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ၊ ရန်ဘက်လူမျိုး၏ပြည်သူများကို တိုက်ခိုက်ကြသည်။ တမီးလ်တိုင်းဂါးအဖွဲ့ကလည်း ဤအသေခံတိုက်ခိုက်သည့် နည်းကိုကျင့်သုံးခဲ့ကြသည်။ ဤနည်းကို အချို့က အကြမ်းဘက်ဝါဒ (Terrorism) ဟုခေါ်ကြသည်။ လက်တွေ့တွင် ထိုတိုက်ခိုက်နည်းနာသည် ၎င်းတို့ဦးတည်သော အစိုးရကို ဖြုတ်ထုတ်နိုင်ခြင်း မရှိပေ။ သို့သော် အခက်အခဲအကြပ်အတည်း အမျိုး မျိုးကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး၊ အပေးအယူလုပ် စေ့စပ်ရေးကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ခဲ့သည်။ ဤ နည်းနာသည် မယှဉ်သာအောင် အင်အားကြီးသောရန်သူကို အင်အားနည်း သော အင်အားစုက တိုက်ပွဲဆင်သော နည်းတရပ်အဖြစ် ထင်ရှားလာသည်။

(၂၁) ရာစုအဝင် ၂၀၀၁ ခု စက်တင်ဘာလ (၁၁) ရက်နေ့တွင် အမေရိကန် ပြည် နယူးယော့မြို့ရှိ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေး အဆောက်အဦး (WTC) အထပ် (၁၁၀) စီရှိ အမှူညီနောင်တိုက်နှစ်လုံးကို အချိန်အနည်းငယ်အတွင်း ဖြိုချနိုင်ခဲ့ သည်။ ဝါရှင်တန်ဒီစီမြို့ရှိ အမေရိကန်တို့၏ စစ်ဌာနချုပ် ပင်တဂွန် အဆောက် အဦးကိုလည်း ဝင်တိုက်ခဲ့ရာ အပျက်အစီးအတော်အတန်ရှိခဲ့သည်။ တိုက်ခိုက်ရေး သမားများသည် ခရီးသည်တင်ဂျက်လေယာဉ်ကြီးများကို ပြန်ပေးဆွဲယူပြီး

၎င်းလေယာဉ်ကြီးများဖြင့် ဝင်တိုက်ရာ ဗုံးမပါဘဲ အလွန်ကြီးမားသော ပေါက်ကွဲ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ လူ (၆၀၀၀) ကျော်သေဆုံးပြီး အလွန်ကြီးမားသော ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ ၂၀၀၂ ခု အောက်တိုဘာ (၁၂) ရက်နေ့တွင် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ ဘာလီကျွန်းတွင် ကားထောင်ပုံး ဖြင့် တိုက်ခိုက်ရာ လူ (၂၀၀) နီးပါး သေဆုံးခဲ့ပြန်သည်။ နိုဝင်ဘာလ (၂၈) ရက်နေ့တွင် အာဖရိကတိုက် ကင်ညာနိုင်ငံ၊ မွန်ဘာဆာမြို့ ဟိုတယ်တစ်ခုကို ကားဗုံးဖြင့် ဖောက်ခွဲခြင်းနှင့် တဆက်တည်း အစ္စရေး လေယာဉ်တစ်စီးကို ခိုးကျည်ဖြင့် ပစ်ခတ်ခွဲခြင်းတို့သည် ထင်ရှားသော အဖြစ်အပျက်များဖြစ်သည်။ ဤ အဖြစ်အပျက်များအပြင် အစ္စရေးနိုင်ငံအတွင်း ပါလက်စတိုင်းတို့၏ အသေခံပုံးဖောက်ခွဲမှုများ အကြိမ်များစွာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သေးသည်။ ရုရှားနိုင်ငံ မော်စကိုမြို့ရှိ ကဇာတ်ရုံတစ်ခုကို ချေချင်းတော်လှန်ရေးသမားတို့ ဝင်စီးခဲ့ရာမှ လူ (၁၀၀) ကျော် သေဆုံး ခဲ့ရသည်။ ဤသည်တို့မှာ (၂၁) ရာစုအစ ယနေ့ကာလ၏ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးအခြေအနေ ဖြစ်သည်။

ဤအကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှုတို့သည် မသက်ဆိုင်သောပြည်သူများကို ထိခိုက်သေဆုံးစေသဖြင့် တရားသော စစ်ရေးနည်းနာမဟုတ်ပေ။ အများကဝေဖန်ရှုံ့ချနေသောကိစ္စ ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ဤအဖြစ်အပျက်များသည် နည်းပါးပျောက်ကွယ်သွားမည့်အလားအလာမရှိ၊ တဖြည်းဖြည်းချင်း တိုးပွားများပြားလာနေသည်ကို တွေ့ရှိလာရသည်။

ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဆောက်အဦအား တိုက်ခိုက်မှု၊ ဘာလီကျွန်းပုံးဖောက်မှု၊ မွန်ဘာဆာ ဗုံးဖောက်မှုနှင့် လေယာဉ်ပစ်ခတ်မှုတို့သည် ဆက်စပ်နေသည့် လက္ခဏာရှိသည်။ ဘာလီကျွန်းဖောက်ခွဲမှုတွင် အဖမ်းခံထားရသူတစ်ဦးက “ဩစတြေးလီးယားနိုင်ငံသားများကို အမေရိကန်နိုင်ငံသားများ ဟု ထင်မှတ်ပြီး ဖောက်ခွဲခံမိသည့်အတွက် စိတ်မကောင်းကြောင်း” ပြောကြားခဲ့သည့်စကားကိုထောက်လျှင် အမေရိကန် အစိုးရအပေါ် မကျေနပ်ချက်ရှိကြောင်း ထင်ရှားသည်။ ကင်ညာနိုင်ငံ ဗုံးဖောက်မှုနှင့် လေယာဉ်ပစ်ခတ်မှုတို့သည် အစ္စရေးနိုင်ငံသားများကို ဦးတည်ထားကြောင်းထင်ရှားသည်။ အမေရိကန်ပြည်သူများနှင့် အစ္စရေးပြည်သူများအပေါ် ဤတိုက်ခိုက်မှုတို့က အဘယ်ကြောင့် ပစ်မှတ်ထားခဲ့ရပါသနည်း။ စဉ်းစားသုံးသပ်ရန် လိုအပ်သောအချက်ဖြစ်သည်။

အစ္စရေးတို့သည် အာရပ်မျိုးနွယ်စုဝင် ပါလက်စတိုင်းလူမျိုးများ၏ နိုင်ငံကို လုယူသိမ်းပိုက်ထားပြီး ပါလက်စတိုင်း ပြည်သူများအပေါ် စစ်အင်အားဖြင့် အနိုင်ကျင့်နေသည်။ ပါလက်စတိုင်းများကို နယ်မြေခွဲပေးပြီး လွတ်လပ်ခွင့်ပေးရန်

ကုလသမဂ္ဂနှင့် နိုင်ငံတကာကတောင်းဆိုနေပါသော်လည်း မပေးသေးဘဲ အချိန်ဆွဲနေသည်။ နယ်မြေနှင့် အခွင့်အရေးများပေးရမည်ကို နားလည်သော်လည်း နည်းနိုင်သမျှ အနည်းဆုံးကိုသာပေးရန် လုပ်ဆောင်နေသည်။ ကုလသမဂ္ဂနှင့် နိုင်ငံတကာက အစွဲအမူအပေါ် မည်သို့ပင်အပြစ်တင်ဝေဖန်နေသော်လည်း အမေရိကန်အစိုးရသည် အစွဲအမူတို့ဘက်က အမြဲရပ်တည်ကာကွယ်ပေးနေသည်။ နိုင်ငံတကာရေးရာများတွင် အမေရိကန်သည် ၎င်း၏ဩဇာအာဏာကို သုံးပြီး ဆရာကြီးလိုက်လုပ်နေသည်။ နေတိုးစစ်အင်အားကို သုံး၍လည်း ဝင်ရောက်စွက်ဖက်တတ်သည်။ အာရပ်နိုင်ငံများရှိ မူဆလင်ဘာသာဝင်အများစုသည် ပါလက်စတိုင်းတို့ဘက်က နာကျည်းလာကြသည်။ ထို့ကြောင့် အစွဲအမူနှင့် အမေရိကန်အစိုးရတို့ကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ချင်ကြသည်။ သို့သော် ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ရန်အင်အား အလွန်ကွာခြားနေသဖြင့် ၎င်းတို့၏ပြည်သူများကို ဒုက္ခပေးပြီး ပြည်သူတို့က ၎င်းတို့အစိုးရကို တောင်းဆိုအကြပ်ကိုင် လာစေရန် ပြည်သူများကို တိုက်ခိုက်နေခြင်းဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်သုံးသပ်မိပါသည်။ တနည်းအားဖြင့် အင်အားနည်းသောအုပ်စုက အင်အားသာလွန်သောအုပ်စုကို တိုက်ခိုက်ရာမှာ တိုက်ရိုက်မလုပ်နိုင်သဖြင့် သွယ်ဝိုက်သည့်နည်းကို သုံးခြင်းဖြစ်သည်။

အမေရိကန်အစိုးရသည် အယ်ကိုင်ဒါအဖွဲ့ဝင်တို့၏ တိုက်ခိုက်မှုကို ခံရသော အခါ ရန်သူကို ရှာမတွေ့သဖြင့် တာလီဘန်အစိုးရကို တိုက်ခိုက်ဖြုတ်ချခဲ့သည်။ သို့သော်နိုင်ငံတကာတွင် ပြန့်နှံ့ရောက်ရှိနေသော အယ်ကိုင်ဒါများကို ချေမှုန်းနိုင်ရန် အစိုးရအဖွဲ့များစွာကို ဖယ်ရှား၍မရနိုင်ပါ။ အစွဲအမူအစိုးရသည် တိုက်ခိုက်ခံရတိုင်း အမြဲလိုလို ပါလက်စတိုင်းပြည်သူများကို ပြန်၍လက်စားချေ တိုက်ခိုက်တတ်သည်။ အမေရိကန်နှင့် အစွဲအမူတို့ ပိုပြီးကြမ်းကြမ်းလှုပ်ရှားလေ ၎င်းတို့၏ ပြည်သူများအဖို့ ဒုက္ခတွေ့လေဖြစ်လာနေသည်။ တဖက်က အမေရိကန်နှင့် အစွဲအမူနိုင်ငံအတွင်း တိုက်ခိုက်ရန်မလွယ်သောအခါ နိုင်ငံခြားတစ်ခုခုတွင် သွားရောက် တိုက်ခိုက်ကြသည်။ ယခုအခါ အာရှ၊ အာဖရိကတိုက်ရှိ နိုင်ငံများတွင် တိုက်ခိုက်ပြနေသည်။ အစွဲအမူနှင့် ပါလက်စတိုင်းအရေးသည် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းကို ပြန့်နှံ့ဒုက္ခပေးနေပြီး ခံရသူများကား အပြစ်မဲ့ပြည်သူများသာ ဖြစ်သည်ကို တွေ့မြင်နေကြ ရပါသည်။

လူလူချင်းဖြစ်ပွားနေသော ပဋိပက္ခများကို အင်အားသုံးဖြေရှင်းခြင်းနည်း တခုတည်းဖြင့် ဖြေရှင်း၍မရနိုင်ပါ။ အင်အားသုံးဖြေရှင်းခြင်းနည်းသည် အာဏာရှင်တို့ကျင့်သုံးသော နည်းဖြစ်သည်။ ဤနည်းကို လူမိုက်၊ လူရမ်းကား၊ အမြော်အမြင်မရှိသူများအပေါ်တွင်သာ ကျင့်သုံးသင့်ကျင့်သုံးနိုင်သည်။ ပညာအမြော်

နိုင်ဟံသာ

အမြင်ရှိသူ ပြည်သူများအပေါ် ကျင့်သုံးမိပါက ပိုမိုဆိုးရွားသော အခြေအနေကို ဖြစ်ပေါ်လာစေသည်။ မဆင်မခြင်အလွန်အကျွံ ကိုင်တွယ်မိပါက ကမ္ဘာ့ပြဿနာ ကြီး ဖြစ်လာနိုင်သည်။

ဥပမာအားဖြင့် ဘာလီကျွန်းတွင် ဩစတြေးလျနိုင်ငံသား များစွာသေဆုံးခဲ့ရ သည့်အပေါ် စိတ်နာနေသော ဩစတြေးလျဝန်ကြီးချုပ်က ဒီလိုအကြမ်းဖက် တိုက်ခိုက်မှုမျိုးကို တင်ကြိုသိရှိပါက နိုင်ငံနယ်မြေမရွေး လက်ဦးမှုရအောင် တိုက်ခိုက်ရမည်ဟု နိုင်ငံဘာလအကုန် ဒီဇင်ဘာလဆန်းပိုင်းက ပြောဆိုခဲ့မိသည်။ ထိုသို့ပြောခဲ့သည့်အပေါ် မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံခေါင်းဆောင်များက မိမိတို့ နိုင်ငံ၏ အချုပ်အခြာအာဏာကို ထိပါးမခံကြောင်း ဒေါသဖြင့် တုံ့ပြန်ခဲ့ကြသည်။ အစ္စရေးနိုင်ငံက ကင်ညာနိုင်ငံအတွင်း တိုက်ခိုက်ခံရမှုကို ဝင်ရောက်စုံစမ်းကိုင်တွယ် ရန် ပြောလာသည်ကို ကင်ညာနိုင်ငံက ပယ်ချခဲ့သည်။ စက်တင်ဘာ (၁၁) ရက်၊ အမေရိကန်နိုင်ငံ တိုက်ခိုက်ခံရစဉ်က ဆော်ဒီအာရေးဗီးယား နိုင်ငံသားအများစု အကြမ်းဖက်အဖွဲ့တွင် ပါဝင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် အမေရိကန်နှင့် ဆော်ဒီအာရေးဗီးယား တို့အကြား ဆက်ဆံရေးညစ်ထေး ခဲ့သည်။ တဖန် အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှုများကို အီရတ်သမ္မတ ဆဒ်မဟူစိန်က အားပေးထားသည်ဟု ယုံကြည်စွပ်စွဲပြီး အီရတ် အပေါ် အမေရိကန်က တိုက်ခိုက်ရန် ကြိုးပမ်းလာသည်။ ကုလသမဂ္ဂနှင့် နိုင်ငံများ စွာ ဝင်ထိန်းနေရသည်။

ဤဖြစ်ရပ်နေသော အခြေအနေများအပေါ် သုံးသပ်လျှင် (၂၁) ရာစုအဝင် မျက်မှောက်ကာလသည် ငြိမ်းချမ်းမည့် အလားအလာနည်းပြီး စစ်ပွဲများ ဖြစ်ပေါ်ပေါက်ကွဲလာနိုင်သည့် အခြေအနေမျိုးပင် ဆိုက်ရောက်လာနိုင်သည်။ ဤ ပေါက်ကွဲမှုအန္တရာယ်သည် မလွဲမသွေဖြစ်ပေါ်လာမည်ဟု ကြိုတင်နမိတ်ဖတ်လိုက် သည်တော့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာလူတို့အပေါ် တည်နေပေသည်။ ကမ္ဘာတွင်ဖြစ်စေ မြန်မာပြည်တွင်ဖြစ်စေ ငြိမ်းချမ်းစွာအတူယဉ်တွဲနေထိုင်ရေးအတွက် တန်းတူညီမျှ ရေးရှိဖို့လိုသည်။ လူသားအချင်းချင်း၊ လူမျိုး၊ ဘာသာ၊ အသားအရောင် မတူသည့် အပေါ်ခွဲခြားခြင်း၊ ဖိနှိပ်အနိုင်ကျင့်ခြင်းများရှိနေပါက ငဲ့လျှိုးနေသော ခံပြင်းစရာ နာကျည်းချက်များကနေ အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်လာစေသည်။ ပြဿနာ၏အရင်းအမြစ်ဖြစ်သော ဤကိစ္စအပေါ် အလေးထားစဉ်းစား ဖြေရှင်း ကြမည်ဆိုပါက ပြေလည်ရန် ခဲယဉ်းမည်မဟုတ်ပါ။ လူတို့သည် (အဓိကအားဖြင့် အင်အားကြီးသူ၊ အာဏာရှိသူတို့သည်) ပြဿနာများကို ဦးနှောက်ဖြင့် ပိုင်းခြား ဝေဖန်၍ ဆုံးဖြတ်ခြင်းများလုပ်သင့်သည်။ လူတို့သည် ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း၊ နာကျည်း

စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး

ခြင်းနှင့် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန်မာနတို့အပေါ် အခြေခံသော နှလုံးသားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းမျိုးကို သတိထား ရှောင်ရှားကြရန်လိုအပ်သည်။

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် မျက်မှောက်ကာလအခြေအနေသည် ကမ္ဘာတွင်ရော မြန်မာတွင်ပါ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ပျက်စီးစေနိုင်သည့် ပေါက်ကွဲမှုအန္တရာယ်သည် လက်တစ်ကမ်းအကွာမှာ ရှိနေသည်။ သို့သော်ရှောင်ဖယ်၍လည်း ရနိုင်သည်။ တိုးဝင်၍လည်းရနိုင်သည်။ သက်ဆိုင်သူတို့အပေါ်တွင်သာ တည်မှီနေပါသည်။ တာဝန်ရှိသူများ စဉ်းစားကြပါကုန်။

[မွန်အမျိုးသမီးဂျာနယ် - ၂၀၀၃]

ကျားကိုသနားရင်
သမင်ကိုလည်းတနာတတ်ပါစေ

ကျားကိုသနားရင် သမင်ကိုလည်း တနာတတ်ပါစေ

၂၀၀၅ ခု ဇူလိုင်လ (၂၆) ရက်နေ့ (RFA) လွတ်လပ်တဲ့ အာရှရေဒီယို အစီအစဉ်က ကျနော်တို့ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဟူးကောင်းဒေသမှာ ကျားထိန်းသိမ်းရေး ဒေသတွင် တစ်ခုသတ်မှတ်ပြီး ကျားများကိုမျိုးတုန်းမသွားအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားတယ်လို့ ကြေညာသွားပါတယ်။ အဆိုပါ ဟူးကောင်းဒေသက ကျားထိန်းသိမ်းရေးတွင်ဟာ ကမ္ဘာမှာအကျယ်ဆုံးဖြစ်တယ်လို့လည်း ဆိုထားပါတယ်။ ကမ္ဘာမှာကျားကောင်ရေ အတော်နည်းနေပြီး အခုဆိုရင် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ ကောင်ရေ (၂၀၀၀) ခန့်နဲ့ ကျနော်တို့နိုင်ငံမှာ ကောင်ရေ (၁၅၀) လောက်သာ ရှိတယ်လို့လည်း ခန့်မှန်းတွက်ချက် ထားပါတယ်။ အခု ကျားထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး အစီအစဉ်ဟာ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့ (NGO) တစ်ခုရဲ့ အစီအစဉ်တစ်ခု ဖြစ်ပြီး မြန်မာစစ်အစိုးရကလည်း သဘောတူခွင့်ပြုလို့ အကောင်အထည်ဖော်နေတာဖြစ်တယ်လို့ သိရပါတယ်။ အိန္ဒိယနဲ့ ကျနော်တို့နိုင်ငံဝန်းကျင်မှာရှိတဲ့ ဘင်္ဂလားကျားမျိုးဟာ ကျားအမျိုးမျိုးအနက် အရောင်အတောက်ပဆုံးနဲ့ အကွက်အလှဆုံး ဖြစ်တယ်လို့လည်း ကြားဘူးပါတယ်။

ကျနော်တို့ နေထိုင်တဲ့အာရှတိုက်မှာ ခြင်္သေ့တွေမရှိတော့လို့ အာရှရဲ့တောတစ်ခုမှာ ကျားဟာဘုရင်ဖြစ်နေတယ်။ အရွယ်ပိုကြီးတဲ့ ဆင်အပါအဝင် တောထဲက တောကောင်အားလုံးဟာ ကျားကို ကြောက်ကြရတယ်။ လူတွေလည်း ကျားကိုကြောက်ကြတယ်။ မြို့ထဲကလူတွေကတော့ တိရစ္ဆာန်ရုံရဲ့ လှောင်အိမ်ထဲမှာ သာ ကျားကိုတွေ့ဘူးတော့ ကြောက်ရကောင်းမှန်း မသိရင်နေမယ်။ တောနယ်မှာ လှုပ်ရှားနေရတဲ့ လူတွေကတော့ ကျားကိုအလွန်ကြောက်ကြတယ်။ တောထဲသွားရင် ကျားခြေရာ၊ ကျားမစင်ကို မြင်တာဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကျားဟိန်းသံကို ကြားရရင်ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ကြက်သီးထပြီး ကြောက်စိတ်ဝင်လာမြဲဖြစ်တယ်။ တောထဲအိပ်ကြတဲ့အခါ အပြောအဆို အနေအထိုင် အပြုအမူတွေကို ဆင်ခြင်ထိန်းသိမ်းဖို့ လူကြီးတွေက သွန်သင်ကြတယ်။ လူငယ်တွေ၊ လူသစ်တွေ အမှားတစ်ခုခုလုပ်မိရင် ခွင့်လွှတ်ဖို့ တောတောင်စောင့်နတ်တွေကို လူကြီးတွေက တောင်းပန်တတ်ကြတယ်။ တောတောင်စောင့်နတ်တွေက မကျေနပ်ရင် ကျားတွေကိုစေလွှတ်ပြီး အန္တရာယ်ပြု

တတ်တယ်ဆိုတဲ့ အမြင်တွေရှိတယ်။ ကျားတွေနဲ့ နတ်တွေဆက်စပ်မှုရှိတယ်။ နတ်တွေက ကျားတွေကိုခိုင်းစေတတ်လို့ ခုခံအံ့တုဖို့ မလွယ်ဘူးဆိုတဲ့ အမြင်တွေလည်း တစ်ချို့လူတွေက ခံယူထားကြတယ်။ တစ်ချို့နတ်ရုပ်တွေဟာ ကျားကိုစီးလို့၊ တစ်ချို့နတ်ရုပ်တွေကလည်း ကျားနဲ့အတူရုပ်လို့ လုပ်ထားတာတွေဟာ ကျားနဲ့ နတ်ကိုဆက်စပ်မြင်နေကြတာပဲ။ ကျားဟာ (၉) တောင်ပြည့်တဲ့အထိ ကြီးလာရင် လူလိုဖန်ဆင်းနိုင်တယ် ဆိုပြီးတော့လည်း ပြောတတ်ကြတယ်။ ဒါတွေက ကျားတွေရဲ့ အရှိန်အဝါတယ်လို့ရှိနေတယ်ဆိုတာ ပြောပြတာပါ။ ယခုခေတ်မှာသာ ကျားတွေနည်းလာပြီး လက်နက်တွေလည်းကောင်းလာလို့ ကျားတွေကိုကြောက်တဲ့ စိတ်တွေ နည်းလာတာဖြစ်တယ်။

တောထဲက တိရစ္ဆာန်အများစုဟာ မြက်၊ သစ်ရွက်၊ သစ်မြစ်၊ သစ်သီးတွေကို စားပြီးရှင်သန်ပေါက်ဖွား နေကြတာဖြစ်တယ်။ သမင်၊ ဒရယ်၊ စိုင်း၊ ဆတ်၊ ဆင်၊ ပြောင်၊ ငြိစတဲ့ သားကောင်တွေ၊ မျောက်တွေ၊ ငှက်မျိုးစုံတွေဟာ တောထဲမှာ သူ့အစုနဲ့သူနေကြပြီးတော့ တစ်ကောင်နဲ့တစ်ကောင် အန္တရာယ်မပေးကြဘူး။ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ညီညီညွတ်ညွတ်နဲ့ တောကိုမှီပြီး ရှင်သန်နေကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျား ဆိုတဲ့သားကောင်တစ်ကောင် အဲ့ဒီတောကိုရောက်လာရင် ပျော်ရွှင်အေးချမ်းနေတဲ့ သားကောင်အားလုံးဟာ သေရ၊ ကြေရ၊ ပြေးရ၊ လွှားရနဲ့ အားလုံး ဒုက္ခရောက်ကြရတယ်။ ဒါက တစ်ကယ့်အဖြစ်မှန်ပါ။ ကျနော်က ကျားကိုမုန်းလို့ ပိုပြီးပြောနေတာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ တောနယ်ကလူတွေသိကြပါတယ်။

တိရစ္ဆာန်ထဲမှာ ကျားတွေဟာ သားကောင်တွေကိုသတ်ဖြတ်စားသောက်ပြီး တော့မှ ရှင်သန်ကြတာဖြစ်တယ်။ ကျားတစ်ကောင်ရှင်သန်နိုင်ဖို့ သားကောင်တွေ ဘယ်လောက် သေပေးနေရတယ်ဆိုတာ ကျားကိုသနားတတ်သူများ စဉ်းစားမိပါသလား။ သဘာဝကဖန်တီးပေးထားတဲ့ တောထဲမှာ အေးချမ်းစွာနေနေကြတဲ့ သားကောင်အများစုကြီးဟာ ကျားတစ်ကောင်အတွက်နဲ့ ကြောက်လန့်ပြေးလွှား ဘဝပျက်နေတာကို ကိုယ်ချင်းစာမိပါသလား။ ဒါမှမဟုတ် ကျားလိုဘဝမျိုး အနေအထားမျိုးကို အားကျပြီး အဲ့ဒီလို စိတ်ဓာတ်မျိုးကို မွေးမြူမြှင့်တင်လိုလို့ လား ဆိုတာအသေအချာ ပြန်လည်သုံးသပ်စေချင်ပါတယ်။

အတိတ်ကာလမှာ ကြာမြင့်စွာတောဘုရင်ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ကျားသတ္တဝါဟာ အခုတော့ ဝဋ်လည်ပြီ။ သူ့ကိုနိုင်တဲ့သူ ပေါ်လာပြီ။ သူ့ကိုဆုံးမပညာ ပေးနေပြီ။ မှုဆိုးကျော်ကြီးတွေက မိမိအစွမ်းအစကို သက်သေပြဖို့ ကျားသားရေကို ဧည့်ခန်းမှာ အလှပြထားချင်တယ်။ လက်နက်ကို ကြော်ငြာသူတွေကလည်း ပြသထားချင်

တယ်။ ငွေရှင်ကြေးရှင် ရာထူးရှင်တွေကလည်း ပကာသနတစ်ခုလို အိမ်မှာအလှပြထားချင်တယ်။ ကျားရိုးကိုလည်း အရိုးအဆစ်ခိုင်းမာပြီး အားသန်စေတဲ့ ဆေးဖက်ဝင်ပစ္စည်းအဖြစ် တရုတ်လူမျိုးတွေက ဈေးကြီးပေးပြီး ဝယ်ယူနေကြတယ်။ ကျားရဲ့အစွယ်၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်းများကိုလည်း ကလေးငယ်များရဲ့ လည်မှာ ချိတ်ဆွဲထားရင် သူငယ်နာကျားဗဟုန်းရောဂါကို ကာကွယ်စေတယ်လို့ ယုံကြည်ပြီး ဝယ်ယူဝတ်ဆင်နေကြတယ်။ ဒီလို ကျားရဲ့ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်း တွေကို တန်ဖိုးပေးဈေးမြှင့်လိုက်တော့ ကျားတွေအတွက် တောဘုရင်ကနေ တောပုန်း၊ မုဆိုးကနေ သားကောင်ဘဝကျရောက်စေခဲ့ရတယ်။ ဒီကနေ့ မုဆိုးများ အတွက် ကျားတစ်ကောင်ရလိုက်ရင် သန်းထိပေါက်သလို ငွေရစေတယ်။ ဒါကြောင့် ကျားလိုက်မုဆိုးတွေ ပေါ်လာတယ်။ ငွေတွေအကုန်ခံ၊ နိုင်ငံနယ်နိမိတ်တွေ ကိုကျော်ဖြတ်ပြီး ကျားကိုလိုက်ရှာကြတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကျားတွေခိုလှုံရာ နေရာကျဉ်း ခဲ့ရတယ်။

ကျားတွေဝဋ်လည်လို့ မျိုးတုံးရမှာကို စိုးရိမ်တဲ့အနေအထားမှာ တစ်ချို့က ကျားတွေကိုသနားပြီး ကယ်တင်ချင်ကြတယ်။ ကျနော်ကတော့ ကျားကိုမမှန်းပါဘူး။ ဒါပေမယ့် တောကိုမိပြီး အေးချမ်းစွာနေနေကြတဲ့ သမင်၊ ဒရယ်၊ စိုင်း၊ ဆတ်စတဲ့ သားကောင်မျိုးစုံအများစုတွေရဲ့ ဘဝကိုပိုမိုပြီး စာနာသနားမိပါတယ်။ သဘာဝက ဖန်တီးပေးထားတဲ့ ရေမြေတောတောင်ပေါ်မှာ မှီတင်းနေထိုင်ကြတဲ့ သတ္တဝါများအားလုံးစုစည်းညီညွတ်စွာ ရပ်တည်နိုင်ရေးကို ဖြစ်စေလိုတယ်။ ဒီတော့ ဘယ်လိုဖန်တီး ရမှာလဲ။ ကျားကို ဒီအတိုင်းလွှတ်ထားရင် တစ်ကယ်လို့များ သမင်၊ ဒရယ်လို ဘဝမျိုးများဖြစ်နေကြတဲ့ စာဖတ်သူများလက်ခံ သဘောတူနိုင်ပါ့မလား။ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ် ကျားတွေတိုးပွားများပြားလာရေးကိုဘဲ ဦးစားပေးမယ်ဆိုရင် သဘာဝသားကောင်တွေကို ထိန်းသိမ်းတယ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်ပါဦးမလား။

ဒါက နိုင်ငံရေးဆိုရင် သဘောထားအမြင်နဲ့လည်း ဆိုင်ပါတယ်။ တိုင်းပြည်ကို အေးချမ်းစေချင်ပါတယ်၊ တိုးတက်စေချင်ပါတယ်ဆိုရင် ပြည်သူအများစုအပေါ်မှာ လူယက်အနိုင်ကျင့်အမြတ်ထုတ်နေတဲ့ လူဆိုးတွေ၊ ခါးပြဲတွေ၊ ကိုယ်ကျိုးရှာ အာဏာရှင်တွေကို မွေးမြူထားလို့မရဘူး။ ဒီလိုပါဘဲ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ ကျနော်တို့ပြည်ထောင်စုကြီးမှာလည်း လူမျိုးတစ်မျိုးထဲကို တိုးတက်အောင်လုပ်ပြီး ကျန်လူမျိုးတွေကို ဝါးမျိုပစ်နေတာမျိုးကို ခွင့်ပြုထားဖို့ မသင့်ဘူး။ ဒီအမူအကျင့်တွေ ကျနော်တို့နိုင်ငံမှာ တကယ်ရှိမရှိ စူးစမ်းလေ့လာကြည့်ပါ။

ကျနော်တို့နိုင်ငံမှာ ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ဗမာ၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း ဆိုပြီး လူမျိုးကြီး (၈) မျိုးအသိအမှတ်ပြုထားတယ်။ နောက်ပြီး ကိုးကန့်၊ နာဂ၊ ပအိုဝ်း၊ ပလောင်၊ ဝါ၊ လားဟူ စတာတွေကလည်း လူဦးရေအတော်အတန်နဲ့ သီးခြားနယ်မြေမှာ စုစည်းတည်ရှိနေကြတယ်။ စစ်အစိုးရကတောင် လူမျိုး (၁၃၅) မျိုးရှိတယ်လို့ ပြောနေတယ်။ ဒါကတော့ မမှန်ပါဘူး။ တီးတိန်ချင်း၊ ဖလမ်းချင်း၊ ဟားခါးချင်း ဆိုပြီးခွဲခြားထားတာကတော့ မရိုးသားပါဘူး။ လမ်းပန်းဆက်သွယ် ရေးခက်ခဲပြီး စာပေမထွန်းကား မကျယ်ပြန့်သေးတဲ့ကာလမှာ ဒေသအလိုက် စကားအချို့ကွဲတာရှိပေမယ့် ချင်းလူမျိုးကတော့ တစ်ခုထဲပါ။ ဒီလိုမတူညီတဲ့ လူမျိုး တွေရှိနေကြတဲ့ အနေအထားမှာ ဗမာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုတစ်ခုထဲကိုဘဲ အားပေးမြှင့်တင်နေရာပေးပြီး ကျန်လူမျိုးစုတွေရဲ့ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုတွေကို ဖိနှိပ်ပိတ်ပင်ထားတာမျိုးဟာ အေးချမ်းတဲ့တောထဲမှာ ကျား ကိုလွှတ်ပြီး မွေးတဲ့သဘောဖြစ်နေတယ်။

ပြည်နယ်ရှိတဲ့ လူမျိုးစုတွေရော၊ ပြည်နယ်မရှိ အမျိုးသားဒေသမရှိသေးတဲ့ လူမျိုးတွေရော၊ သူတို့ဒေသမှာ သူတို့ရဲ့ဘာသာစကား၊ စာပေတွေကို ရုံးသုံး တရားဝင်သုံးစွဲခွင့် မရှိကြဘူး။ လူမျိုးစုတွေရဲ့ စာပေသင်ကြားမှုကို ၁၉၆၂ ခု ဗိုလ်ချုပ် နေဝင်း အာဏာမသိမ်းခင်က အလယ်တန်းအဆင့်ထိ သင်ကြားခွင့်ရှိခဲ့တယ်။ ကျနော်ငယ်ငယ်တုန်းက မွန်ပြည်နယ်ဆိုတာ မရှိသေးပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျနော် (၇) တန်းအထိ မွန်စာကိုကျောင်းမှာ သင်ခဲ့ရတယ်။ တစ်နှစ်တစ်ခါ မွန်ယဉ်ကျေး မှု့တော်ကြီးဆိုပြီး မော်လမြိုင်မြို့မှာ စည်စည်ကားကားကျင်းပခွင့်ရခဲ့တယ်။ ပြည် နယ်ရှိတဲ့ လူမျိုးတွေက ပြည်နယ်ကောင်စီကို ဖွဲ့စည်းပေးထားတော့ အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေး၊ အာဏာတွေပါ အထိုက်အလျောက်ရထားလို့ ပိုပြီးအခွင့်အရေးရှိ မှာဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၆၂ စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းပြီးကတည်းက ပြည်နယ်ကောင်စီဆိုတာ လည်း ရုပ်သေးဖြစ်ရ၊ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာအခွင့်အရေး တွေလည်း ဆုံးရှုံးခဲ့ရတယ်။ စစ်မှန်တဲ့ ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး (ဖက်ဒရယ် မူ) ကိုလည်း ခွဲထွက်ရေးလို့စွပ်စွဲပြီး တစ်ပြည်ထောင်စနစ်နဲ့ မဟာဗမာလူမျိုးကြီး ဝါဒကို အတင်းအဓမ္မပုံဖော်ခဲ့တယ်။ စစ်တပ်ကိုတိုးချဲ့၊ စစ်အင်အားကိုအသုံးပြုပြီး တိုင်းရင်းသားအတိုက်အခံအင်အားစုများနဲ့ ၎င်းတို့ကို ထောက်ခံအားပေးနေတဲ့ ပြည်သူများအပေါ်တိုက်ခိုက်အနိုင်ကျင့်ခဲ့တယ်။ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ပြည်နယ်နဲ့ လူမျိုးစုများအတွက် ရထားတဲ့အခွင့်အရေးတွေကို ရုတ်သိမ်းပြီးချုပ်ကိုင်ထား

တယ်။ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုတွေကိုလည်း ချုပ်ချယ်ကန့်သတ်ပြီး ဗမာ စကား၊ ဗမာ စာပေ၊ ဗမာ ယဉ်ကျေးမှုတွေနဲ့ လွှမ်းမိုးစေခဲ့တယ်။

ဒီလိုလုပ်ဟန်တွေကို နဝတ၊ နအဖစစ်အစိုးရကလည်း ဆက်လက်ကျင့်သုံး အကောင်အထည်ဖော်နေတယ်။ ရေရှည်ရေတိုစီမံကိန်းတွေ အစီအစဉ်တွေချ၊ ဘဏ္ဍာငွေတွေ အများအပြားအသုံးပြုပြီး အကောင်အထည်ဖော်နေတယ်။ သူတို့ရဲ့အစီအစဉ်တစ်ချို့ကို ဖော်ပြရရင် —

- (က) မျိုးစိတ်ချစ်ဓာတ်ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး၊ အမျိုးဂုဏ်ဇာတိဂုဏ်မြှင့်မားရေး၊ အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို အထောက်အကူဖြစ်စေသည့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ် ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ၊
- (ခ) အမျိုးသားညီညွတ်ရေးကို အထောက်အကူဖြစ်စေမည့် မြန်မာ့ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာနှင့် သုခုမအနုပညာများ မတိမ်ကောမပျောက်စေရန် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊
- (ဂ) ရိုးရာပွဲတော်များ ပြန်လည်ကျင်းပခြင်းဖြင့် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်နိုးကြားတက်ကြွရေး၊ အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု ဖြစ်ပေါ်စေရေး — ဆိုပြီး စီမံကိန်းချ အကောင်အထည်ဖော်နေတာဖြစ်တယ်။

ပိုပြီးထင်ရှားအောင် တင်ပြရမယ်ဆိုရင် —

(က) အစီအစဉ်အရ —

- (၁) မန္တလေးမြို့ရှိ မင်းတုံးမင်းတရားကြီးရဲ့ မြန်မာ့စံကျော်ရွှေနန်းတော် ပြန်လည်တည်ဆောက်အတွက် ငွေကျပ်သိန်းပေါင်း (၂၅၀၀) ကျော်၊
- (၂) မန္တလေးမြို့ မဟာအတုလဝေယန်ခေါ် အတုမရှိကျောင်းတော်ကြီး ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် ငွေကျပ်သိန်းပေါင်း (၁၆၇၈) ကျော်၊
- (၃) အမရပူရမြို့နယ်ရှိ မဟာဝေယန်ဘုံသာခေါ် ဗားကရာကျောင်းတော်ကြီး ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် ငွေကျပ်သိန်းပေါင်း (၆၄၉.၅၂) သိန်းကျော်၊
- (၄) ဘုရင့်နောင်မင်းတရားကြီး၏ ကမ္ဘောဇသာဒီနန်းတော်ရာကို

ရှာဖွေပြီး ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် ငွေကျပ်သိန်းပေါင်း (၁၇၀၀) ကျော်၊

(၅) အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ ရွှေဘုံရတနာမင်္ဂလာနန်းတော်ကို ရှာဖွေပြီး ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် ငွေကျပ်သိန်းပေါင်း (၅၀၀) ကျော်၊

(၆) ပုဂံယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေရှိ ဘုရား၊ ပုထိုးများပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ငွေကျပ်သိန်းပေါင်း (၁၃၁၁) ကျော် ဒီလို နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာငွေတွေကို အသုံးပြုပြီး တည်ဆောက်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

(ခ) အစီအစဉ်အရ —

(၁) အနုပညာဦးစီးအဖွဲ့ကိုဖွဲ့စည်းပြီး ဗမာ့အဆို၊ အက၊ အရေး၊ အတီးများကို ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ကာ ပြည်သူလူထုကိုလိုက်လံ ဖြေဖျော် တင်ဆက်စည်းရုံးနေတယ်။

(၂) အနုပညာမျိုးဆက်သစ်များ လေ့ကျင့်မွေးထုတ်ခြင်းအတွက်

(က) ပန်တျာနှင့် ပန်းချီ၊ ပန်းပုကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊

(ခ) ဝါသနာရှင်အထူးသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း

(ဂ) ယဉ်ကျေးမှုတက္ကသိုလ်များ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊

(ဃ) ဗမာ့အဆို၊ အက၊ အရေး၊ အတီးပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပခြင်း၊

(င) အဆင့်မြင့်ဇာတ်ရုံများတည်ဆောက်ခြင်း တို့ကို အချိန်၊ လုပ်အားနဲ့ ဘဏ္ဍာငွေအမြောက်အများကို သုံးစွဲပြီး လုပ်ဆောင်အကောင်အထည်ဖော်နေပါတယ်။

(ဂ) ဒီအစီအစဉ်အရ —

(၁) မြန်မာ့ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုလေ့သဘင်ပွဲတော် ကျင်းပခြင်း၊

(၂) မြန်မာ့ရိုးရာ မြင်းခင်းသဘင်ပွဲတော် ကျင်းပခြင်း၊

(၃) မြန်မာ့ရိုးရာနွားလှည်းနှင့် နွားအလှပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပခြင်းတို့ကို အစိုးရကဦးဆောင်ပြီး နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာငွေများစွာကို သုံးစွဲကာ လုပ်ဆောင်အကောင်အထည်ဖော်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါတွေကို လုပ်ဆောင်အကောင်အထည်ဖော်ရာမှာ အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ဦးတည်တဲ့ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တွေလို့ ဆိုထားပါတယ်။ လက်တွေ့မှာ ဗမာမဟုတ်တဲ့ အခြားတိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ အရေးကိစ္စတွေအတွက် ပြစ်ရာမရှိလောက်အောင်ကို ရှားပါးနေပါတယ်။ ဗမာ့သမိုင်း၊ ဗမာ့စာပေ၊ ဗမာ့ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုတွေကိုသာ ဖော်ဆောင်နေတာ တွေ့ရပါတယ်။ ပဲခူးမြို့မှာ ဘုရင့်နောင်မင်းရဲ့ ကမ္ဘောဇသင်္ဃာတော်ကို ပြန်လည်တည်ဆောက်လိုက်တဲ့အတွက် ပဲခူးမြို့ဟာ ဗမာဘုရင်တွေရဲ့မြို့တော်အဖြစ် သမိုင်းကို လက်ဝါးကြီးအုပ် ဆိုင်းဘုတ်တင်လိုက်တာဖြစ်တယ်။ တကယ်တော့ ပဲခူးဆိုတဲ့ ဟံသာဝတီမြို့မှာ မွန်ဘုရင်တွေခေတ်သုံးခေတ်နဲ့ မင်းဆက်ပေါင်းများစွာ နှစ်ရာပေါင်းများစွာ နန်းစိုက်ခဲ့တယ်။ ဘုရင့်နောင်မင်းလက်ထက်မှာ စစ်နိုင်ခဲ့လို့ နန်းတော်တည်ဆောက်ခဲ့ပေမယ့် သူနဲ့ သူ့သားအပါအဝင် နှစ်ပေါင်း (၃၀) ခန့်သာ နေခဲ့ရတာဖြစ်တယ်။ နှစ် (၃၀) ကို သမိုင်းသက်သေဖော်ပြီး နှစ်ပေါင်းများစွာကို မြှုပ်ပစ်တာဟာ ရိုးသားတဲ့စေတနာလို့ ဘယ်လိုလက်ခံရမှာလဲ။ လူမျိုးပေါင်းစုံအပေါ်မှာ ညီညွတ်မျှတတဲ့လုပ်ဆောင်ချက်မဟုတ်ဘဲ တိုင်းရင်းသားအားလုံးကို မျိုးဖြုတ်ပြီး ဗမာ့သမိုင်း၊ ဗမာ့စာပေ၊ ဗမာ့ယဉ်ကျေးမှုတွေနဲ့ ဗမာမှုပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်လို့ ပြောရင်လွန်မယ်မထင်ပါ။

အာဏာရစစ်ခေါင်းဆောင်တွေဟာ မျက်မှောက်ကာလမြန်မာနိုင်ငံကို အနောက်တိုင်းယဉ်ကျေးမှုများ စိမ့်ဝင်ပြန့်နှံ့လာနေတယ်။ သရုပ်ပျက်ဝတ်စားဆင်ယင်မှု၊ သရုပ်ပျက်အဆိုအကများကို အတုယူမှားကား မြန်မာ့အဆို အက၊ အရေး၊ အတီးတွေ တစ်စတစ်စမှေးမှိန်ပျောက်ကွယ်လာနေတယ်။ ဒါကြောင့် မြန်မာမှု၊ မြန်မာဟန် ကိုယ်ပိုင်ယဉ်ကျေးမှုကို အားပေးမြှင့်တင်ရမယ်လို့ ခံယူပြီးလုပ်ဆောင်လာတာဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ ဂလိုဘယ်လိုင်းဇေးရှင်း (Globalization) ခေါ် ကမ္ဘာလွှမ်းခြုံယှက်နှယ်မှု (ကမ္ဘာ့ရွာ) ခေတ်မှာ အနောက်တိုင်းယဉ်ကျေးမှုက ဗမာ့ယဉ်ကျေးမှုကိုစတင် ဝါးမျိုလာတာဖြစ်တယ်။ ဒီလို ကိုယ့်ကိုကိုယ်ထိလာတော့မှ နာရကောင်းမှန်း သိလာတယ်။ ကိုယ်ကလုပ်လာခဲ့၊ လုပ်နေတာကိုတော့ မှန်တယ်၊ တရားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။

အာဏာရ ဗမာ့စစ်ခေါင်းဆောင်အများစုရဲ့ အမြင်မှာ အနာဂတ်အတွက် စည်းလုံးညီညွတ်တဲ့ နိုင်ငံတော်တစ်ခုဖြစ်လာစေဖို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ လူမျိုး၊ ဘာသာ ခွဲခြားမှုမရှိဘဲ လူမျိုးတစ်မျိုး၊ ဘာသာစကားတစ်ခု၊ စာပေတစ်ရပ်၊ ယဉ်ကျေးမှုတစ်ပုံစံထဲ ဖြစ်ဖို့လိုတယ်။ ဒီလိုဖြစ်နိုင်ဖို့ကို အာဏာသုံးပုံစံချ လုပ်ယူရမယ်လို့

ယုံကြည်ထားတာ ရှိပါတယ်။ လူငယ်တွေကိုလည်း ဒီလိုအမြင်တွေ ရိုက်သွင်းနေပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ် ၂၀၀၄ ခုနှစ် မေလအတွင်း မွန်ပြည်နယ် အမည်မဖော်လိုတဲ့ မြို့နယ်တစ်ခုက မြို့နယ်ကြီး/ဖွဲ့အစည်းအဝေးမှာ အထက်အရာရှိတစ်ဦးက တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ စာပေတွေသင်ကြားနေတာကြောင့် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ထိခိုက်ပျက်ပြားစေသလို လူငယ်တွေရဲ့ ဘဝတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုလည်း ထိခိုက်စေတယ်လို့ ပြောသွားပါတယ်။ ဒါကို ကြီး/ဖွဲ့အဖွဲ့ဝင် ဗမာမဟုတ်တဲ့ လူတစ်ယောက်က ပြောပြလို့သိရတယ်။ ဒီနှစ် ၂၀၀၅ ခုနှစ် ဧပြီလ မှော်ဘီမြို့မှာ ဖွင့်လှစ်ခဲ့တဲ့ ကြီး/ဖွဲ့စည်းရုံးရေးတာဝန်ခံများအဆင့် သင်တန်းမှာလည်း အတွင်းရေးမှူး (၁) ဒု - ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသိန်းစိန်က ကျနော်တို့နိုင်ငံမှာ လူမျိုးစုငယ်အများအပြားနဲ့ ကွဲပြားနေသလို ဘာသာ၊ သာသနာ၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုတွေလည်း ကွဲပြားနေတယ်။ ဒါကြောင့် တိုင်းပြည်ကိုအုပ်ချုပ်ထိန်းကွပ်ရာမှာ အလွန်ခက်ခဲကြောင်း၊ ဒါကြောင့် ဥမက္ခ၊ သိုက်မပျက်၊ အေးအတူပူအမျှနဲ့ တိုင်းပြည်ရှေ့ရေးကောင်းမွန်စေဖို့ တစ်ခုတည်းသော ဘာသာ၊ စကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ လူမျိုးဖြစ်အောင် တည်ဆောက်နိုင်မယ်ဆိုရင် တိုင်းပြည်အတွက် အစစအရာရာတိုးတက် ကောင်းမွန်လာမှာဖြစ်ကြောင်း ဦးဆောင်လမ်းညွှန်ပြောကြား သွားတယ်လို့ ကြားရပြန်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုဗမာမှုပြုရေး (ဒါမှမဟုတ်) မဟာဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒနဲ့ ဝါးမျိုပစ်ရေးဆိုတာ အာဏာရအုပ်စိုးသူများရဲ့ ခိုင်မာတဲ့ဦးတည်ချက်တစ်ခု ဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားတယ်။

ဒီလိုအမြင်သဘောထားနဲ့ တိုင်းပြည်ကိုထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်လာတာ အနှစ် (၆၀) ပြည့်တော့မယ်။ တိုင်းပြည်တော့ ပျက်မသွားသေးပါဘူး။ ဒါပေမယ့် မွဲနေတယ်။ ခေတ်နောက်ကျနေတယ်။ ပြည်သူလူထုတွေ ဒုက္ခပေါင်းစုံနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရတယ်။ တိုင်းပြည်ကနေ ထွက်ပြေးနေကြရတယ်။ ပြည်သူလူထုတွေ အမွေခိုင်းစေမှု၊ ဖိနှိပ်မှု၊ မြေယာသိမ်းယူမှု၊ မုဒိန်းကျင့်မှုတွေ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ခံနေရတယ်။ ဒါတွေဟာ သူတို့အစီအစဉ်ရဲ့ အသီးအပွင့်အောင်မြင်မှု အကျိုးဆက်တွေလား။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက “တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးမရှိရင် ဘယ်အစိုးရတက်တက် ဖာသည်နိုင်ငံဖြစ်နေမှာဘဲ” လို့ဆိုခဲ့သလို ဒီနေ့ကျနော်တို့နိုင်ငံ ဖြစ်နေရတယ်။ ကျနော်တို့ပြည်သူလူထုတော်တော်များများလည်း ဖာသည်ဖြစ်နေကြရတယ်။

ဒီလိုဘာကြောင့် ဖြစ်လာတာလဲ။ ဥပမာပုံဆောင်ပြီးပြောရရင် ကျားလိုစိတ်ဓာတ်ရှိတဲ့လူတွေကို လက်ခံမွေးမြူထားလို့ ဖြစ်တယ်။ ကျားဆိုတဲ့ သား

စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး

ကောင်းဟာ အခြားသားကောင်တွေကိုလည်း သတ်ဖြတ်စားသောက်တယ်။ ကျား အချင်းချင်းကိုလည်း ကိုက်သတ်စားတတ်တယ်။ သူ့သားသူ့သခင်ကိုလည်း ကိုက်စားတတ်တဲ့ သားကောင်မျိုးဖြစ်တယ်။ ပုံပြင်တစ်ခုမှာ ကျားသေကို အသက် သွင်းမိတဲ့ တက္ကသိုလ်ကပြန်လာတဲ့ ပညာတော်သင်သုံးဦးဟာ တစ်ယောက်ပြီးတစ် ယောက် ကျားစားတာကိုခံလိုက်ရတယ်။ ဒီကနေ့ ဗမာလူမျိုးပြည်သူအများက လည်း ဖိနှိပ်မှုအမျိုးမျိုးကို ခံနေရပြီ ဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ ကျားကိုသနားလို့ ကျားကို မွေးမြူထားမယ်ဆိုရင် သမင်၊ ဒရယ်၊ စိုင်း၊ ဆတ်တွေရဲ့ ဘဝကို စာနာတတ်ဖို့ စာဖတ်ပရိသတ်များကို ပန်ကြားလိုက်ပါတယ်။

[လွတ်လပ်သောမွန်သတင်းစာ - စက်တင်ဘာလ ၂၀၀၅]

"Guiding Star"

အမျိုးသားစာပေသင်ကြားခြင်းနှင့်ဆက်စပ်မှု

အမျိုးသားစာပေသင်ကြားခြင်းနှင့်သက်ဝပ်မှု

လူမျိုးတိုင်းမဟုတ်သော်လည်း လူမျိုးကြီး (သို့) လူမျိုးတစ်မျိုး၏ အင်္ဂါလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသောလူမျိုးတိုင်းတွင် စာပေရှိကြသည်။ ထိုလူမျိုးအလိုက်ရှိကြသော စာပေကို အမျိုးသားစာပေဟု သက်ဆိုင်ရာ လူမျိုးတို့က ခံယူခေါ်ဆိုကြသည်။ စာပေသည် ဘာသာစကားကို သင်္ကေတဖြင့် ဖော်ပြသောအရာ ဖြစ်သည်။ ဘာသာစကားကို ထိန်းသိမ်းပေးသောအရာလည်း ဖြစ်သည်။ စာပေသည် ဘာသာစကား၏ အသက်ဖြစ်၍ ဘာသာစကားသည် လူမျိုး၏အသက်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်စာပေသည် လူမျိုး၏ အသက်ဖြစ်သည်။ လူတိုင်းသည် မိမိလူမျိုးကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရန် တာဝန်ရှိသောကြောင့် အမျိုးသား စာပေသင်ကြားခြင်း သည် အမျိုးသား (သို့မဟုတ်) လူမျိုးတစ်မျိုးအတွက် ရှိသင့်ရှိအပ်သော အရာ ဖြစ်သည်။

ဘာသာစကားသည် လူသားအချင်းချင်းဆက်ဆံကြရာတွင် အခြေခံအကျ ဆုံးသောအရာ ဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်းထောင်သောင်းချီ၍ အတူတကွ နေထိုင်လာ ခဲ့ကြသော လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ဘာသာစကားတစ်ခုဖြစ်ပေါ်လာရသည်။ ထို့ အတူ အခြားဘာသာစကားမတူသော လူ့အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ရောနှော ဆက်ဆံမှုများလာသည့်အခါ ဘာသာစကားသည် ရောနှောလာတတ်သည်။ သူဝေါဟာရ (စကားလုံး) ကို ကိုယ်ယူ၊ ကိုယ့်ဝေါဟာရကို သူယူ၊ ကိုယ့်မှာမရှိ သေးသော ဝေါဟာရကို သူတစ်ပါးဝေါဟာရမှ မွေးစားခြင်းအားဖြင့် တစ်စတစ်စ ရောနှောလာသည်။ အခြားတစ်နည်းမှာ ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းကို ပြောဆိုနေကြသော လူမျိုးတစ်မျိုးအတွင်း အနေဝေးပြီး ဆက်ဆံရေးကျလာ သောအခါ ဝေါဟာရတစ်ချို့တွင် ဒေသအလိုက် အသံအလေးအပေါ့ အတိမ်း အစောင်းဖြစ်ပြီး ကွဲပြားမှုရှိလာသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဘာသာစကားတစ်ခုသည် အမြဲတမ်း တည်ငြိမ်နေသည်မဟုတ်။ တစ်စတစ်စဖြင့် ပြောင်းလဲနေတတ်သည်။ ဤသို့ပြောင်းလဲနေတတ်သည်ကို စာပေဖြင့်ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက ဘာသာစကား တစ်ခုသည် တဖြည်းဖြည်းနှင့် တိမ်ကောပျောက်ကွယ်သွားတတ်ပေသည်။ ဘာသာစကားပျောက်လျှင် လူမျိုးလည်းပျောက်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ဘာသာ စကားကို ထိန်းသိမ်းရန် အမျိုးသားစာပေသင်ကြားရေးသည် လူမျိုးတစ်မျိုးအဖို့ မရှိမဖြစ် လိုအပ်လာသည်။

ဘာသာစကားသည် လူအချင်းချင်းတွေ့ဆုံကြသောအခါ သို့တည်းမဟုတ် နီးစပ်နေသောအခါမျိုးတွင်သာ ဆက်သွယ်ရေးကရိယာအဖြစ် အသုံးပြုကြသည်။ ထို့အတူ ဘာသာစကားသည် အခုပြောပြီး အခုပျောက်သွားသော အရာဖြစ်သည်။ နောက်တစ်ခါ ပြန်ကြားနိုင်ရန် ပြန်ပြောရသည်။ (အသံဖမ်းစက်ကရိယာ ပေါ်ပေါက်လာသည်မှာ နှစ်ဆယ်အချို့သာ ရှိသေးသည်။) ထို့ကြောင့်လူတစ်ယောက်ယောက်က မိမိပြောကြားအသံပေးလိုသော စကားကို အနေဝေးသော အခြားလူတစ်ယောက် (သို့) လူအများအားအသံပေးရန်နှင့် နောင်နှစ်ပေါင်းများစွာတိုင်အောင် သိလိုသူများ ကြားသိနိုင်ရန် စာပေကို အသုံးပြုရသည်။ ထို့ကြောင့် စာပေကို လူတို့တီထွင်လာကြသည်။ စာပေမရှိသေးသော လူမျိုးများက မိမိတို့နှင့် နီးစပ်ရာ (သို့) နှစ်သက်ရာ အကွာရာကိုသုံးပြီး မိမိတို့ဘာသာစကားနှင့် ကိုက်ညီ နီးစပ်သော အသံမျိုးကို ရနိုင်ရန် ပြုပြင်တီထွင်ကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် အမျိုးသား စာပေများ ပေါ်ထွက်လာကြသည်။

စာပေတစ်ရပ်ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခါ နက်နဲသိမ်မွေ့သော အကြောင်းအရာ၊ များပြားသောအကြောင်းအရာ၊ ပညာရပ်၊ သဘောထားအမြင်၊ ဖြစ်စဉ်များကို စာပေနှင့်ရေးသားမှတ်တမ်းထားခြင်းအားဖြင့် တစ်ဦးမှ တစ်ဦးသို့ ဖြန့်ဝေပေးပို့ရာတွင် ပိုပြီးထိရောက်အကျိုးဖြစ်စေသည်။ လူသားတို့၏အသိအမြင် ဘဝဖြစ်စဉ်သည်လည်း စာပေကြောင့် အရှိန်အဟုန်ဖြင့် မြန်ဆန်စွာ တိုးတက်လာသည်။ ယူဆခက်ကာလတွင် အသံဖမ်းစက်၊ အသံလွှင့်စက်၊ တယ်လီဖုန်းစက်၊ ရုပ်သံလွှင့်စက်၊ ဂြိုဟ်တုတယ်လီဖုန်း၊ ဂြိုဟ်တုရုပ်သံလွှင့်စက်/ဖမ်းစက်များ မည်သို့တီထွင်နိုင်သည်ဖြစ်စေ စာပေသည် မရှိမဖြစ်အဓိကအရေးပါသော အခန်းတွင်နေရာယူဆဲ၊ တည်ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ စာပေသည် လူမျိုးတစ်မျိုး၏ သမိုင်းဖော်ထုတ်မှု၊ အသိအမြင်မြှင့်တင်မှု၊ ပညာသင်ကြားမှု၊ သတင်းဖြန့်ချိမှုတို့တွင် အလွန်ထိရောက်အသုံးဝင်သော ကရိယာ၊ အစားထိုး၍မရနိုင်သော အရာဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ စာပေ၏လိုအပ်မှု၊ အရေးပါမှု၊ အဓိကကျမှု၊ အသုံးဝင်မှု ဖြစ်သည်။

ဤသို့အသုံးဝင်အကျိုးပြုလျက်ရှိသော စာပေကို လူမျိုးအချင်းချင်းဝါးမျိုလွှမ်းမိုးဖိနှိပ်ကျွန်ပြုလိုသောအခါ အာဏာရှိသော လူမျိုးက အာဏာမရှိသော (သို့) လက်အောက်ခံလူမျိုးတို့အပေါ် ၎င်းတို့၏စာပေသင်ကြားခွင့်ကို ပိတ်ပင်ကြသည်။ ထိုအခါ မိမိတို့၏စာပေကို သင်ကြားခွင့်မရှိသော လူမျိုးသည် နှစ်အချို့အတွင်း ဘက်ပေါင်းစုံက အဆင့်နိမ့်ကျသွားသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ဝါးမျိုလိုသော လူမျိုးအဖို့ ထိုထိရောက်သော ကျွန်ုပ်တို့၊ ဝါးမျိုလုပ်ရပ်ကို ဆက်လက်ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် ရေရှည်ကျွန်ပြုမှု၊ အလုံးစုံသော ဝါးမျိုဖျောက်ဖျက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေရန်

အတွက် ဆက်၍ဆက်၍ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ကြိုးစားကြသည်။ ဤသည်မှာ အဖျက်သဘောဖြင့် သော့ချက်ကို ကိုင်တွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။

မွန်လူမျိုးတို့သည် ကောဇောသက္ကရာဇ် - ၁၁၁၉ (ခရစ်သက္ကရာဇ် - ၁၇၅၇) တွင် ဦးအောင်ဇေယျ ခေါ် အလောင်းဘုရားကို စစ်ရှုံးခဲ့သည်။ ဦးအောင်ဇေယျ သည် မွန်စာပေများထဲမှ ကောင်းနိုးရာရာကို ဘာသာပြန်ယူစေပြီး မွန်စာပေ ကျမ်းဂန်များကို မီးရှို့ဖျက်စီးစေခဲ့သည်။ ဘာသာပြန်ပေးသူ မွန်ပညာရှင်များကို လည်း အဆိပ်ကျွေး၍ ဖျောက်ဖျက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် မွန်စာပေသင်ကြားခွင့်ကို ပိတ်ပင်လိုက်ပြီး ဗမာစကားကိုသာ သင်ယူစေခဲ့သည်။ အခြားသော ကျွန်ုပ်တို့ ဝါးမျိုမှုနည်းပေါင်းစုံဖြင့် ပေါင်းစပ်လိုက်သောအခါ ပုသိမ်၊ ဟံသာဝတီနှင့် မုတ္တမ မွန်ဒေသကြီး သုံးခုအနက် ပုသိမ်နှင့် ဟံသာဝတီဒေသကြီးနှစ်ခုမှ မွန်များ အမျိုးပါ ပျောက်ဆုံးခဲ့ရသည်။ မုတ္တမဒေသသည် အင်္ဂလိပ်လက်အောက်သို့ အချိန်စောပြီး ကျရောက်ခဲ့သည့်အတွက် ယိုးဒယားနိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေးခဲ့ကြသော မွန်အချို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်ခဲ့ခြင်း၊ မွန်စာပေသင်ကြားခွင့်ရခြင်းတို့ကြောင့် မုတ္တမဒေသ ရှိမွန်များ ဆက်လက်ကျန်ရှိခဲ့ရသည်။ ကောဇောသက္ကရာဇ် ၁၂၁၄ ခုနှစ်တွင် ယိုးဒယားမှမွန်သံဃာတစ်ပါးရောက်ရှိလာပြီး ဂျိုးမြစ်ကမ်းပေါ်ရှိ ဇာသပြင်ရွာတွင် မွန်စာကို ပြန်လည်စတင်သင်ကြားပေးခဲ့သည်။ ၁၂၁၆ ခုတွင် ထိုရွာရှိ စာသင်တိုက် အတွင်း မွန်သံဃာများအား မွန်စာကို ထင်ထင်ပေါ်ပေါ် ပို့ချသောအခါ အင်္ဂလိပ် တို့က ပိတ်ပင်ခဲ့ပြန်သည်။ ၁၂၂၆ ခုရောက်မှ အင်္ဂလိပ်တို့က သင်ကြားခွင့်ပေးခဲ့ပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သင်ကြားပို့ချနိုင်ခဲ့သည်။ ၁၂၄၁ ခုနှစ်တွင် အခြားမြို့ရွာ ဒေသများရှိ စာသင်တိုက်များ၊ စာသင်ကျောင်းများတွင်လည်း မွန်စာကို စတင်သင်ကြားခဲ့ကြောင်း ထိုင်းနိုင်ငံရှိ သံဃာတော်တစ်ပါး ရေးသားသော စာအုပ်တစ်အုပ်တွင် ဖော်ပြထား၍သိရသည်။

ဗမာဘုရင်များက မွန်စာပေကို သင်ကြားခွင့်ပိတ်ပင်ထားသော ကာလတွင် ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်း မွန်စာပေကို သင်ကြားခွင့်ပေးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် မွန်စာပေ ကျမ်းဂန်တော်တော်များများသည် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ဆက်လက်ရပ်တည် ရှင်သန် လာနိုင်ခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်တစ်ရာခန့်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်း မွန်စာပေ သင်ကြားခွင့်ကို ပိတ်ပင်ခဲ့ပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်းရှိ မွန်လူမျိုးများ သည်လည်း အရှိန်အဟုန်ပြင်းပြင်းဖြင့် ဝါးမျိုခြင်းခံရပြီး ထိုင်းလူမျိုးများ ဖြစ်သွား ရပြန်သည်။ ဤသည်မှာ အမျိုးသားစာပေသင်ကြားခွင့်ကို ပိတ်ပင်ထားခြင်း အားဖြင့် လူမျိုးရေးအရ ဝါးမျိုဖျောက်ဖျက်မှုတွင် ထိရောက်သော အတိုင်းအတာ သာကတစ်ခုဖြစ်သည်။

ဤသို့သော ထိရောက်သည့် အတိုင်းအတာပမာဏကို ကြည့်ပြီး ဝါးမျိုလိုသူတို့က အားရလက်ဖျားခါမိသလို ခံရသူ လူမျိုးဘက်ကလည်း ကြိတ်မနိုင် ခဲမရ အံတစ်ကြိတ်ကြိတ်နှင့် မည်မျှခံစားကြရမည်ကို တွက်ဆနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ဤသို့သော ဆန့်ကျင်ဘက် ခံစားမှုရှိနေသော အနေအထားမျိုးတွင် ချစ်ကြည်ရေး၊ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို မည်သို့တည်ဆောက်နိုင်ပါမည်နည်း။

ထိုင်းနိုင်ငံသည် တစ်ပြည်ထောင်စနစ်၊ လူမျိုးတစ်မျိုးတည်း သဘောထားဖြင့် တိုင်းပြည်ကို တည်ဆောက်ရန် ဦးတည်ထားသည်။ အဓိကလူမျိုးဖြစ်သော ရှမ်း (သို့) ဆီယမ် (Siam) ကိုပြောင်း၍ ထိုင်း (Thai) ဟု ပြောင်းလဲ ခေါ်ဝေါ်စေသည်။ ထိုင်းသည် နိုင်ငံအတွင်းရှိ လူမျိုးအားလုံးကို ကိုယ်စားပြုသည့်အများနှင့်ဆိုင်သည့် နာမည်ဟုဆိုသည်။ နိုင်ငံကိုလည်း ထိုနာမည်ကိုပင် မှည့်ယူခဲ့သည်။ ထိုသို့ယိုးဒယားနိုင်ငံတွင် အာဏာရ ဆီယမ် (သို့) ရှမ်းတို့ လုပ်သည်ကို အားကျပြီး မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒီအာဏာရ ဗမာခေါင်းဆောင်တွေကလည်း ဗမာ-သည် လူမျိုးတစ်မျိုးသာဖြစ်ပြီး မြန်မာ-သည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုအားလုံးကို ကိုယ်စားပြုသော အများဆိုင်နာမ်ဖြစ်ကြောင်းဝါဒဖြန့်ကာ မြန်မာပြည် မြန်မာစာ ဟုခေါ်ဝေါ်စေခဲ့သည်။ (မြန်မာ-ဟူသော ဝေါဟာရသည် ပုဂံခေတ်ကာလတွင် ဗမာလူမျိုးကို ခေါ်ဆိုခဲ့သော နာမည်ဖြစ်သည်။)

ဤသဘောထားနှင့်လုပ်ရပ်၏ အကျိုးဆက်အဖြစ် နိုင်ငံအတွင်းရှိ လူမျိုးစု ဦးရေအတော်အတန်ကို ထိုင်း (သို့) မြန်မာအဖြစ် ဝါးမျိုပြောင်းလဲလာနိုင်ခဲ့သော်လည်း ဆိုးကျိုးအဖြစ် အမျိုးသားမုန်းတီးရေးစိတ်ဓါတ်၊ အမျိုးသားရန်သူအဖြစ် မြင်လာစေသည့် စိတ်ဓါတ်ကိုလည်း ထည့်တွက်ကြရန်လိုသည်။ လက်တွေ့အားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တစ်ပြည်လုံးအနှံ့ အနှစ် (၅၀) ကျော်ဖြစ်ပွားခဲ့သော ပြည်တွင်းစစ်မီးသည် တိုင်းပြည်ကို လောင်ကျွမ်း၍ မွဲပြာကျသွားစေသည်။ ဗမာလူမျိုးပြည်သူများအတွက်လည်း လွတ်လပ်ရေးအသီးအပွင့် အရသာကောင်းကို မခံစားလိုက်ရ လူ့အခွင့်အရေးအမျိုးမျိုးကို ချိုးဖောက်နေသော စစ်အာဏာရှင်စနစ်အောက်တွင် ပိပြားနေရသည်။ အခြားသော တိုင်းရင်းသားများမှာမူ အင်္ဂလိပ်၊ ဂျပန် နယ်ချဲ့အောက်မှ ဗမာနယ်ချဲ့အောက်သို့ ပြောင်းလဲကျသွားရပြီး တော်လှန်ပုန်ကန်ခြင်းမှတစ်ပါး အခြားနည်းလမ်းမရှိဟု အများစုက မြင်နေကြသည်။ ဤအနေအထားသည် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် မလွယ်သော ပြဿနာကြီးတစ်ခုအဖြစ်သို့ တွန်းပို့လိုက်သလို ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံတွင်မူ ၂၀၀၃ ခုနှစ်က စတင်ထင်ပေါ်လာသော နိုင်ငံတော်ပိုင်းရှိပြည်နယ် (Province) (၄) ခုမှ မလေးလူမျိုး၊ အစ္စလာမ်ဘာသာကိုးကွယ်သူများ၏ ပုန်ကန်မှုကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံတောင်ပိုင်းရှိ ပြည်နယ် (၄) ခု၏ ပုန်ကန်မှုသည် ကာလအားဖြင့် မရှည်ကြာသော်လည်း အတိုင်းအတာအားဖြင့် ကြီးမားလှသည်။ ထိုင်းရဲနှင့် စစ်တပ်ပိုင် လက်နက်အပေါင်း (၃၀၀) ခန့်ကို တချိန်တည်းတွင် အသိမ်းခံလိုက်ရသည်။ ထိုင်းစစ်တပ်ကလည်း မသင်္ကာသူများကို အစုအပြုံလိုက် ကြိုးနွှဲတုပ် ငါးပါး ချဉ်သိပ်သလို ကားပေါ်တင် အချုပ်ခန်းတစ်နေရာသို့ ပို့ဆောင်ရာတွင် အယောက် (၈၀) ကျော် သေဆုံးခဲ့ရသည်။ အဆိုပါ ပြည်နယ်လေးခုဖြစ်သော ယာလား၊ ပတ္တာနီ၊ နာရာသီဝပ်၊ ဆောင်ခလာ တို့တွင် အစိုးရစာသင်ကျောင်းများကို မီးရှို့ ဗုံးဖောက်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းတော်ကြီးများ၊ အစိုးရဝန်ထမ်းများ၊ သာမန်ထိုင်းအရပ်သားများကို သတ်ဖြတ် အလွန်ပြင်းထန်သော လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး ပဋိပက္ခအသွင် ရောက်ရှိသွားသည်။ ဤပဋိပက္ခတွင် ၂၀၀၅ ခုနှစ်အထိ လူတစ်ထောင်ကျော် သေဆုံးခဲ့ရပြီး တစ်ထောင်ငါးရာကျော် ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ ထိုင်းအစိုးရက ဤပဋိပက္ခတွင် မလေးရှားအစိုးရမှ နောက်ကွယ်က ပါဝင်အားပေးနေသည်ဟု စွပ်စွဲလာသည်။ မလေးရှားအစိုးရကမူ ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်းမရှိကြောင်း ငြင်းဆိုခဲ့သည်။ ဤပဋိပက္ခသည် လူမျိုးရေးအရ ဝါးမျိုးမှု၊ ဘာသာရေးအရ ဝါးမျိုးမှုကို မခံနိုင်သော ဒေသခံပြည်သူများက ပြတ်ပြတ်သားသား ဆန့်ကျင်တွန်းလှန်ခြင်း ဖြစ်သည်မှာ ငြင်းပယ်၍မရပါ။

ထိုင်းနိုင်ငံတောင်ပိုင်းမှ ပြည်နယ် (၄) ခုတို့၏ ပုန်ကန်မှုကို ဂရုပြုကြည့်လျှင် အဓိကအားဖြင့် အစိုးရစာသင်ကျောင်းများကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးကြသည်ကို ထူးထူးခြားခြား မြင်ရသည်။ အစိုးရတို့သည် စာသင်ကျောင်းများကို ဆောက်လုပ်ပေးပြီး အစိုးရရုံးသုံးဘာသာစာပေကို နေရာအနှံ့ သင်ကြားပေးသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ထိုင်းဘာသာစာပေ၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဗမာဘာသာစာပေကို သင်ကြားပေးသည်။ ဤသည်ကို အစိုးရတို့က ပြည်သူ့အကျိုးပြုလုပ်ငန်းဟု ဂုဏ်ယူပြီး ပြောဆိုဝါဒဖြန့်နေသည်။ စားဝတ်နေရေးအတွက်လောက်ကိုသာ ကြည့်လျှင် အကျိုးပြုလုပ်ငန်းဖြစ်ကြောင်း လက်ခံရမည်။ သို့သော်မတူသော လူမျိုးများအကြားတွင် အာဏာရသူတို့၏ ဘာသာစကားစာပေတစ်ခုတည်းကိုသာ သင်ကြားပေးပြီး တစ်ဖက်တွင် ဒေသခံပြည်သူများ၏ အမျိုးသားစာပေကို ပိတ်ပင်ဘေးဖယ် လျစ်လျူရှုထားကြသည်။ ဤသည်မှာ လူမျိုးရေးအရ ဝါးမျိုးလုပ်ရပ်ဖြစ်နေသည်ကို ဖုံးကွယ်ထားကြသည်။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် ဗမာစာသင်ကျောင်းများကိုသာ အစိုးရက ဖွင့်လှစ်ပေးပြီး တိုင်းရင်းသားဘာသာများကို သင်ကြားခြင်း ခွင့်မပြုပါ။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုံက အခွန်ငွေတွေကောက်ယူနေသော်လည်း တိုင်းရင်းသားစာပေ သင်ကြားခြင်း

နိုင်ဟံသာ

လုံးဝမရှိပါ။ တိုင်းရင်းသားများက သူတို့အစီအစဉ်နှင့် သူတို့ငွေရှာ အစီအစဉ် လုပ်၍ ၎င်းတို့ဘာသာ စာပေကို သင်ကြားခြင်းကိုပင် အမျိုးမျိုးအနှောင့်အယှက် ပေး ဟန့်တားနေသည်။ မည်မျှသဘောထား ယုတ်နိမ့်သည်ကို ချင့်ချိန်သုံးသပ်နိုင် ပါသည်။

၂၀၀၄ ခု မေလ (၁၁) ရက်နေ့ ကျိုက်မရောမြို့ ရွှေဟင်္သာခန်းမတွင် ပြုလုပ် သော ကြံ့/ဖွံ့ လစဉ်ပုံမှန် အစည်းအဝေးတွင် မယကဥက္ကဋ္ဌက တိုင်းရင်းသားစာပေ သင်ကြားရေးသည် အစိုးရစာသင်ကျောင်းများအတွက် အနှောင့်အယှက်ဖြစ် စေသည်။ တိုင်းရင်းသားစာပေသင်ကြားခြင်းကြောင့် ကျောင်းသားများ၏ ဘဝ တိုးတက်မှု အခွင့်အရေးကို ထိခိုက်စေသည်ဟု ဝေဖန်သွားသည်။ အဓိကအားဖြင့် မွန်စာပေသင်ကြားနေခြင်းကို ရည်ညွှန်းလိုကြောင်း ထင်ရှားသည်။

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ဌာနခွဲတစ်ခုဖြစ်သော (UNESCO) ယူနီစကိုခေါ် ပညာရေး သိပ္ပံနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဌာနက လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတကာပညာရေး သုတေသနအဖွဲ့ကလည်းကောင်း လေ့လာသိရှိလက်ခံထားသည်မှာ လူငယ် များကို စာပေတစ်မျိုးတည်း သင်ကြားပေးခြင်းထက် စာပေနစ်မျိုးသုံးမျိုးကို သင် ကြားပေးခြင်းက လူငယ်များ၏ ပညာရေးကို ပိုမိုထက်မြက်စေသည်ဟု လက်ခံ ထားကြသည်။ လက်တွေ့အားဖြင့် မွန်အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်းမှ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများသည် (၁၀) တန်းစာမေးပွဲကို အနီးဝန်းကျင်ရှိ အစိုးရ အထက်တန်းကျောင်းများထက် အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်း ပိုများနေသည်က သာကေတစ်ခုဖြစ်သည်။

ယခုအခါ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် တောင်ပိုင်းဒေသပုန်ကန်မှုအပေါ် အခြေခံပြီး ၎င်း တို့၏ပညာရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများအပေါ်ထားရှိသော သဘောထားကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြင်ဆင်နေကြောင်း သိရသည်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ဒေသတွင် သက်ဆိုင်ရာ လူမျိုးများ၏စာပေကို အစိုးရစာသင်ကျောင်းများတွင် သင်ကြားပေးနိုင်ရန် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲနေကြောင်း ကြားသိရသည်။ ယခုအခါ အဆိုပါစာသင်ကျောင်းများတွင် သောကြာနေ့တိုင်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု ဝတ်စုံ များဖြင့် ကျောင်းတက်စေသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပေါင်း (၇၀) ခန့်ရှိသည်ဟု သိရသည်။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံသည် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ လူမျိုးစုများဖြင့် ပေါ်ပေါ် လွင်လွင် စုစည်းထားသည်။ လူမျိုးရေးဆိုင်ရာပြဿနာ ကြီးကြီးမားမားရေရှည် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ယနေ့အထိ ပြေလည်နိုင်စရာ လမ်းစမမြင်ရသေးပါ။ ထိုင်းနိုင်ငံမှ

စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး

အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် ရဲရဲတင်းတင်း နည်းလမ်းရှာသလို ကျွန်ုပ်တို့လည်း နည်းလမ်းရှာသင့်ပြီ။ လူမျိုးပေါင်းစုံ၊ ဘာသာပေါင်းစုံ၊ နိုင်ငံပေါင်းစုံနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံနေရသော ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း လွှမ်းခြုံယှက်နှွယ်နေသည့် ဂလိုဘယ်လိုင်းဇေးရှင်း (Globalization) ခေတ်ကြီးတွင် မဟာလူမျိုးကြီး ဝါဒအစွဲကို ချွတ်ခွာထားသင့်ပြီ။ မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒအစွဲဖြင့် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းတွင် အများကို အမှီလိုက်နိုင်မည်မဟုတ်သည်ကို လေးလေးနက်နက် ပြန်လည်သုံးသပ်သင့်ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော နိုင်ငံတွင် အချင်းချင်းဖိနှိပ်ဝါဒမျိုးခြင်းမရှိစေပဲ ချစ်ကြည်ညီညွတ်စွာ စုစည်းနေထိုင်နိုင်ရန် အမြင်သစ်၊ ပုံစံသစ်ဖြင့် ပြုပြင်သွားရန် လိုအပ်နေပြီ ဖြစ်ပါကြောင်း အာဏာရပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အထက်စီးရ လူမျိုးများကို ထောက်ပြတိုက်တွန်းလိုက်ပါသည်။

(တိုးတက်သောမွန်လူငယ်များဂျာနယ်)

ဒီဇင်ဘာ- ၂၀၀၅

ကမ္ဘာရွာခေတ်နှင့်အညီ ဘာတွေပြင်ဖို့လိုနေပြီလဲ

ကမ္ဘာရွာသတ်နှင့်အညီ ဘာတွေပြင်ဖို့လိုနေပြီလဲ

ယနေ့သည် ဂလိုဗယ်လိုက်ဇေးရှင်းခေါ် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံး လွှမ်းခြုံဆက်စပ်လာနေသည့် ကမ္ဘာရွာခေတ်ကြီးကို သိသိသာသာ ကူးပြောင်းဝင်ရောက်လာနေပြီ။ လွန်ခဲ့သော နှစ်တရာကို မဆိုထားနှင့် လွန်ခဲ့သော နှစ်ဆယ်အချို့နှင့် ယနေ့ခေတ်ကာလသည်ပင် အလွန်ကို ကွာခြားနေလေပြီ။ သိပ္ပံစက်မှုပစ္စည်းတို့၏ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာမှုကြောင့် နိုင်ငံတစ်ခုနှင့်တစ်ခု မည်မျှပင်ဝေးစေ ဟိုကအခြေအနေ ဒီမှာသိ ဒီကအခြေအနေဟိုမှာသိ ဟိုမှာရှိသည့်လူနှင့် ဒီမှာရှိသည့်လူ အချိန်မရွေး ဆက်သွယ်ဆွေးနွေး သတင်းလှယ်နိုင်ကြသည်။ ဟိုကအဖြစ်ကို ဖန်သားပြင်တွင် ဒီမှာရှိမြင်နိုင်ကြသလို ဒီကအဖြစ်ကိုလည်း ဟိုမှာမြင်နိုင်သည်။ အတိုင်းအတာတစ်ခုအနေဖြင့် အပြန်အလှန် အထောက်အကူ ပေးနိုင်ကြသည်။ ဤသို့အနေဝေးသော်လည်း တစ်ရွာတည်းလို ဆက်စပ်လာနေပြီဖြစ်သောကြောင့် ယခုခေတ်ကာလတွင် ယခင်လို ပြင်ပကို ဂရုမစိုက်၊ ငါ့နိုင်ငံ ငါ့နယ်မြေမှာ ငါ့လူမျိုး ငါ့အသိုင်းအဝိုင်းဖြင့် တစ်ဦးတည်းနေ၍ မရတော့ပြီ။ မိမိအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် ပြည်သူများကို ကမ္ဘာနှင့် အဆက်ဖြတ်ထား၍မရပါ။ ကမ္ဘာ့ပြည်သူများနှင့် ဆက်စပ်ပြီး ရင်ဘောင်တန်းနေထိုင်နိုင်အောင် ဘာတွေပြင်ဖို့လိုနေပြီလဲ။ ဒါကို နိုင်ငံခေါင်းဆောင် အမျိုးသားခေါင်းဆောင်တို့နှင့် အနာဂတ်ကို နိုင်ငံခေါင်းဆောင် အမျိုးသားခေါင်းဆောင်နေရာကို ဝင်ယူကြမည့် ခေတ်လူငယ်လူရွယ်များ စဉ်းစားသုံးသပ်ကြရန် အလွန်ကို လိုအပ်နေပါပြီ။

အသက်ငါးဆယ်ကျော်ပုဂ္ဂိုလ်များအနေဖြင့် မိမိတို့ငယ်စဉ်ကာလနှင့် ယခုခေတ်ကာလ ကွာခြားပုံတို့ကို သိသိသာသာ မြင်ကြရပါလိမ့်မည်။ ယခင်က မမြင်ခဲ့သော တီဗွီနှင့် ရုပ်သံဖမ်းစလောင်းများ ကြိုးမဲ့တယ်လီဖုန်းများ ကျေးရွာတကာတွင် တွေ့ရှိနေရသည်။ ဥရောပတွင် ပြိုင်ဆိုင်နေသော ဘောလုံးပွဲများကို မြို့ရွာအနှံ့တွင် ကြည့်ရှုပြီး အလောင်းအစားများပင် လုပ်နေကြသေးသည်။ သား၊ သမီး၊ တူ၊ တူမ၊ မြေး တို့ဆိုလျှင်လည်း အချို့ အမေရိက၊ အချို့ဥရောပ၊ အချို့က ထိုင်း၊ မလေး ဟိုဝေးဝေးမှာ ရောက်နေကြပြီး မကြာမကြာငွေပို့ပေးနေကြသည်။ ကျေးရွာရှိ လူငယ်များမှာ ကျေးလက်တေးကို အဆိုနည်းလာပြီး စတီရီယိုနှင့် ဟစ်(ပ်) ဟော့ (ပ်) တေးများကို သီဆိုလာနေကြသည်။ ကာရာအိုကေ၊ စီဒီခွေများက ၎င်းတို့ကို သင်ပြပေးနေသည်။ ခေတ်မီလူငယ်အချို့တို့က ကွန်ပျူတာ၊ အီးမေးလ် (E:mail)၊ ဝက် (ပ်) ဆိုက် (Web-site) တို့ဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကြ

နိုင်ဟံသာ

သည်။ တချိန်က အရေးပါခဲ့သော စာပုံနှိပ်စက်ဆိုလျှင် ယခုအသုံးမဝင်တော့။ လက်နှိပ်စက်မှာ တခါတရံနှင့် လျှပ်စစ်မီး ပုံမှန်မရသော ဒေသတို့တွင်သာ အသုံးများကြတော့သည်။ လယ်ကွင်းထဲတွင် ကျွဲ၊ နွား အစား လယ်ထွန်စက်အကြီးအသေးများ၊ နွားလှည်းအစား ထော်လာဂျီကားများ၊ လှည်းယာဉ်များအစား တိုယိုတာ၊ လင် (န်) ခရုဇာကားများက ဝင်ရောက်နေရာယူနေကြသည်။

ခေတ်မီတိုးတက်သော နိုင်ငံများတွင် ကျောင်းသားလူငယ်များသည် ကွန်ပျူတာဖြင့် နိုင်ငံတကာရှိ စာအုပ်စာပေ၊ စာတမ်းများကို အင်တာနက်ထဲမှ ဆွဲယူလေ့လာနေကြပြီး ဘွဲ့ယူနေကြသည်။ သတင်းဌာနမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ စာအုပ်စာပေ ထုတ်ဝေသူများ၊ ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်ကြီးများ၊ ကုန်သည်ဥစ္စာကြီးများ၊ နိုင်ငံရေးသမားများ၊ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်များ စသည်တို့ကလည်း ကွန်ပျူတာဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကြပြီ။ ကွန်ပျူတာတစ်လုံးသည် အကောင်းစားလက်နှိပ်စက်တစ်လုံးဖြစ်သလို ဘီဒိုတစ်လုံးစာရှိမှတ်တမ်းဖိုင်များမှ အချက်အလက်များကိုလည်း ထည့်သွင်းမှတ်သားထားနိုင်သည်။ တယ်လီဖုန်းလိုင်းနှင့် ဆက်သွယ်လိုက်သည့်အခါ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာရှိ ဆက်သွယ်လိုသူများနှင့် စာပေးစာယူလုပ်နိုင်သည်။ ဝက် (စ်) ဆိုက်ခေါ် လျှပ်စစ်လိုင်း ဆက်သွယ်ရေး ကွန်ယက်လိုင်းပေါ် တက်လိုက်သည့်အခါ ပြည်တွင်းပြည်ပရှိ မိမိတို့အပေါင်းအသင်း၊ အဆက်အသွယ် ရာထောင်တို့နှင့် ဆွေးနွေးမေးမြန်းတိုင်ပင်နိုင်သည်။ အစည်းအဝေးလုပ်နိုင်သည်။

စီးပွားကုန်သွယ်လုပ် နေသူ များအဖို့ ပစ္စည်းမှာ၊ ငွေလွှဲ၊ အရင်းအနှီးထည့်ခြင်းတို့ကို မိမိအိမ်မှာ၊ ရုံးမှာထိုင်ပြီး လုပ်ဆောင်နိုင်ကြသည်။ လက်ကိုင်ဖုန်းငယ်တစ်လုံးဖြင့်လည်း ကမ္ဘာအနှံ့ဆက် သွယ်နိုင်သလို အီးမေး (လ်) ဖြင့် စာပေး၊ သတင်းယူခြင်း၊ အသံဖမ်းခြင်း၊ ဓါတ်ပုံရိုက်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။ စက်ရုံအလုပ်ရုံကြီးများတွင် လူနည်းနည်းက စက်ရုပ် (Robot) များစွာကို ခိုင်းစေပြီး အလုပ်လုပ်နေကြပြီ။ ခရီးသွားများ၊ စစ်ဗိုလ်ကြီးများကလည်း (G.P.S) ဂျီပီအက် (စ်) ကိုသုံးပြီး မိမိတို့သိလိုသည့် နေရာတည်ရှိရာအရပ်နှင့် အကွာအဝေးကို လေ့လာသိရှိနိုင်သည်။ အဝတ်အစား၊ အဆိုအက၊ ရုပ်ရှင်တို့ကလည်း - ဟိုမှာပြ ဒီမှာမြင် ဖန်သားပြင်ပေါ် တင်လိုက် သမျှ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းကို ပျံ့နှံ့သွားသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အတွေးအမြင်၊ အတတ်ပညာ၊ ဥစ္စာပစ္စည်းတို့သည် နိုင်ငံနယ်နမိတ် တောတောင်သမုဒ္ဒရာတို့ကို ဖြတ်ကျော်ပြီး တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ လွယ်လွယ်နှင့် မြန်မြန်ရောက်ရှိနေကြသည်။

ဤကမ္ဘာရွာခေတ်ကြီးတွင် ဦးနှောက်ယိုစီးမှု၊ လုပ်အားယိုစီးမှု၊ အရင်းအနှီးယိုစီးမှု၊ ကုန်ယိုစီးမှုတွေ အလွန်ကို သိသာမြန်ဆန်နေပါသည်။ ပညာရှင်တွေက၎င်း၊ သာမန်လုပ်အားရှင်တွေက၎င်း လုပ်အားခပိုမိုရရှိနိုင်သည့် နိုင်ငံမြို့ရွာတွေဆီသို့ ထွက်ခွာသွားနေကြပါသည်။ စီးပွားရေးအခြေအနေ ကြပ်တည်းသည့်ဒေသမှ လူများသည် ပိုမိုအဆင်ပြေ ချောင်လည်သည့် ဒေသကို ရွှေ့ပြောင်းနေကြသည်။ တောနယ်မှလူတွေက မြို့ရောက်၊ အချို့ချောင်လည်သည့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံကို ရောက်၊ ချောင်လည်သည့်နိုင်ငံသားတွေကလည်း ချမ်းသာပြီး လုပ်အားခပိုမိုရသည့် နိုင်ငံကိုသွားကာ ပညာနှင့် လုပ်အားကို ရောင်းစားနေကြသည်။ တိုးတက်ချမ်းသာသည့်နိုင်ငံများက ပိုမိုခေတ်မှီ ကောင်းမွန်သော စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံများက ဆင်းရဲသည့် နိုင်ငံမှလုပ်သားများ၏ လုပ်အားကို လျော့စျေးဖြင့် ဝယ်ယူနေကြသည်။ လျော့စျေးဆိုသော်လည်း မိမိနိုင်ငံမှာထက် ပိုမိုစျေးကောင်းနေသဖြင့် လုပ်အားရှင်အများအပြား သွားရောက်လုပ်ကိုင်နေကြသည်။

ဤသည်က ဖြစ်စဉ်တစ်ခု။ နိုင်ငံခြားရောက် သူတို့ဆီက ပေးပို့သော အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ သူတို့နှင့်အတူပါလာသော အတွေ့အကြုံ၊ အသိအမြင်များ၊ ဘာသာစကား၊ စာပေနှင့် အတွေးအခေါ်များက မိခင်ဒေသကို တစ်စတစ်စ ပြောင်းလဲစေသည်။ ထို့အတူ ယနေ့မြို့ရွာတိုင်းလိုလိုတွင် ရှိနေကြသည့် ရုပ်သံစလောင်းများမှတစ်ဆင့် ရုပ်မြင်သံကြားစက် (T.V) ဗီဒီယိုပြစက်များမှ ကူးစက်လာသော အတွေ့အမြင်များအရ ဒေသခံတို့၏ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဂီတသံစဉ်၊ အဝတ်အစား အသုံးအဆောင်မှသည် အတွေးအမြင် အယူအဆတို့ကိုပါ တစ်စတစ်စ ပြောင်းလဲပစ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဤသို့ဖြင့် လုံချည်နှင့် ညှပ်ဖိနပ်နေရာတွင် ဂျင်းဘောင်းဘီနှင့် ဂျူးဖိနပ်၊ ဗုံ၊ ပတ္တလားနေရာတွင် ဂစ်တာ၊ ဂျက် (စ်) ဗင်နှင့် အော်ဂင်တို့က ဝင်ရောက်နေရာရခဲ့သည်။ ထို့အတူ ပြည်ပတွင် မိဘနှင့်အတူနေပြီး ကြီးပြင်းလာသော သားသမီးများသည် မိမိတို့မျိုးရိုး ဘာသာစကားကို နားမလည်၊ ပေါက်ဖွားကြီးပြင်းရာ နိုင်ငံတို့၏ ဘာသာစကားကိုသာ နားလည်ပြောဆိုနေကြသည်။ ယနေ့လူငယ်များသည် မိခင်ဘာသာစကား စာပေ အစား အင်္ဂလိပ်၊ တရုတ်စကား စတာတွေကို ဦးစားပေးလိုက်သင်နေကြသည်။

ဤဖြစ်စဉ်များ ဤနှိုးထားဖြင့် ဆက်သွားနေလျှင် နောင်အနှစ်ဝါးဆယ်တစ်ရာတွင် အမျိုး၊ ဘာသာ (စကား)၊ သာသနာ မည်သို့ဖြစ်ကုန်ကြမည်နည်း၊ တွေးမိတိုင်းရင်လေးစရာပါ။ ဤဖြစ်စဉ်ကို မလိုမုန်းထား ဟန့်တားမည်ဆိုလျှင်

ဖြစ်နိုင်မည်လား။ အများပြည်သူတို့၏ ဘဝတိုးတက်ကောင်းစားရေးကို ဟန့်တားမည်ဆိုလျှင် ပြည်သူတို့၏ဒဏ်ခတ်ခြင်းကို ခံရမည်။ မိမိပြည်သူလက်ခံအောင် စည်းရုံးထားနိုင်သည်ဆိုသော်လည်း ကမ္ဘာ့ကမ္ဘာကြပ်ကိုင် ပိတ်ဆို့လာမည်။ ကမ္ဘာနှင့် အဆက်ဖြတ်ပြီး တခါးပိတ်ဝါဒ ကျင့်ကြံလျှင် တချိန်က ဂျပန်နိုင်ငံလို အရုံးနှင့် ရင်ဆိုင်ရလိမ့်မည်။ အနိမ့်ဆုံးအားဖြင့် တိုင်းပြည်ကို ခေတ်နောက်ကျ ကျန်ရစ်အောင်လုပ်မိလျှင် ခေါင်းဆောင်လုပ်သူအဖို့ တချိန်ချိန်တွင် ပြည်သူ့ တရားခံ ဖြစ်လာရလိမ့်မည်။ လုံးဝလွှတ်ထားပြန်လျှင်လည်း အမျိုးသားလက္ခဏာ ပျောက်ဆုံးပြီး အနာဂတ်တွင် မျိုးချစ်စိတ်တုံးသူများဖြစ်သွားကြလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် (တက္ကနိုလိုဂျီ) ခေါ် နည်းပညာများ၏ တွန်းပို့မှုဖြင့် တိုးတက် ပြောင်းလဲနေသော ကမ္ဘာကြီးတွင် ပါဝင်နေသည့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ရေးစီးတွင် မျောပါနေသော ဖောင်တစ်ခုပေါ်မှ လက်ပါနေရသောသူများကဲ့သို့ လိုရာခရီးကို လိုခြံဘေးကင်းစွာ ရောက်ရှိနိုင်ရန်အတွက် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်း၊ ပဲ့ကိုင်ဝါးကူထိုးမှုများ လုပ်ပေးနေကြရမည်။ ဤသည်ကို မျိုးချစ်၊ ပြည်ချစ်၊ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်များ၊ ပုဂ္ဂိုလ် များ၊ ပညာရှင်များ အလေးထားလုပ်ဆောင်ရမည့် မဟာတာဝန်ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့ရွာခေတ်ခေါ် ခေတ်ရေစီးကြောင်း အပြောင်းအလဲတွင် အမျိုး ဘာသာ (စကား)၊ သာသနာနှင့် နိုင်ငံတော်ကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်မှာ မျိုးချစ်စိတ်မြှင့်တင်ခြင်းကို ပြုလုပ်ပေးရမည်။ ထိုသို့မြှင့်တင်ရာတွင် ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ရာ သာသနာ၊ သမိုင်းအမွေအနှစ်၊ ဘိုးဘွား ပိုင်နယ်မြေတို့ကို အခြေပြုကြရမည်။ တဆက်တည်းတွင် ပြည်သူတို့၏စားဝတ် နေရေး၊ ဘဝလုံခြုံရေးအတွက် စီးပွားရေးအခြေခံကိုလည်း မြှင့်တင်ပေးရန် လိုအပ် သည်။ ဤအခြေခံအချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ပါမှ ကမ္ဘာ့ရွာခေတ်၏ ဆိုးပြစ် များကို ကာကွယ်ရန် ပြည်သူတို့၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိနိုင်ပါလိမ့်မည်။

အထက်ပါလုပ်ငန်းစဉ်များကို ဖော်ဆောင်မြှင့်တင်ရာတွင် ပြည်သူအများစု၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်။ ဘဝတူ၊ ရည်ရွယ်ချက်တူများ စုစည်းမှုပြုကြရမည်။ ဘုံရန်သူကို ပူးပေါင်းကာကွယ်ခုခံကြရမည်။ ဤသည်ကို မေ့ထား၍မရပါ။ လေပြင်းမုန်တိုင်းလာလျှင် သစ်ပင်ကြီး၊ သစ်ပင်ငယ်၊ အရွယ် အစားမရွေး ပြုလဲသွားနိုင်သောကြောင့် သစ်ပင်ငယ်ကလည်း၊ သစ်ပင်ကြီးကို အကာအကွယ်ယူ၊ သစ်ပင်ကြီးကလည်း သစ်ပင်ငယ်များ၏ စုစည်းကာရံထားမှုကို လိုအပ်သည်။ သစ်တောမရှိပဲ သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင် နှစ်ပင်လောက်နှင့် မရပ်တည်နိုင်သလို၊ သံဃာထုမရှိပဲ ဘုရားလည်းမရပ်တည်နိုင်ပါ။ စစ်ဗိုလ်ချုပ်

တစ်ဦးသည် စစ်သည်ဗိုလ်ပါ အခြံအရံများဖြင့်သာ တိုက်ပွဲဝင်နိုင်မည်ဖြစ်၍ စုစည်းမှုကို ပြုလုပ်ကြရန် လိုအပ်သည်။

ပူးပေါင်းမှု၊ စုစည်းမှုဖြင့် မိမိတို့အင်အားကို ပြုပြင်တည်ဆောက်ကြရာတွင် တချိန်က “ရောမ” သားလို အင်ပါရာတည်ဆောက်သည့်နည်းကို အတုယူမည်လော။ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ စပိန်တို့လို နယ်ချဲ့သည့်နည်းကို အတုယူမည်လော။ ဆွစ်ဇာလန်တို့လို မဟာအမျိုးမြတ်ဝါဒကို ကျင့်သုံးမည်လော။ ဤနည်းနာ သဘောတရားတွေ မည်မျှခိုင်မာအောင်မြင်နေပါသလဲ။ ဒီနေ့အချိန်အခါမျိုးတွင် ဖော်ဆောင်၍ကော ရနိုင်မည်လား။ စသည်တို့ကို ချင့်ချိန်သုံးသပ်ဖို့လိုသည်။ ပြည်တွင်းစစ် အနှစ် (၆၀) နီးပါး မြန်မာပြည်၏ဖြစ်စဉ်သည် မည်မျှအောင်မြင် တိုးတက်နေပြီလဲ။ တချိန်က ဘဝတူပတ်ဝန်းကျင်နိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းစာလျှင် အောက် ကျ၊ နောက်ကျ ကျန်ရစ်နေသော ဘဝဖြစ်စဉ်ကို ကြည့်ပြီး မိမိတို့လမ်းစဉ်ကို ပြင်ဖို့ လိုအပ်နေသည်မှာ အထူးပြောရန်လိုအပ်မည်မထင်ပါ။

မိမိတို့နိုင်ငံသားအချင်းချင်း နိုင်ငံရေးအရ အမြင်သဘောထားတွေ မတူ ခြားနားပြီး နိုင်ငံရေး၊ စစ်ရေးအရ ဝေဖန်တိုက်ခိုက်နေသည်ကို ဆန်းစစ်လျှင် ဦးတည် ချက်ခြင်းကို လုံးဝညှိ၍မရနိုင်သော အခြေခံရန်သူများ မဟုတ်ပါ။ နိုင်ငံနှင့်ပြည်သူ များ၏ ကောင်းစားရေးကို ဦးတည်ထားကြသူများသာဖြစ်သည်။ အမျိုးသား တန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ကို တောင်းဆိုနေကြသော တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့ အစည်းများသည်လည်း ပြည်ထောင်စုကို ဖြိုခွဲလိုသူများမဟုတ်။ သူတို့၏ လူမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကို ချစ်မြတ်နိုးသူများ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် လိုသူများသာ ဖြစ်သည်။ သူတို့၏ဘိုးဘွားပိုင်နယ်မြေများကို အဆုံးရှုံးမခံ၊ ခုခံကာ ကွယ်လို့သူများဖြစ်သည်။ လူတိုင်းလူတိုင်းသည် မိမိတို့၏လူမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာ သနာ၊ စာပေ နှင့် ယဉ်ကျေးမှုတို့ကို ချစ်ခင်တွယ်တာမြတ်နိုးကြသည်မှာ ဓမ္မတာ ပင်ဖြစ်၍ သူတို့၏ထိုစိတ်ဓါတ်နှင့် အခွင့်အရေးကိုအားပေး ထောက်ခံအသိ အမှတ်ပြုသင့်ပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပွားနေသော ပြည်တွင်းစစ်သည် အဓိကအားဖြင့် တိုင်းရင်းသားများနှင့် ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်နေရသည်။ ဤပြည်တွင်းစစ်ကြောင့် စစ်တပ်ကို တိုးချဲ့စစ်အာဏာရှင်စနစ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရသည်။ ဤပြည်တွင်းစစ်၊ ဤ အာဏာရှင်စနစ်ကြောင့် တိုင်းပြည်ခွဲပြာကျ၊ လူ့အခွင့်အရေး ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။ ဒီမိုကရေစီအုံကြွတောင်းဆိုမှုများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရသည်။ အမျိုးသားစည်းလုံး ညီညွတ်မှုပြိုကွဲ ပျက်ပြားခဲ့ရသည်။ တိုင်းပြည်၏ ဦးနှောက်နှင့်တူသော ပညာရှင်

များ၊ ခြေလက်နှင့်တူသော လုပ်အားရှင်များ တိုင်းပြည်မှ ထွက်ခွာသွားကြသည်။ တိုင်းရင်းသားဒေသအချို့တွင် ပြည်သူများ အမိန့်ခံနိုင်စွမ်း ဘိုးဘွားပိုင်နယ်မြေကို စွန့်ခွာပြီး တဖက်နိုင်ငံနယ်စပ်တွင် ဒုက္ခသည်ဘဝ ဖြစ်နေကြရသည်။ တိုင်းပြည်၏ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး အရေးပေါင်းစုံသည် လွန်စွာနိမ့်ကျနေရသည်။ နိုင်ငံတကာ၏ ဝိုင်းပယ်မှု၊ အကြပ်ကိုင် ပိတ်ဆို့မှု မျိုးစုံကိုလည်း ရင်ဆိုင်နေရသည်။

တချိန်က အဆင့်တူဖြစ်သော အိမ်နီးချင်း ထိုင်း၊ မလေးရှားနိုင်ငံတို့တွင် ပြည်တွင်းစစ်မရှိ၊ ပြည်သူနှင့်အစိုးရအကြား ပြဿနာကြီးကြီးမားမား မရှိခဲ့သဖြင့် များစွာတိုးတက်ပြောင်းလဲလာနေပြီ။ ၎င်းနိုင်ငံတို့နှင့် နှိုင်းစာလျှင် ရေမြေရာသီဥတု သယံဇာတနှင့် လုပ်အားပြည့်စုံမှု စသည်တို့တွင် ပြောပလောက်အောင် ကွာခြားမှု မရှိသော ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံသည် အဘယ်ကြောင့် အဆင့်နိမ့်ကျ ခေတ်နောက်ကျ ဖြစ်နေရပါသနည်း။ အဓိကမှာ အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု ပြိုကွဲနေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုပြိုကွဲခြင်းကြောင့် လစ်ဟင်းဆုံးရှုံးသွားရသော အခွင့်အရေးကောင်းများ၏ တန်ဖိုးသည် လွန်စွာကြီးမားလှသည်ကို ထိုနိုင်ငံများ၏ အဆင့်နှင့်နှိုင်းစာလိုက်ပါက ရှင်းလင်းစွာ သိသာလှပါသည်။ ထိုဆုံးရှုံးမှုတန်ဖိုးကို ပြန်လည်ရယူနိုင်ခြင်း မရှိတော့သော်လည်း ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ်တွင် ထိုသို့သော ဆုံးရှုံးမှုမျိုးကို မခံရစေရန် မိမိတို့၏အမှားနှင့် အားနည်းချက်များကို ရှာဖွေပြင်သွားရန်လိုသည်။

ကမ္ဘာ့ရွာခေတ်ရေစီးကြောင်း၏ စီးဆင်းမှုအရှိန်အဟုန်သည် အလွန်လျင်မြန်ပြင်းထန်သည်။ ၎င်းကို မည်သည့်နိုင်ငံ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကမှ ရှောင်ဖယ်၍မရ၊ ရင်ဆိုင်ရမည်သာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံနင်းနင်းဖြင့် ရင်ဆိုင်အနိုင်ယူသွားနိုင်ရန် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းရှိ မတူကွဲပြားနေသော လူမျိုးများနှင့် အဖွဲ့များအကြား အမြင်သဘောထားကွာဟနေမှုကို နီးကပ်လာအောင် လုပ်ရမည်။ အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို အမြန်တည်ဆောက်ကြရမည်။

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် လွန်ခဲ့သည့် ၃/၄ နှစ်က စတင်ခဲ့သော တောင်ပိုင်းအစွန်ပြည်နယ်များရှိ မလေးမှုဆလင်များ၏ ပုန်ကန်မှုကို အကြောင်းပြုပြီး ယခုအခါ တိုင်းရင်းသားဒေသ မြို့ရွာများရှိ အစိုးရစာသင်ကျောင်းများတွင် တိုင်းရင်းသားစာပေများကို စတင်သင်ကြားပေးနေသည်။ သင်ပြနိုင်အောင် အစိုးရကငွေအကုန်အကျခံစိစဉ်ပေးနေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် အဘယ်ကြောင့် ခွင့်မပြုနိုင်ရမည်နည်း။ သီရိလင်္ကာတွင် အစိုးရသည် တမီးလ်သူပုန်များနှင့် ဆွေးနွေးဖြေရှင်းနေသည်။ အိန္ဒိယတွင်လည်း အစိုးရနှင့် နာဂသူပုန်များဆွေးနွေးနေသည်။

ကျနော်တို့နိုင်ငံတွင် သူတို့ကဲ့သို့ အဘယ်ကြောင့် မဆွေးနိုင်ပါသနည်း။ လက်ရှိ အနေအထားအပေါ် သုံးသပ်လျှင် ဗမာလူမျိုးတို့ စိုးမိုးထားသော အစိုးရအဖွဲ့ အနေဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှင့် ဆွေးနွေးပြီး ၎င်းတို့အား အုပ်ချုပ်ရေး အာဏာအချို့မျှဝေပေးရမည်ဆိုသော်လည်း ဗမာလူမျိုးအတွက် နစ်နာစရာ အကြောင်းမရှိပါ။

ကမ္ဘာ့ရွာခေတ်တွင် သူ့လူမျိုးမပျောက်အောင် သူကာကွယ်ခြင်းဖြင့် ဗမာ အတွက်လည်း ပို၍လုံခြုံသွားပေမည်။ မွန်ဘုရင်ရာဇာဓိရာဇ်နှင့် ဗမာဘုရင် မင်းခေါင်တို့ စစ်ပြိုင်ကြသည့်ခေတ်တွင် စစ်သုံ့ပန်းဘဝဖြင့် အင်းဝတွင် အဖမ်းခံ နေရသော မွန်သူရဲကောင်း သမိန်ဗရမ်းသည် သံချပ်ကာဝတ် တရုပ်စစ်သူကြီး ဂါမဏီနှင့် စီးချင်းထိုးတိုက်ခဲ့ရာတွင် ၎င်း၏ခံယူချက်၌ အကယ်၍ တရုပ်တို့ဗမာကို အနိုင်ရသွားပါက မွန်ပြည်သို့ ဆက်လက်ချီတက်တိုက်ခိုက်လိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် မွန်ပြည်ကို ကြိုတင်ကာကွယ်ရန်ဖြစ်ကြောင်း ပြောခဲ့သည်ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ် ဖို့လိုသည်။ သူ့လူမျိုး သူ့ဘာသာကို သူမမြတ်နိုး တန်ဖိုးမထားတတ်ပဲ ဗမာလူမျိုး ဗမာအပေါ် တန်ဖိုးထားရန် လုံးဝမဖြစ်နိုင်ပါ။

ထို့အတူ ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့အခွင့်အရေးကို လိုလားတောင်းဆိုနေသော အင် အားစုများသည်လည်း ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲသူများ၊ တိုင်းပြည်ကိုချောက်ထဲကျ အောင် လုပ်နေသူများ မဟုတ်။ လူ့အခွင့်အရေးသည် ပြည်သူများ၏လိုလားချက် နိုင်ငံတကာ၏စွက်ဖွက်ရန်ထောင်ကွက်ဖြစ်၍ ကန့်ကွက်နေလျှင် တရားခံဖြစ် လိမ့်မည်။ ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့အခွင့်အရေးတို့သည် ပြည်သူအများ၏ တောင်းဆို ချက်ဖြစ်သောကြောင့် လက်မခံနိုင်စရာမဟုတ်ပါ။

ထို့ကြောင့် ဂလိုဗယ်လိုက်ဇေးရှင်းခေါ် ကမ္ဘာ့ရွာခေတ်ကို ရင်ဆိုင်အနိုင်ယူပြီး၊ အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်ကို ထိန်းသိမ်းရန်၊ အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာကို စောင့် ထိန်းရန်၊ အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေး၊ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို အမြန်အကောင်အထည်ဖော်သင့်ကြောင်း တိုက်တွန်းပါသည်။

စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး

၁၉၇၂ ခု (တညလ) တပ်ပေါင်းစုကာလ
(ဝဲယာမှ) ဗိုလ်ချုပ်တာမလာဘော၊ စာရေးသူ၊ ဦးရဲကျော်သူ၊ ဆရာရောဘတ်

၁၉၈၃ ခု (မဒတ) တပ်ပေါင်းစုတွင် တာဝန်ယူနေစဉ် မဒတရုံးရှေ့
လူမျိုးစုံရုံးအဖွဲ့ဝင်များနှင့်အတူ

နိုင်ဟံသာ

၁၉၈၆ ခု (မဒတ) ရုံးတွင် အဖွဲ့ဝင်အလံငယ်များနှင့်အတူ

စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး

၁၉၈၉ ခု (မဒမခ) ခေါ် (DAB) ဌာနချုပ်ရုံးရှေ့တွင်
ဝဲယာမှ စာရေးသူ၊ ဒေါက်တာတူးဂျာ၊ ကိုမိုးသီးဇွန်၊ ကိုအောင်ထူး၊ ဦးဘလှိုင်

၁၉၈၉ ခု ဒီဇင်ဘာလ၊ မာနယ်ပလောစခန်း (DAB) ဗဟိုကော်မတီ
နှစ်ပတ်လည်အစည်းအဝေးတွင် စာရေးသူစာတမ်းဖတ်ကြားစဉ်

နိုင်ဟံသာ

၁၉၉၀ ခု မွန်-ခမာမျိုးနွယ်စုဝင်များ အတူတကွ
(ဝဲယာမှ) မိုင်ပန်းစိန် (ပလောင်)၊ စာရေးသူ (မွန်)၊ ခွန်စိုင်းပေါင်း (ဝ)

၁၉၉၇ ခု မွန်အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (MUL) တွင်
ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်တာဝန်ယူခဲ့စဉ်

စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး

၂၀၀၅ ခု မွန်အမျိုးသားရေးရာနှင့် မွန်ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရာ
ကွန်ဖရင့်တွင် အခန်းအနားမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့စဉ်

၂၀၀၅ ခု (၅၈) ကြိမ်မြောက် မွန်တော်လှန်ရေးနေ့အခန်းအနား
တက်ရောက်စဉ်

နိုင်ဟံသာ

၂၀၀၅ ခု (၅၈) ကြိမ်မြောက် မွန်တော်လှန်ရေးအခန်းအနားတွင်
စကားပြောနေစဉ်

၂၀၀၅ ခု အောက်တိုဘာလ ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်
ဘုရားသုံးဆူသို့ ရောက်ခဲ့စဉ်